شهامت

دیارلسم کال، درېیمه، پرلپسې ۸۳مه گڼه،
ربیع الأول ۱۴۴۲هــ ق، اکتوبر – ۲۰۲۰م

په تعلیمي مرکزونو
د بریدونو ترشا لاسونه او موخې ...؟

دفاع از دستاوردها
ویا کمپاین برای دوام اشغال؟

- آزادی بیان یا اسلام ستیزی؟
- هو! کابل پوهنتون باندې برید بشري جنایت دی!
- کابل کې څه تیرېږي؟
- دکابل اداره ولې بین الافغاني مذاکرات سبوتاژ کوي ؟
- د ارګ چارواکي یا د داعش مدافع وکیلان
- فرانسه بیا د اسلام د ښمنۍ په لور!
- دمکرون د ګستاخۍ او دښمنۍ خواب په شعارونو نه کیږي!؟
- د اسلامي شریعت پیژندګلوي او د هغه ځانګړتیاوې!

دا په واک کې کابل خو
په اسلام او شریعت وساتئ!!

افغان جهاد
د شیخ ریسوني له نظره...

له عثماني خلافت وروسته
ترکان او عربان!

شهامت

علمي، کلتوري او اسلامي مجله

دیارلسم کال، دربیمه، پرلپسې۳مه گڼه، ربیع الأول۱۴۴۱هق، اکتوبر ۲۰۲۰م

دامتیاز خاوند :

دافغانستان اسلامي امارت
دفرهنگي چارو کمیسیون

مسؤل مدیر :

ابو ظهیر

کتـنـپـلاوی :

لطیف عزم
حسن '' علوي'' بلال ''وحید''
نعیم '' صافی '' عابد مجاهد
قاري حبیب

بـیــــه :

یوه گڼه ۳۵ افغانۍ او ٦۰
کلدارې په پاکستان کې

تخنیکي مسؤل :

تخنیکي څانگه

یـــادونـــه

شهامت له سرمقالې پرته دنورو
لیکنو مسؤلیت په غاړه نه اخلي.

لــــړلیــــك

مخ	عــنــوان	گڼه
۱	سرلیکنه..	۱
۳	دا په واک کې کابل څو په اسلام او شریعت وساتي!!..................	۲
۴	د کابل اداره ولې بین الافغاني مذاکرات سبوتا کوي ؟	۳
٦	کابل کې څه تېریږي؟	٤
۸	آزادی بیان یا اسلام ستیزی؟	۵
۱۰	هو ! کابل پوهنتون باندې برید بشري جنایت دی!....................	٦
۱۲	فرانسه بیا د اسلام دښمنۍ پر لور..................................	۷
۱۴	اسلام ته دسپکاوي نه تم کېدونکې لړۍ او د حاکمانو چوپتیا.......	۸
۲۰	افغان جهاد د شیخ ریسوني له نظره، او یوڅو حقایق !!...............	۹
۲۴	دفاع از دستاوردها و یا کمپاین برای دوام اشغال ؟	۱۰
۲٦	دعثماني خلافت وروسته ترکان او عربان !	۱۱
۲۸	سوله او جگړه	۱۲
۳۰	د اسلامي شریعت پېژندگلوي او دهغه ځانگړتیاوې	۱۳
۳۴	دشهید آمر صاحب انور ډنگر د ژوند او جهاد سرگذشت	۱٤
۳۷	د مکرون د گستاخۍ او دښمنۍ ځواب په شعارونو نه کیږي؟	۱۵
۳۸	گلورینې پاڼې	۱۵
۴۰	فکري جگړه او د مغربي تهذیب اساس او اصل الأصول.................	۱٦
۴۷	د آذربایجان او ارمنستان ترمنځ لانجه څه ده ؟ که جنگ تم نه شي؟	۱۷
۵۲	پروني ، نني او سباني طالبان.......................................	۱۸
۵٦	د غامدیت فتنه وپېژنئ د غامدي څو فکري تضادات....................	۱۹
۵۹	غرب ولې د مسلمانانو دمقدساتو سپکاوی کوي ؟.....................	۲۰
٦۲	د اسلامي اقتصاد راتلونکی..	۲۱
٦۵	د ارگ چارواکي که د داعش مدافع وکیلان	۲۲
٦٦	ددښمن په لیکو ولاړو کسانو ته داسلامي امارت دعوتي اعلامیه....	۲۳
٦۷	دکابل پرپوهنتون کرغېړن برید په اړه داسلام امارت ویاند څرگندونې	۲۴
٦۸	د چاپې شپه (خاطره)...	۲۵
۷۱	د شهامت دارالافتاء..	۲٦

ادرس : کابل کارته پروان عقب سینمای بهارستان بریښنالیک : Sham.shahamat@yahoo.com

بسم الله الرحمن الرحيم

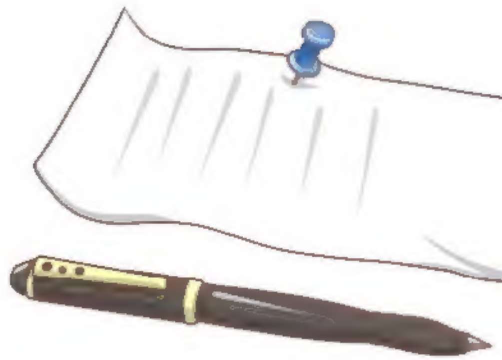

په تعليمي مرکزونو

د بريدونو ترشا لاسونه او موخې ... ؟

څو ورځې د مخه په «کابل پوهنتون» کې د ايراني کتابونو د يو نندارتون په پرانيست غونډه کې لوی شمير محصلين را ټول وو، چې نا څاپه يو نا څوانمردانه او وحشيانه بريد لږ تر لږه ۲۵ محصلين مړه او په لوی شمير کې يې ټپيان کړل، دکابل ادارې يو تن لوړپوړي چارواکي رسنيو ته ويلي: د کتابونو د نندارتون په پرانيست غونډه کې د کابل ادارې د ځينو لوړ پوړو چار واکو ګډون ته دوی منتظر وو، ليکن د هغوی له رسيدو وړاندې دزې پيل شوې او د غونډې ګډونوالو د ځانونو ژغورلو په موخه يوخوا بل خوا منډې کړې او غونډه ګډوډه پای ته ورسيده.

اوس پوښتنه دا ده چې د کابل ادارې هغه لوړ پوړي چارواکي ولې پر ټاکلي وخت د غونډې ځای ته نه وو رسيدلي؟ څکه هغه څوک چې د داسې بريد کولو لپاره پلان جوړوي هغوی له دېنه هم خبروي چې هغلته څوک، څوک ګډون کوي؟ نو ولي په دې بريد کې د کابل ادارې ديو لوړ پوړي چارواکي پوزه قدري هم سره نشوه؟ ولې ټول لوړ پوړي چارواکي خوندي او روغ پاته شول، يواځې مظلوم محصلين يې د خپلو تنو په وينو کې ولمبول ؟

ښکاره ده چې د دې بريد د تنظيمونکو ترشا د کابل ادارې ملي امنيت او د اشرف غني لومړي مرستيال «صالح» لاس دی؛ څکه هلته د لوړ پوړو چارواکو له ورتګ وړاندې د بريد لپاره پلان برابر شوی و، څو د عامو محصلينو په هدف ګرځولو سره د افغانستان اسلامي امارت پر ضد د ناوړه پروپاګند او تبليغ يوه نوې لړۍ پيل کړي او پرخلاف يې د افغانانو او نړيوالو د احساساتو او جذباتو را پارولو ناکامه کوښښونه وکړي.

خو دا چې د افغانستان اسلامي امارت د دغه ډول جعل کاريو او توطيئو د ادراک او پروخت يې د مقابلې ښه صلاحيت لري اوتل يې په باب حساس او بيدار دي، نو د دښمن دا د سيسه يې هم آن په نطفه کې خنسا کړه، د اسلامي

امارت ویندوی محترم ذبیح الله مجاهد سملاسي کابل پوهنتون باندې برید وغانده او د بې ګناه محصلینو وژل یې په سختو الفاظو محکوم کړل.

سربیره په دې چې د برید پړه داعش په غاړه واخیسته او پخپله رسمي پاڼه (اعماق) باندې یې د انځورونو په خپرولو سره برملا ادعا وکړه چې، په کابل پوهنتون باندې برید د دوی د دوو تنو[انس پنجشیري اوطارق خراساني] لخوا ترسره شو، خو بیا هم د کابل اجیرې اداري لومړي مرستیال «صالح» اسلامي امارت ته د برید په منسوبولو ټینګار درلود او غوښتل یې چې برید د اسلامي امارت پرضد د یوې جعلي تبلیغاتي وسیلې په توګه استعمال کړي.

حقیقت دا دی چې د ډېرو تجربه کارو کتونکو په آند پخپله صالح او ملي امنیت اداره د دغه خونړي برید اصلي طراحان دي، ویل کیږي چې برید ګر یې پخپلو موټرو کې په خوندي ډول ترپوهنتون رسولي او هلته یې ځای پرځای کړي وو او هم یې د خپل دولت لوړپوړي چارواکي له ورتګ څخه منع کړي وو.

د پوهانو په نظر ددې برید موخه دوه خبرې وې: یو دا چې کابل اداره په غسي وحشیانه بریدونو سره غواړي دسولې روان بهیرته ټکان ورکړي ځکه کابل اداره او په ځانګړي توګه ارګ کې پنډه بد اخلاقه مافیا د سولې راتلل د خپل مرګ سره مترادف ګڼي همدا وجه ده چې هغوی یې په مخنیوي کې هر ډول وحشت او بشري جنایت هم نه دریغوي.

دوهم: په وروستیو کې چې د هیواد په مختلفو ولایتونو کې دمجاهدینو لخوا د تندریزو عملیاتو د تندریزې څپې په پورته کیدو سره د اجیرې اداري د واک تغر په ټولیدو شو او مجاهدین د پرمختګونو او لویو بریاوو په درشل کې شول، مکار او چالاک دښمن ددې لپاره چې د هیواد ولسونه او پرګنې دمجاهدینو د راتلونکو نورو بریاوو څخه په ډار کې واچوي، نو په دغسي ناځوانمردانه، مجرمانه او وحشیانه اعمالو لاس پورې کوي، لکه د کابل پوهنتون محصلین خواران چې یې دخپل تن په وینو سره کې خپلو کورنیو او سیمو ته ولیږل.

هو! په کابل پوهنتون باندې د برید نه شاوخوا یوه اوونۍ وړاندې د پېښور په یوې دیني مدرسې باندې ترسره شوی وحشیانه او ظالمانه برید هم له دې پلوه ورته او مماثلت لري، چې هغه هم په معصومو او د نبوي علومو په طالبانو شوی و، کوم کې چې لوی شمیر د قران، حدیث اوفقهې زده کوونکي شهیدان او ټپیان شوي وو او په کابل پوهنتون باندې برید هم د علم، پوهې او دانش په زده کوونکو «محصلینو» وشو، ښکاري چې د افغانیت، اسلامیت او بشریت دښمنان غواړي چې د مسلمانانو او افغانانو د علم او پوهې ډیوې ووژني، څو په راتلونکي کې مسلمانان او په خاصه توګه افغانان دعلم، او دانش له نعمتونو محروم وګرځوي.

لنډه دا چې دغه ډول وحشتونه او جنایتونه په هیڅ دلیل د توجیه وړ نه دي او نه به د دغسې ناځوانمردانه بریدونو په ترسره کولو سره د افغانیت، اسلامیت او بشریت دښمنان کوم دپام وړ بری ترلاسه کړای شي، البته موږ باید پوی شو، که خدای مکړه په علمي، ديني او عصر تعلیمي مرا کزو د بدمرغه بریدونو دا خونړۍ لړۍ نور هم دوام ومومي نو د شک پرته دا به د افغانستان په ګډون د ټولې منطقې اوسیمې د راتلونکي لپاره ښې پایلې ونلري، نو جدي اړتیا ده چې سملاسي مغرضې اسلام دښمني کړۍ مهار کړای شي، کنه هغوی به افغانستان او ټوله سیمه د نه پای لرونکي ناورین په ګرداب کې ښکېل کړي، چې د هغه څخه را وتل به اسان نه وي، نوحتمي اوضروري ده چې د دې لوی وژونکي ناسور په مخنیوي کې د منطقې ولسونه او حکومتونه خپل، خپل مسؤلیتونه وپیژني او د یرغلګر دښمن د بریخو او کرایي اجیرانو په مقابل کې ځانونه یو صف او یو څواک کړي او د ټولې منطقې ولسونو ته دې د هغوی د شر څخه نجات ورکړي.

دا په واک کې کابل خو په اسلام او شریعت وساتئ !!

درانی

الهي قوانین دبشر دخوندیتوب او ټولنې دسالمیت لپاره رانازل شوي، داچې د کائناتو خالق دبشر پالونکی او خالق هم دی همغه ذات دبشري لغزشونو او بې لاریو دمخنیوي په لارو چارو تر بل هر چا ښه پوهیږي اوله شک پرته چې الله پاک په دې هم قادر اوتوانا دی، چې دغه ناوړه اعمال اوجرمونه په انساني فطرت کې لا خنثی کړي او دېته اړتیا پیدا نه شي چې په انساني ټولنه کې دې د دې چارې لپاره دټولنې یوه لویه کتله پرې مصروفه وي، خو داچې انسان نړۍ ته دالهي عبادت لپاره په ازمایشي دور کې په ژوند مکلف شوی، ځکه یې نو دبامسؤلیته ژوند دترسره کولو لپاره خپل قوانین او اصول هم ورته رالیږلي، چې یواځې او یواځې دهمدې اصولو په مراعت سره بشرکولای شي بریالی ژوند ترسره کړي.

پرته له دې چې دسیاسي لیدلوري له عینکو ورته وګورو، بلکې دورځني ژوند دواقعیتونو له مخې یې وایو چې نن سبا په افغانستان کې په عمومي ډول او په کابل کې په خصوصي ډول زمونږ هر هیوادوال نارینه اوښځینه، دهرې طبقې تحصیل کرده، دولتي اوغیردولتي مؤظفین، غریب او وسي په هیڅ ځای اوهیڅ وخت کې خوندي نه دي، په کوم هراس او ویره کې چې نن مونږ ژوند تیروو په ریښتیاهم چې ډېر دترحم وړ دی.

که په عمومي ډول دهیوادوالو د ژوند او د ژوند لپاره یې دسیمو انتخاب ته نظر وکړو ډېری هیوادوال مو بېلابېلو سیاسي او نظامي بدلونونو دېته مجبور کړي چې خپلې سیمې پرېږدي او ښارونو ته لاړ شي په تېره زمونږ مهاجر افغانان به ډېر کم خپلو سیمونه تللي وي زیاتره یې لویو ښارونو په ځانګړي ډول کابل ښار ته راغلي، په دې لړ کې دنورو لاملونو ترڅنګ د شپنیو عملیاتو او بمباریو لامل هم د هېرولو نه دی، همدا سبب دی چې دکابل اونورو لویو ښارونو نفوس یو په دوه ډېر شوی دی.

خو اوس دې حقیقت منلو ته مجبوریږو چې ووایو اطراف اوکلیوالې سیمې دښارونو په نسبت خوندي دي اوهلته دومره ویره اوخطر اوس نه محسوسیږي، شاید ډېر لاملونه ولري، د جنګونو کمی، بمبار، دعملیاتو نه شتون او نورداسې اسباب هم وي، خو دجرمونو، غلاوو، وژنو او اختطافونو دمخنیوي لپاره چې په کومه اندازه انساني تشکیل، حکومتي امتیازونه، اسباب او وسائل په ښارونو کې مهیا دي، اطراف ترې په ډېره اندازه بې برخې دي، ولې له دې سره سره بیا هم په ښارونو کې خوندیتوب نه شته او دبې امنۍ هغه حال دی چې دعیان حاجت یې بیان ته نه شته.

زه وایم د دې په ځای چې داسلام اوشریعت په تحکیم طالبان اومخالفین وننګوئ! راځئ په داشته کابل کې یې دکابل ښاریانو دخوندیتوب لپاره بوځل عملي کړئ اوپه ریښتیني ډول یې عملي کړئ، وبه ګورو چې بیا څوک دغلا، اختطاف، وژنواونورو جرایمو دترسره کولو جرئت کوي؟ اوکه په حقیقي ښه خو په ټول هیواد کې عملي شي په ریښتیا به بیا مخالفینو ته دجنګ جګړې کوم جواز هم پیدانه شي، ځکه بار بار یې ویلي او وایي چې زمونږ هدف هیواد دبهرنیو له شتون نه خلاصول او په ټول هیواد کې اسلامي نظام حاکمول دي.

که داسې نه وي بیا نو د ژبې په سر د دې خبرو له ګردان نه تیر شئ چې ګواکې تاسې خو طالبانو ته قرآن او سنت د خبرو اترو اساس ګرځوئ خو هغوی یې نه مني، راځئ همدا مو دامتحان او صداقت میدان دی له پردیو شعارونو او قوانینو به تیر شو که نور نه وي همدا په اختیا رکې کابل خو په اسلام او شرعي قوانینویوځل مزین کړئ له غلو، داړه مارانو، اجرتي قاتلینو، غاصبینو، زورواکو، او دشر اوفساد له عاملینو یې خلاص کړئ، یواځې یوځل شرعي حدود نافذ کړئ بیا وګورئ چې دشرعي حدودو نفاذ څنګه د دغو بې امنیو مخه نیسي؟

او که دې کار ته مو اراده نه وي بیا نو معلومه خبره ده چې له دې خبرې هم محض یو سیاسي استفاده کیږي او شاید چې طالبان مو هم په دې قصد خبر وي ځکه ستاسو ددې خبرو په وړاندې جدي غبرګون هم نه ښیي.

خبير احمد

دکابل اداره ولې بين الافغاني مذاکرات سبوتاژ کوي؟

نږدې يوه اونۍ شا او خوا وړاندې يعنې د عقرب مياشتې په دريمه نېټه د کابل ښار په لويديځ کې د داعشي خونې باند له لوري د کوثر په نامه پر يوه علمي مرکز باندې بريد ترسره شو چې پکې ملکي خلکو ته درانه مالي او ځاني زيانونه واوښتل .

همدا راز د همدې مياشتې په دولسمه نېټه يو وار بيا د کابل پوهنتون پر محصلينو ترسره شوی بريد چې ظاهرا د همدې فتنه ګرې ډلې له لوري ترسره شو او پکې لسګونه محصلينو ته مرګ ژوبله واوښته، له شک پرته يوه لويه تراژيدي ده او عاملينو يې په ډاګه کړه چې د جهل او قساوت انتها ته رسيدلي دي .

کابل اداري د تېر ځل په څېر يو وار بيا له دې وحشته د سولې د هڅو د اخلال او د نړيوالو د ذهنيت بدلولو لپاره تبليغاتي استفاده وکړه او په ډېرې سپين سترګۍ سره يې ددې وحشت پړه د اسلامي امارت په مجاهدينو واچوله .

دا چې اسلامي امارت د خپلو نظامي فعاليتونو او د ملکي خلکو د خونديتوب لپاره واضحه پاليسي او ځانګړی کميسيون لري او د خپلو دښمنانو پرخلاف ، پر ولسي وګړو باندې قصدي بريدونه يې هيڅکله تګلاره نه ده پاتې شوې او تل يې دا رنګه له ظلم او وحشت ډک عمليات غندلي دي .

دا خو د کابل اداري وحشي- چارواکي دي چې د ولسي- وګړو له قتل عام او د مدرسو د معصومو ، حافظانو ، طالبانو او همدا ډول د محصلينو له شهادتونو خوند اخلي او توجيه کوي يې چې دا ټول وسلوال خلک او مجاهدين وو .

لکه شا او خوا دوه اونۍ وړاندې چې د کابل اداري د مشر- لومړي مرستيال د تخار په مرکز کې پر يوه جومات هوايي بريد ، چې نږدې ټول قربانيان يې ماشومان وو ، په شدومد وستايه او هغه خبريالان يې تهديد کړل چا چې يې قربانيان ولسي وګړي بللي وو .

پر کابل پوهنتون د بريد له پېښې سمدستي څو شيبې وروسته چې رسنيو کوم انځورونه خپاره کړي وو چې په هغې کې د پوهنتون په اطاقونو کې د اسلامي امارت سپين بيرغونه او پر ديوالونو ځينې ليکل شوي شعارونه او ورسره د ښار په زياتو واټونو کې دا رنګه بينرونه چې په هغې کې يې ليکلي وو (دا بريد طالبانو کړی او مونږ نور د قطر مذاکرات نغواړو) دا هر څه ددې ښکارندويي کوي چې دا وحشيانه بريد او ورسره دا ټوله ډرامه د کابل اداري د مشر- لومړي مرستيال امرالله

صالح او حمدالله محب په ګډون د امنیت ځینو نورو ایکټرانو طرحه کړې وه ، ترڅو په دې سره د روانو بین الافغاني مذاکراتو پروسه شنډه او یا له خلل سره مخ کړي او دوی ته په افغانستان کې د لا زیات ظلم ، وحشت ، بربریت او پردیو ته د شیطانت کولو موقع په لاس ورشي .

د کابل رژیم سپین سترګي دې حد ته رسیدلې ، چې له یوه لوري د داعش ډلې ملیشې او اجرتي قاتلان د خپلو مقاصدو د پوره کولو په خاطر د ملي امنیت په زیرخانو او مهمانخانو کې ساتي او له بل لوري بیا وایي چې اسلامي امارت او داعش ډله یوه ده .

مګر هر چاته د لمر په څېر روښانه ده چې همدا اسلامي امارت وو چې دا فتنه ګره داعشي- ډله یې د هېواد په ګوټ ګوټ کې وځپله او له ټولو ولایاتو او ولسوالیو څخه یې پسې واخیستل چې بالآخره د کابل اداري وحشي چارواکو د دې ډلې شکست خورده جنګیالي پخپلو چورلکو ، ټانکونو او شوبلو کې خپلو ښېسونو او مهمانخانو ته یوړل او د اسلامي امارت له مجاهدینو څخه یې وژغورل .

په داسې حال کې چې د بین الافغاني مذاکراتو د پیل په اړه بحثونه روان دي او د افغان ولس هیله مندي نوره هم زیاته شوې ده ، د اسلامي امارت پر ضد دروغجن تبلیغات او پر ولسي وګړو باندې پرلپسې بریدونه دا ښیي چې د کابل اداري په مشرتابه کې ناست ګوداګي او پردیپال اشخاص سولې ته ژمن نه دي او عملاً یې د دې پروسې تخریب ته متې رابډوهلې دي.

خو دوی ته دې جوته وي چې داسې کړنې یې یواځې هغه حقیقي څېره ولس ته ښکاره کوي ، د ولس په زړونو کې نوره هم کرکه او نفرت زېږوي او د خان لپاره د دښمنانو زیاتولو پرته نور هېڅ نوع ګټه ورته نشي- رسولی.

پای

کابل کې څه تېرېږي؟

جاوید علي خېل

د شپې شاوخوا یوه بجه وه چې زموږ د سپرلی بس له کندهاره کابل ته ورسید، ما غوښتل د کابل ختیځ اړخ بت خاک سیمې ته ځان ورسوم. دوه کسان نور هم وو چې همدې خوا ته تلل. په ګډه مو یو ټکسي- کرایه کړ. کله چې له چمن حضوري تېر شو او د کارته نو په سړک برابر شوو، له څه مزله وروسته له عمرخېل پمپ سره هغه دوه نور کسان ښکته شول. چې لږ مخکې لاړو ګورو چې د سړک له چپ اړخ څخه یو سپین ږیری په سرتور سر او شکیدلي ګریوان په ډېر وارخطا حال کې زموږ اړخ ته راواوښت چې ورسره دوه زلمکیان هم وو. سپین ږیري په ډېره وارخطایي غږ وکړ استاذه موټر ودروه چې ویې شکولو هغه دی موټر یې رانه بوت... استاد چې دا خبره واوریده، د دې په ځای چې موټر ودروي وارخطایي یې نوره هم زیاته شوه او موټر ته یې بل ګیر وربدل کړ او سرعت یې توند کړی. لږ مخکې مو لیدل چې یوه نوی ټوډي موټر چې په دوهزار سره یادیږي د عمومي سړک له څنګ سره په فرعي سړک په ډېر سرعت روان دی او هیڅ جمپ نه نیسي- استاد وویل دغه موټر دی چې داسې تیز یې روان کړی دی. موټر لږ وړاندې یوې تنګې کوڅې ته ننوت او زموږ له سترګو غیب شو.

موږ بتخاک چهاراهي ته راورسیدو لږ وروسته هماغه سپین ږیری او نور کسان چې غلو شکولي وو هم راورسیدل، همدلته یې ولاړو پولیسو ته خبر ورکړ چې نوی ټوډي موټر رانه غلو واخیست، پولیسو هم په مخابرو کې پسې غږ کړ، فلانی صیب او فلانی صیب په دې نمبر موټر غلو بیولی دی که په مخه درغی راویې ګرځوئ او بس...

دا مې په کابل کې هغه لومړنی صحنه و چې ترسره سترګو تېره شوه او دا رامعلومه شوه چې کابل ښار یو ځل بیا د نویمو کلونو د تنظیم بازی عصر- ته ستون شوی دی. په ښار کې د غلو او شوکمارو ګلې ګرځي. په رڼا ورځ له خلکو موټر، مبایل، پیسې او نور قیمتي توکي غلا کوي.

دا چې دې ورځو کې د سولې خبرې ګرمې دي، ما فکر کاوه چې د نورو ځایونو غوندې به په کابل کې هم د سولې موضوع د هر مجلس نقل وي، خو برعکس هلته مې ولیدل چې په هر مجلس کې خلک د غلو او

لوټمارانو په اړه غږېدل. که بــه پــه حجــره یــا مجلــس کــې ناست وې، که به دوکان یا مسجد کې وې او کـه بـه لـه ټکسـیوان یـا رکشـه وان سره غږېـدې ټولـو خلکـو لـه ناامنۍ، غلا، اختطاف او لوټمارۍ شکایت کاوه.

د غلا او لوټماریو په باره کې خلکو داسې عجیبې او غریبې کیسې بیانولې چې په آسانه زړه ته نـه لویدې مگر واقعیت یې درلود. مثلا د کابل ښار په ځینـو سیمو له ډېرو کورونـو څخـه د کرینـک پـه واسطه موټر پورتـه کړای شوي او سلامت وړل شـوي دي. د احمـد شـاه بابـا مینې داود خان چاراهي تـه نـږدې پـه داسـې حـال کـې چې پولیس دیرش متره لرې ولاړ ول څـو تنـه غلـه یـوه سوپر مارکیټ ته ورننوتل، یوه غله له پولیسـو سره د ډزو تبادله شروع کړه، په دې ډول یې د پولیسو د سـترګو پـه وړاندې له دوکان څخه دیارلس لکه افغانۍ لوټ کړې.

خلکـو د غـلا او لوټماریـو د زیـادت ډېـر وجوهـات بیانول. عمومي رایه دا وه چې تېـر کـال د کرونـا مـرض د خپریـدو پـه وخـت د اشرف غنـي لخـوا زرګونـه هغـه لوټماران او غله چې په زنـدانونو کـې وو، پرتـه لـه پلټنـې آزاد کړای شول. دغه لوټماران چې اکثر یې د کابـل ښـار اوسیدونکي وو لـه راخلاصـیدو وروسـته یـې یـو ځـل بیـا لوټماریو ته مخـه کـړې نـو ځکـه یـې پـه ښـاریانو د ژونـد چاپیریال تنګ کړی دی.

ډېـرو خلکـو دا هـم ویـل چـې غلـه ځکـه دومـره سورسترګي او زړور دي چې تر شا یـې د چـارواکو ملاتـړ موجود دی. یوچا داسې کیسه بیان کړه چې د کابل ښار په قلعه شانان سیمه کې یوه سړي کور خرڅ کړی و، خـو لا یې پیسې نه وې اخیستې چې د شپې غله ورغلي وو. غلو ورتـه ویلـي وو چـې هلـه د کـور د خـرڅلاو پیسـې را وباسه، ده ورته ویلي و چې تـر اوسـه مـې پیسـې نـه دي اخیستې سبا یې راکوي. غله چې کله پوهیـدلي وو چـې له سړي سره پیسې نشته نو یې سـړي تـه ویلـي وو چـې ښه لـه مـوږ سره حـوزې تـه لاړ شـه او د حـوزې مشر. تـه همدا خبره وکړه چې ما تـر اوسـه پیسـې نـه دي ترلاسـه کړې. ځکـه د حـوزې مشر. بیـا مـوږ تـه وایـې چـې ټـولې پیسې تاسوځان ته وهلې دي او دروغ وایاست. له دې او دې تـه ورتـه کیسـو څخـه معلومیږي چـې چـارواکي پـه خاص ډول پولیس هم له غلو سره شریکان دي.

په همدې ورځو کې د کابل ښار په ځینو سیمو کـې داسـې ورقـې خپـرې شـوې وې چـې پـه کـې د اسـلامي امارت مجاهدینو د کابل شـوکمارانو تـه اخطـار ورکـړی و، چې که له لوټمارۍ لاس وانخلي انجام به یې ښه نـه وي. د مجاهدینو دې کار خلکو ته یو امید ورکـړی و، ځکـه لـه حکومتي چارواکو خـو تـر وروسـتۍ کچـې مـایوس وو. د مجاهدینو له دې اخطار وروسـته د ارګ چـارواکو تـه هـم غیرت ورولاړ شو، اشرف غني خپل مرستیال امر الله صالح د کابل د امنیت مسؤل وټاکه په داسـې حـال کـې چې د کابل ښار اکثر لوټماران د هغې ډلې لنـډه غـر دي چې امر الله صالح یې هم د غړیتوب ویاړ لري.

په کابل کې لوټ تالان روان ناورین که له یـوې خـوا د خلکو سر او مال تـه لـوی خطـر دی، بـل اړخ تـه یـې دا ویره هـم رامنځتـه کـړې چـې د غـلا او شـوکمارۍ دومـره ډېرښت ښایي په نهایه کې د دغـه جـرم جرمـي اړخ هـم اغیزمن کړي او وروسته به د رشوت غوندې د یوه عـادي کار ښه خپله کړي چې بیا به نه څوک وربانـدې شرمیـږي او نه به د ویرې احساس کوي.

آزادی بیان یا اسلام ستیزی؟

ابو زبیر حبیب زاده

امروز مقاله‌ی یک نویسنده سیکولار را مطالعه داشتم. وی هر از گاهی در نبشته‌های خود بر تضادات عملی جامعه اسلامی به‌خصوص نقش منفی علمای معاصر نقد می‌کند. اما جالب بود که بر خلاف دیگر سیکولاران افغانی و غربی، که مشغول توجیه سخنان موهن مکرون هستند، این‌جناب از اهانت توجیه ناپذیر پیامبر اکرم اسلام صلی‌الله‌علیه‌وسلم بسیار ناراحت شده‌بود و از معیارهای دوگانه و برخورد چندگانه جامعه سیکولار نالیده‌بود.

وی نوشته‌بود: «جامعه غربی یارای جزوی‌ترین نقد بر یهود را ندارد، اما پیامبر اسلام صلی‌الله‌علیه‌وسلم را این‌قدر به آسانی توهین می‌کند، نقد بر یهود عصبیت مذهبی عنوان داده‌می شود، اما از اهانت به مقدسات اسلام به بهانه آزادی بیان دفاع می‌شود».

بلی، مشکل این نبود که امانوئل مکرون، رئیس جمهور فرانسه چرا کشته‌شدن ساموئل پتی، استاد ۴۷ساله فرانسوی را محکوم کرد. وی به‌حیث رئیس جمهور فرانسه حق داشت که از کشته‌شدن بدون محکمه‌ی یک شهروند خود به‌خشم می‌آمد. اما خشم او نباید به‌معنای این می‌بود که آنچه ساموئل انجام داده، درست است.

درست است که مرگ صحرایی ساموئل از نگاه قانون فرانسه روا نبود، اما این کجا درست است که عمل پلید ساموئل، نمایندگی از ارزش‌های سیکولاریسم و دموکراسی خوانده‌شود و عین آن عمل در مراسم یادبود از او، به شکل گسترده و زیر چتر دولتی تکرار شود؟

مکرون در مصاحبه با الجزیره گفته است که: «ما با تکرار عمل ساموئل پتی به اسلام‌گرایان تندرو پاسخ می‌دهیم». این یقینا عذری بدتر از گناه است. او در حالی‌که اسلام‌گرایان تندرو را تنها تهدید برای جامعه فرانسوی نه بلکه برای مسلمان‌ها هم می‌داند، اما شاید خبر نیست که با عمل اهانت‌آمیز خود، موقف تندروان را قوی‌تر و مسلمانان خواب‌رفته را هم بیدار ساخته‌است.

چنانچه برادر ما منیر احمد منیر، نوشته است: «مسلمانان بر عقیده‌ای بسیار محکم استوار اند و عموما حاضر اند تا به‌خاطر آن، از همه چیز خود بگذرند؛ بخصوص قرآن و نبی بزرگوار اسلام صلی‌الله علیه وآله‌سلم. دراین زمینه میان نمازخوان و غیرنمازخوان، پایبند به اعمال و غیر پایبند، فرقی نیست؛ همگی خود را در دفاع از آن برابر می‌دانند و تجربه این‌چیز را ثابت کرده است».

عده‌ی از سیکولاران می‌کوشند معنای سیکولاریسم به لادینیت را توطئه‌ی اهل مذهب بخوانند. اما هر از گاهی امثال مکرون پیدا می‌شوند که در صحنه عمل ثابت می‌کنند معنای واقعی سیکولاریسم همین لادینیت و دین‌ستیزی است. اما درین اواخر سیکولاریسم از لادینیت به محض اسلام‌ستیزی تبدیل شده‌است.

حقیقت اینست که مسیحیان در برابر سیکولاران و سیکولاریسم در برابر یهودیان سرنهاده اند. سیکولاران پس از محو نقش مسیحیت از جامعه غربی، در پی نابودی اسلام و ارزش‌های اسلامی اند. اما لله الحمد توطئه‌های آن‌ها ناکام مانده و مسلمانان با ولوله تازه‌ی به پاسداری از ارزش های دینی خود کمر بسته اند.

مشکل سیکولاران اینست که اسلام را با مسیحیت به اشتباه گرفته‌اند. آن‌ها فکر می‌کنند چنانکه دین تحریف شده مسیحیت را از زانو درآوردند و کلیسای گمراه را محکوم ساختند، بر اسلام هم به آسانی خط بطلان می‌کشند و مسلمانان را مسخر می‌کنند. اما شاید نمی‌دانند که اسلام غالب شدنی‌است، نه مغلوب شدنی. کلیسا، راهبان و پیروان دین اغوا شده‌ی مسیحیت همه در برابر جبر سیکولاریسم عاجز شده اند، اما اسلام به‌حیث مناره‌ی هدایت همواره در برابر فتنه‌های هر عصر، ایستادگی کرده و می‌کند.

سیکولاران اسلام را چالش بزرگ در برابر حاکمیت خود می‌دانند. آن‌ها به بهانه‌ی آزادی‌بیان می‌خواهند ارزش‌های اسلامی را تحقیر و حق حاکمیت خود را ثابت کنند. اسلام در چوکات‌های دولتی اروپا هیچ رسمیتی ندارد و برای مسلمانان هیچ قوانین جداگانه‌ی مطابق خواسته‌های مسلمانان وجود ندارد. بنا برین خصومت سیکولاران برای بی‌دخل ساختن اسلام از امور دولتی نیست، بلکه محض اسلام‌ستیزی است.

افزایش چشمگیر جمعیت مسلمانان در اروپا، مشکل دیگر سیکولاران است. به اساس مرکز تحقیقات پیو، اگر وضعیت به شکل فعلی دوام یابد مسلمانان تا ۲۰۵۰ به ۱۴٪ کل جمعیت اروپا می‌رسند، یعنی سه برابر سهم فعلی. جامعه سیکولار غربی اگرچه بر تنوع مردمی خود می‌بالند، اما می‌خواهند که مسلمانان باید به‌جای اسلام واقعی بر اسلام غربی میلان داشته باشند، اسلامی که تنها نام اسلام را داشته باشد و بس، و یا به تعبیر دیگر؛ مسلمانان اروپایی به نام مسلمان باشند و در صحنه عمل بی‌دین و دین‌بیزار.

موقف‌گیری‌های اخیر دولت سیکولار فرانسه و به‌خصوص مکرون در برابر اسلام و ارزش‌های اسلامی به معنای اینست که ٦ ملیون مسلمانان فرانسه اختیار دارند که به «آزادی‌بیان» تن می‌دهند و یا فرانسه را ترک می‌کنند. بلی، این تنها در افغانستان نیست که از آزادی‌بیان استفاده ابزاری می‌شود، بلکه سیکولاران اصیل نیز آزادی‌بیان را برای اسلام‌ستیزی به‌کار می‌برند.

هو! کابل پوهنتون باندې برید

بشري جنایت دی!

ارمان

په خواشینۍ خبر مو ترلاسه کړ چې پرون (د لړم په ۱۲مه ۱۳۹۹ اکتوبر۲مه ۲۰۲۰ز) کابل پوهنتون پر محصلینو باندې داسلامیت، افغانیت او بشریت دښمنانو له لوري ظالمانه او وحشیانه برید تر سره شوی دی.

خبري رسنیو په قول: د برید له امله دپوهنتون ګڼ شمېر محصلینوته زیاته مرګ ژوبله اوښتې ده او هم دپوهنتون ودانیو اونو رو وسائلو ته درانه زیانونه رسیدلي دي.

د داعش په نوم ډلې دیاد برید مسؤلیت منلی دی او پخپله رسمي پانه (اعماق) باندې دانځورونو خپرولو ترڅنګ ویلي دي چې دا برید د دوی دوه کسانو (هریو انس پنجشیري او طارق خراساني) لخوا ترسره شوی دی.

داعشیان د خپلو توندو او افراطي افکارو او تکفیري عقایدو له لیده: نړۍ کې دهغو مسلمانانو دتکفیر فتوا ورکوي، کوم چې د دوی په څیر افراطي افکار نه خپلوي اود دوی د سیاسي او عقیدوي اندونو څخه پیروي نکوي په ځانګړې توګه هر هغه څوک چې د دوی دخلیفه سره بیعت نکوي هغوی واجب القتل ګڼي.

داعش ډله لومړی په عراق او شام کې را پیدا کړای شوه اوبیا د هغه ځای نه د نړیوالو او منطقوي استخباراتو په مرسته افغانستان ته ددې لپاره راوستل شوه، څو دلته دافغانستان اسلامي امارت په مشرۍ دامریکایي اشغال پرضد روان جهاد د ناکامۍ سره مخ کړي.

رښتیا هم د داعش په راوستلو سره دلته دامریکا پرضد جګړه اوړده شوه او دافغانستان د اسلامي امارت پوځي ځواک دامریکایي اشغالګرو ځپلو ترڅنګ په ځینو سیمو او ولایتونو کې د داعشیانو په ځپلو هم مصروف شو، چې له امله یې داعشیانو افغاني مسلمانانو ته نه جبرا نیدونکي زیانونه ورسول، د دې باوجود د الله تعالی په کومک دافغانستان اسلامي امارت باتورو مجاهدینو په یو وخت کې پر دواړو محاذونو باندې خپل جهادي مقاومت ته په دوام ورکولو سره امریکا یې اشغال نه د هیواد دازادۍ لپاره جهاد جاري ساتلو ترڅنګ چې یکې یې یوساعت لپاره هم ځنډ ونکړ، د داعشي او خارجي فتنې خنسا کولو لپاره دهغوی پر ځالو او پټن ځایونو هم بریدونه روان وساتل، دکومو په نتیجه کې چې یاد دواړه دښمنان په یو وخت کې له تاریخي شکست سره مخ شول.

او دا هم ښکاره ده چې د داعش ملاتړ د امریکایانو او کابل اداري لخوا ترننه دوام لري، هرکله به چې داعشیانوپه جګړه کې ماتې وخوړه نو د مجاهدینو له ډاره به دکابل اداري عسکروته ور تښتیدل اویابه یې هغوی دنجات لپاره خپلې هلیکوپترې ورلیږلې، تردې مهاله په لوی شمیر داعشي جنګیالي دکابل اداري لخوا په خاصو ځایونو کې پټ ساتل کېږي.

څنګه چې کابل رژیم د سولې او امنیت راتګ د خپل ځان د مرګ مرادف عمل بولي، او په هیڅ صورت سوله نه غواړي، هغه اوس هم هغه داعشیان د خپلو شومو

اغراضو او جنایتونو لپاره کاروي چې ورروستی جنایت یې په کابل پوهنتون وحشیانه عملیات وو.

په کابل پوهنتون د برید موخه:

دا چې ورروستیوکې له اوږده ځنډ وروسته د قطر هیواد په پلازمینه دوحه کې بین الافغاني خبرې پیل شوې دي، او کابل رژیم په نه زړه ورته خپل استازي لیږلي دي، نوله لومړي سره په دې هڅو وهاند کې دی چې څنګه دبین الافغاني مذاکراتو بهیر سبو تاژ کړي؟ ددې لپاره یې مختلفې حربې او دسیسې په کار اچولې دي، چې یوه ترټولو قوي دسیسه داده چې جنایتونه پخپله سرته ورسوي دپړې ګوته مجاهدینوته نیسي. زکه چې مردود رژیم دجګړې په دوام کې خپل ژوند او بقا ویني، ددې لپاره یې پرلپسې دسولې تخریبولو هڅې شروع کړي دي، د سولې او امنیت راتلو په وړاندې یې موانع او خنډونه ایجاد کړي دي، څو افغانان او نړیوال دا وفهموي چې ګواکې دافغانستان اسلامي امارت سوله نه غواړي، حقیقت دادی چې کابل اداره خپله سوله نه غواړي او پخپل ټول توان سره سوله وژني او ورته ژمن ندی.

بل پلوته چې دافغانستان اسلامي امارت دهیواد په مختلفو ولایتونو او سیموکې دکامیابو عملیاتو په ترڅ کې په کابل رژیم حلقه تنګه کړې ده او ورځ تربلې مجاهدین دپرمختګونو په حال کې دي، دکابل استخباراتي اداري د دې لپاره چې د مجاهدینو د راتلونکو بریاوو څخه عام ولس په ډار او اندیښنو کې مبتلی کړي، په دغسې مجرمانه، و حشیانه او ناځوانمردانه بریدونو لاس پورې ک او د دې لپاره وخت په وخت خپله لاسپوڅې وحشي ډله (داعش) ګوماري، او وربانډې دغه ډول جنایتونه کوي هدف یې دادی چې مجاهدینو پرضد د عام و لس او نړیوالو احساسات را و پار وي.

لیکن افغانان او نړیوال بیشعوره او ناپوهان ندي هغوی دکابل رژیم د جنایتونو او وحشتونو ادراک لري، هرافغان چې ازاد ضمیر ولري هغه پوهیږي چې کابل پوهنتون باندې شوي برید کې دکابل اجیر رژیم اجیري کړې لاس لري.

سربیره پر دې چې داعش دبریده پره پرغاره واخیسته چې یاد برید د دوی د دوو جنګیالیو «انس الپنجشیري» او «طارق الخراساني» له لوري شوی دی، خو بیا هم د کابل اداري لومړی مرستیال «امرالله صالح»امارت ته یې په منسو بولو ټینګار لري دهغه په ځواب کې دامارت ویاند «ذبیح الله مجاهد» پر خپل ټویټر هغه انځورونه خپاره کړل، چې د امارت بیرغ پکې ښکاري او ادعا کېږي چې تېره ورځ د جګړې له ځایه اخیستل شوي او برید ګرو پر دیوالونو باندې د «اسلامي امارت زنده باد» توري لیکلي.

مجاهد د برید په تړاو د امرالله صالح څرګندونې « درواغ» بللي او لیکلي یې دي چې «امرالله صالح» چې په سپینو سترګو دروغ ویلي شي او پړه پرامارت اچولی شي، نو داسې جعلي صحنه سازي هم ورته آسانه ده. څرنګ ممکنه ده چې دڅو ساعتونو په مخ جګړه کې بوخت برید ګر په دیوالونو خطاطي ته وخت پیدا کوي؟ او بیا دبریدونو ځای ته ځانو سره دامارت د بیرغ وړلو ضرورت څه دی؟

نوموړي زیاته کړې «دا چې بریدګرو د پولیسو جامې په تن وې هغه د څه شي علامه ده؟ د داعش اعماق انټرنټي پاڼې د بریدګرو تصویرونه خپاره کړل، جسدونه هم د کابل له اداري سره دي، که څوک بهانه نکوي نو جسدونه دې له خپاره شوو تصویرونو سره وکتل شي چې هغه دي کنه؟ دا برید هم د یو شمیرناپاکو بهانه ګیریو لپاره ترسره شوی دی

لنډه داچې دکابل اداري په اوږو کې شګې دي، هغوی دامارت او مجاهدینو بدنامولو لپاره دغسې بدمرغه او کرکجن جنایتونه ترسره کوي، څو په دې دمجاهدینو پخلاف دعام ولس احساسات راوپاروي. لیکن ولس پوهیږي چې په دې کې دچا لاس دی؟ یقیناً دغه ډول بریدونه په هیڅ صورت دتوجیه وړندي موږ یې په کلکو توریو غندو، او افغان مجاهد ولس ته ډاډ ورکوو چې که خدای کول هغه وخت نږدې دی چې ډیر ژربه دکابل اداري پردیپال چارواکي د دغه ډول ټولو بزدلانه جنایتونو او ظالمانه بریدونو حساب و کتاب ورکړي ان شاء الله

فرانسه

بیا د اسلام دښمنۍ په لور!

اسلم امید

فرانسه یو ځل بیا د اسماني لارښوونو او د الهي دین پر خلاف د جګړې محاذ ته درومي، او نه یواځې د الهي وحې د اجتماعي کردار نفي کوونکو اشخاصو قیادت کوي بلکې په انبیاءعلیهم السلام او په مقدسو شخصیتونو پورې پخپله هم د توهین او استهزاء جسارت کوي، د عظیم الشان قرآن په ګڼو ایاتو نوکې الله تعالی پخپلو استازو (انبیاءعلیهم السلام) پورې د پخوانیو امتونود طنزکوونکو او استهزاء کوونکواشخاصو بد انجام ذکر کړی دی، اوسنی حالت هم د هغه مختلف نه بریښي بلکې د هغه روان تسلسل دی.

له حضرت نوح علیه السلام نه واخله تر حضرت محمد صلي الله علیه وسلم پورې مقدسو شخصیتونو پورې دهغوی د قومونو او امتونو پشان نن هم د اهانت او استخفاف مردود ارتکاب کېږي، که د پخوانیو امتونو لخوا دانبیاء علیهم السلام په باره کې دهغوی دا هانتونو ثبوت لپاره دعظیم الشان قرآن مبارک ایاتونه راټول کړ ای شي ورڅخه به یو بسته کتاب تیارشي، غرض دادی چې دا کومه نوې پېښه یا موضوع نده بلکې له پیل نه دالله تعالی پیغمبران ورسره مخ شوي دي او زموږه پیغمبر صلی الله علیه وسلم هم ورسره مخ شوی دی او ښکاري داسې چې تاریخ بیا ځان تکراروي، یو لورته اسماني لارښوونې او د انبیاء علیهم السلام مقدس شخصیتونه اوبل لورته له اسماني لارښوونوڅخه نفي کوونکي او دهغوی لخوا کیدونکی توهین او تحقیردی.

د ټولنې او سیاست څخه دعیسایي دین کردار نفي کولو او په اجتماعي معاملاتو کې د اسماني لارښوونو ویستلو پیل له فرانسوي له انقلابه شوی دی، له هغه مهال راهیسې غربي مفکران او سیاستوال دنړۍ په هر ځای کې د اسماني لارښوونو د کردار منع کولو هڅې کوي، په دې لړکې هغوی د ډیرو نورو ادیانو متونکي هم له ځان سره ملګري کړي دي، خو د اسلام او مسلمانانو ماحول ته په ننوتو د هغوی قد مونو ټکان وخوړو، ځکه د هغوی په وړاندې د مسلمانانو دیني او فکرکړیو مقاومت وکړ اوتراوسه یې کوي او دا بلکل هغسې دفاعي سنګر نیول و لکه د دوهم نړیوال جنګ په دوران کې دجرمني یرغل په وړاندې چې لینن ګراډ نیولی و.

د اسلامي نړۍ مجموعه حال دادی چې اوس مهال داسلامي هیوادونو او ولسونو د واک واګې د کومو خلکو یا ډلو په لاس کې دي د هغوی د ټولو منفی کړو وړو او هلو ځلو باوجود عام مسلمانان د خپل دین سره نه یوازې په کلکه ولاړ دي بلکې هغوی د اسلامي لاربنوونو د اجتماعي کردار څخه لاس په سرکیدو ته تیار ندي، زموږ په نزد د دې و جه داده چې اسلامي لاربنوونې نه یوازې پخپل اصلي حالت کې پاته اوخوندي دي بلکې ترډیره وربانديې د عمل سلسله هم دوام لري چې په سبب یې له اجتماعي کردار نه د مسلمانانو جلا کولو لپاره دهغوی هڅو یومخ نتیجه ورنکړه.

دې حالت په کتو سره دلادینیت نړیوال علمبرداران په یوه نړیواله لا لهاندۍ کې مبتلی دي، ز موږ په اند: وخت په وخت دتوهین رسالت د دغه ډول مردودو اعمالو او جنایتونو دارتکاب په اړه د« موتوا بغیظکم» نه سیوا بله تبصره موزونه، نه بریښي، کنه کوم څه چې د فرانسې ولسمشر وکړل ورته وجه نلري او نه یې کومه معقوله توجیه کیدای شي.

دفرانسې د ولسمشر او حکومت په ناوړه حرکت سره داسلامي نړۍ د مسلمانانو او په خاصه توګه دترکیې لخوا تونـد غبرګـون فطري او طبعي و او پـه دې سره دترکیـې ولسمشر او نور عام مسلمانان د شاباسي مستحق دي، چې د مسلمانانو داحساساتو او جذباتو یې ښه ترجماني وکړه، ځکه دا د مسلمانانو دایمان او عقیدې مسئله ده او د اسلامي مقدسو شخصیتونو د تقدس او حرمت معامله ده چې په باب یې هیڅ قسم مداهنت، او معامله کول ګنجایش نلري، په دې لړکې موږ د ترکیې د ولسمشر دوینا ځیني مفاهیم هم له درنو لوستونکو سره شریکوو:

د ترکي خلک به د فرانسوي مصنوعاتو څخه پریکون هغسې کوي لکه دقطر او کویت سوپر مارکیټونه یې چې کوي، په فرانسه چې کوم شخص واکمن دی، هغه د خپلې لارې ګرځیدلی دی، هغه یو ناروغ دی او هغه ته واقعاً د دماغي درملنې ضرور ت دی، نوموړي د فرانسې ولسمشر ته په خطاب کې وویل: فاشزم ستاسو په کتاب کې لیکل شوی دی! فاشزم موږ په جرمني او ایټالیا کې لید لی دی! موږ نازي ازم لیدلی دی! تاسو بلکل په هم هغه لار درومې! په کومه چې هغوی وو! زموږ کتاب عظیم الشان قرآن موږ ته د فاشزم ښودنه، نه کوي، اونه موږ ته د نازي ازم ښود نه کوي! زموږ کتاب موږ ته د اجتماعي عدالت ښود نه کوي او د هغه د هدایت سره سم موږ د اجتماعي عدالت په لار درومو!

رښتیا هم د ښاغلي اردوګان پورتني الفاظ او کلمات سل په سله پر حقیقت بنا دي، اویوه داسې هیښوونکې تبصره ده چې نه یوازې دفرانسوي واکمنو لپاره پکې لوی سبق اولوی نصیحت شته دی بلکې د اسلامي نړۍ د واکمنانو لپاره هم د یو مهم سبق او ګټورنصیحت حیثیت لري او موږ ټولو ته یې په رڼا کې راتلونکې تګلاره غوره کول پکار دي،

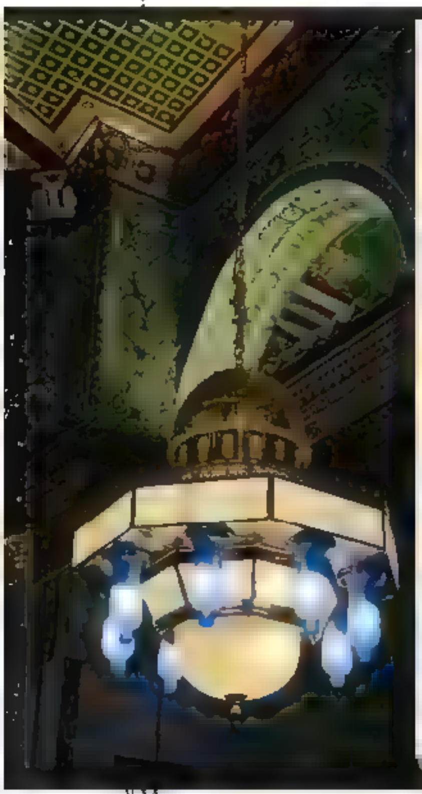

اسلام ته د سپکاوي نه تم کېدونکې لړۍ او د حاکمانو دردوونکې چوپتیا

حسن مومند

دمحترمو لوستوالو په علم کې بـه وي چې دفرانسې پلازمېنې پاریس پر لویو ودانیو هغه لوی پوسترونه را زړول شویدي چې پرې د رسول الله صلی الله علیه وسلم مبارک شان ته دسپکاوي په موخه کارتونونه ثبت دي.

د دې خورا ناوړه عمل نه یوه اوونۍ وړانـدې دفرانسې ولسمشر (عمانویل میکروان) ویلي وو (نعوذ بالله مـن ذلـک) اسلام دبحرانونـو دیـن دی؛ پـه ۱۹۰۵م کـال کـې دمـذهبي ازادیو په هکله منل شویو قوانینو کې دبدلونونو راوستلو لـه لارې به دمسلمانانو مذهبي ازادي محدوده شي.

اسلام د فرانسې دوهم سترمذهب دی؛ دلته ۷ ملیونـه مسلمانان ژونـد کـوي پـدوئ کـې دزیـاترو تړاودمـراکش، الجیریا، تیونس، المغرب اونوروهغو هېوادونـوسره دی کـوم چې یو وخت دفرانسې تر استعمار لانـدې وو خـوپکې دنویـو مسلمانو شویو مسلمانانو شمېره هم ښه زیاتـه ده؛ فرانسـه د اروپا هغه هېواد دی چې اسلام پکې په ډېرې تېزۍ خپرېږي ځکه خو نور لویدیځ په پرلپسې ډول دا اندېښنه ښکاره کـوي چې شاید څو لسیزې پس داهېواد پـه اسـلامي هېواد بـدل شي.

اسلام دښمنه کړۍ چې دنـورو لویـدیځو هېوادونـو پـه پرتله دلته په ډېرې سپین سـترګۍ او احساسـاتي ډول خپلـه اسلام دښمني ښـکاره کـوي او پـه مکـرر ډول د اسـلام سـتر پیغمبر شانِ اقدس ته سپکاوی کېږي نو لوی او اساسي لامل یې همدا داسلام تېزخپرېدل او دمخنیوي لپاره یـې ناکـامې هڅې دي.

په تېرو دوه لسیزو کې داسلام او مسـلمانانو پرضـد د امریکا او نور لویدیځ دښمني ډېره ډاګیـزه شـویده؛ یولورتـه یې پر اسلامي نړۍ د عسکري یرغلونو او په اسلامي نړۍ کې د داخلي جنګونو خونخواره لړۍ روانه کړیده اوبل لورتـه پـه نړۍ کې داسلام سره دنړیوالو دنفرت پیداکولو، دمسـلمانانو د بـدنامولو، پـه نـړۍ او خصوصـاً لویـدیځ کـې داسـلام دتېزخپراوي دمخنیوې، په نړۍ کې داسـلامي شـعایرو دبـې ارزښته کولـو، دخپلـو مقدسـاتو سره دمسـلمانانو دعقیـدت راکمولو، مسلمانانو ته دلوی درد رسولو، په رواني لحـاظ یـې دمکمل مفلوجولو په موخه صلیبي نـړۍ دیـو سـنجول شوي پلان له مخې ستر الهي کتاب قرآن عظیم الشان، ستر پیغمبر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم او نورواسلامي مقدسـاتو ته دسپکاوي یوه نه تم کېدونکې لړۍ پیل کړیده.

شروع یې له ګونتنامو، ابوغریـب او بګرام زندانونونـه وشـوه، دلتـه پـه مکـرر ډول دمسـلمانو زنـدانیانو ترمخـه دقرآنکریم سپکاوی وشو، بیایې قصداً خبرونه خپاره شول او

دخلکو په سترګوکې دخارو اچولو لپاره دامریکا له لورې ایله په همدومره ویلو بسیاوشوه چې داد فوځیانو شخصي عمل دی چې د امریکادولت یې نه تائیدوي.

دنړۍ دمسلمانانو لـه لورې چـې کـوم داسـې عکس العمل رامخې ته نه شو چې لویدیځ ودردوي نو لویدیځوال یو قدم نور وراندې ولاړل؛ درسول الله صلی الله علیه وسلم دشان دسپکاوي په اراده رومبی د ډنمارک اوبیا د لسګونو نورولویدیځو هېوادونـو نـه دکـارتونونو دردونکـی اشـاعت رامخې ته شو، دهالنډ دبدبختو یهودانو پـه واسـطه داسـلام دستر پیغمبرپه اړه داهانت (نعوذبالله من ذلک) نه ډک فلم جوړ او خپورشو، اوچې په ټولېزه توګه اسلامي نـړۍ هغسـې عکس العمل ښکاره نکړ څرنګـه چـې پکـارو نـو د ملعـون امریکایي پادري ټیري جونز پـه شـکل کـې غـربي نـړۍ اوپـه سرکې یې امریکا رامخې ته شوه، ټوله اسلامي نړۍ یې چیلنج کړه دقرآنکریم سوځولو دمقـابلې اعـلان یـې وکـړ اوبیـایې د یوې ډلـې پادریـانو او لسـګونو جورنالسـتانوپه شـتون کـې د قرآنکریم سوځولو ناپاکـه او دوحشـت نـه ډک عمـل تـرسره کړه.

مسلمانانو ولسونو ددې ناپاکه عمل پرضد خپله ښه کرکه ښکاره کړه، دعامو مسلمانانو له لورې ښه ستر ستر لاریونونه وشول چې پکې ګڼ شمېر مسلمانان شهیدان او ټپیان شول.

دخپل پیغمبرصلی الله علیه وسلم سره دمینـې ښـکاره کولو په لارکې ددوئ دا قربـانئ او دخپلـو احساسـاتو اظهـار دستاینې او قدر وړدي خو چې داسلامي هېوادونو لاسپوځې دولتونه په دې اړه دخوراډېرې لوېې بـې حسـۍ ښـکار وو او دجـرم نـه ډک سـکوت یـې غـوره کـړی و نـو پـه امریکـا او نورلویدیځ نه مناسب فشارونه وارد شول او نـه د مسـلمانانو دا اطمینان په برخه شو چې داسې پیښې به بیا نـه رامنځتـه کېږي.

دیادولو وړ ده چې اسلام دښمنو کړیـو لویـدیځ کـې دا وېره خپره کړې چې که داسلام دسونامي مخه ونه نیـول شي ټول لویدیځ به له ځان سره لاهوکړي نوځکه نوي نوي قـوانین جـوړوي اوهرهغـه اقـدام کـوي چـې وربانـدې داسـلام اومسلمانانودپرمختګ مخنیوی کېدای شي.

له دې انکار نه شي کېـدای چـې لویـدیځوالوکې خپـره شوې دا وېره تر یوحده پرځای ده خوپدې کې هم شک نشته چې پکې له ډېرې مبالغې نه کاراخستل کېږي ځکه چې وېره خپرونکي بل څوک نـه بلکـې یهودان دي او یهودان چـې د دوهم نړیوال جنګ نه پس یې امریکـا او د اروپـا پـه زیـاترو هېوادونو کې د مسلمانانو په پرتله شمېره زیاته وه اوس چـې د نورو نامسلمانو په څېر په یهودي مېرمنو کې هم د بچو نه راوړلو او یا ایله د یو یا دوه بچو راوړلو طرف ته میلان زیـات شـوی نـو د یهودانـو نسـلونه ورو ورو کمېـږي بـل دا چـې یهودیت نا دعوتي مذهب دی؛ یهودان د هنـدوانو پـه څېـر هیڅا ته د یهودي کېدلو دعوت نه ورکوي او نـه هغـه څـوک یهودي کېدای شي چې مور یا مور او پلاردواړه یـې یهودیـان نه وي نو یهودان نه زیاتېږي بلکې کمېـږي خـو بـرعکس پـه امریکا او اروپا کې مېشتو مسلمانو کورنیـو کـې د کوچنیـانو پیدایښت زیات دی اوترڅنګ یې اسلام د دعـوت دیـن دی چې داسلام ددښـمنانو د ټولـو کوښښـونو، دسیسـو، مکرونـو اوپوچو تبلیغاتوسره هم اسلام یواځنی هغه دین دی چې ښه په تېزۍ سره په اروپا او امریکا کې خپرېږی او پـه لویـه پیمانه پکې د یهودانو په شمول نا مسلمان را داخلېږي.

ددې ترڅنګ چـې پـه لویـدیځ کـې دمسـلمامانو نسـل زیاتېږي اوپکې زیات خلک اسلام کې راداخلېږي لویدیځ تـه د مسلمانانو راتګ هم زیات دی نو مسـلمانان پـه غـرب کـې ورځ تر بلې زیاتېږي.

یهودان په لویدیځ کې خپل کمښت او د مسلمانانو تېز ډېر والي او د اسلام تېز خپراوي سـخت ورخطـا کـړیـدي نـو ځکه د مسلمانانو سره د غربیانو د نفرت پیداکولو او په اروپا او امریکا کې د اسـلام د خپریـدا د مخنیـوي لپـاره مسلسـل ناپاکـه پلانونـه جـوړوي او پـه ډېـر چـل او هـنر دلویـدیځ متعصب پاپان او سیکولر مشران د خپل هدف د تر سره کولو لپاره د آلې په توګه کاروي.

په نړۍ کې داسلام اومسلمانانو بدنامول دهدف دترلاسه کولو لپاره ددوئ ډېره کامیابه اواسانه وسیله په لاس کې لري ځکه چې پر نړیوالورسنیو چې دیهودوقبضه ده نودنړۍ په ګوټ ګوټ کې پر مسلمانانوشویو اوروانو ظلمونو اووحشتونو باندې پردې را اچوي خوبرعکس داسلام اومسلمانانو پرضد پکې ډېر زهرجن اومنفي تبليغات خپرېږي؛ اسلام نړۍ ته دوروسته پاتې؛ دپرمختګ ضد دتشدد نه ډک، ظالم اوجابرداسې دين په صفت معرفي کوي چې يواځې قتل وقتال اودانسانانو وژلوته خپل منونکي هڅوي؛ نه په چارحم لري؛ نه پکې دانسانانو دحقوقولحاظ شته اونه هم بشريت ته احترام لري.

دلويديځ مکاره ميډيا چې پدې پوهېږي چې مسلمانان دخپل پېغمبر، خپل کتاب قرآن عظيم الشان اوخپل دين سره دومره مينه کوي چې ورته دخپلو ځانونوجارول دځانونولپاره سعادت ګڼي نوپه منفي اوزهرجنوتبليغاتو يې بسيا ونکړه بلکې ددې لپاره چې دنړۍ دمسلمانانود زړونو دردولو په موخه يې د اسلام، قرآن اوداسلام ستر پېغمبرته دسپکاوي داسې ناوړه لړۍ پيل کړه چې په ښکاره يې دتم کېدلو هيڅ نښې نه ښکاري.

ددې مذموم عمل ډېر زور هم په هماغه فرانسې کې دی کومې کې چې اسلام په ډېرې تېزۍ خپرېږي.

په فرانسې کې د تېرې کابو يوې نيمې لسيزې راهيسې د ډول ډول پلمو له لارې پر مسلمانانو بنديزونه روان دي؛ د۲۰۱۰م کال د ستمبر په ۱۴ مې نېټې په فرانسې کې مسلمانې مېرمنې دسر اومخ پټولو نه قانوناً منع کړای شوې او د دې قانون نه دسر غړاوي په صورت کې دمالي جريمې او زندان ته د بوتللو قانون هم تصويب شوی و.

له دې وروسته د اسلام مقدساتو ته د سپکاوي يوه نه تم کېدونکې لړۍ پيل شوه چې وروستۍ کړۍ يې اسلام ته دفرانسې دولسمشرسپکاوی او يوه اووني پس دپاريس پر لويو ودانيو رازړول شوي هغه لوی پوسترونه دي چې پرې درسول الله صلی الله عليه وسلم مبارک شان ته دسپکاوي په موخه کارتونونه ثبت دي.

اوستی اقدام په حقيقت کې دچارلي هيبډونومي فرانسوي مجلې له لورې داسلام سترپېغمبرته دسپکاوي په موخه دکارتونونو خپرولو د خورامذموم هغه عمل بيا تکرار او تائيد دی چې يې ټوله اسلامي نړۍ سخته دردولې وه.

په اول ځل دسپکاوي نه پس د يادې مجلې نه ټولو مسلمانانو د دې عمل دنه تکرارولو غوښتنه کړې وه او څو ځلې يې ددفتر مخې ته لار يونونه وشول او د لاريون کونکو له لورې ورباندې دهجوم وروړلو اقدامات هم شوي وو

خو چې دزماني دا بدنامه مجله دخپل دې خورا ناوړه عمل نه لاس په سر نه شوه نو د ۲۰۱۵م کال دجنورۍ مياشتې په ۷ مې نېټې په پلازمېنې پاريس کې ددې مجلې په مرکزي دفتر۳ فرانسوي مسلمانو ځوانانو وسلوال بريد وکړ؛ پدې بريد کې دمجلې دمدير، کارتون جوړونکو او۲ پوليسو په شمول ۱۲ فرانسويان ووژل شول دا بريد په تېرو ۴ لسيزو کې دفرانسې په تاريخ کې بې ساري او تر ټولو خونړی بريد ګڼل شوی و.

حسن تصادف دا وچې دحملې پرمهال د مجلې په دفتر کې غونډه روانه وه او وژل شوي تنان ددې لپاره سره راټول شوي ووچې په مستقبل قريب کې يو ځل بيا دکارتونونو خپرولو لپاره پلان جوړکړي چې دوه ورونه شريف اوسعيد کواچي دفترته په ورننوتلو بريالي شول؛ د ننوتلو سره سم يې دالله اکبرناره پورته کړه؛ ترټولوړومبی يې دلته په امنيت ګومارل شوي دوه پوليس ووژل؛ بيا يې په ناستوکسانوکې دهريونوم واخستلو اوپه ډېرې اسانۍ دمجلې دمديرستيفن کاربونيرو؛ د کارتونونو جوړونکو هريو کابو، ټکنوس، وولنسکي اودبرنارډ مارس نومي جورنالست پروژلو وتوانېدل؛ د ټولو د وژلو نه پس يې بيا دالله اکبر ناره پورته کړه او وې ويل موږ دخپل پېغمبرپه شان کې دسپکاوي انتقام واخستلو؛ بياله دفتره راووتل؛ دوئ او بيرون په پيره ولاړدريم ملګری يې په موټر کې کېناستل اوله سيمې نه په روغ رمټ وتلو کامياب شول؛ دې ټولوعملياتوايله پنځه دقيقې وخت واخست.

دفرانسې دولت بیا اعلان وکړ چې دامنیتي څواکونو دپرلپسې لټون په نتیجه کې دحملې نه ۲ ورځې پس سعید اوشریف وموندل شول اودواړه دامنیتي څواکونوسره په وسلوالې نښتې کې ووژل شول.

سعید اوشریف چې دواړه سره ورونه وودوئ دواړه اودریم ملګری یې په خته عربان خوپه فرانسې کې زېږېدلي اوراستر شوي وو اوهمدلته یې زدکړې ترسره کړي؛

همدلته راسترشوي؛ دنعمتونونه ډک دهوسا ژوند لرونکي څوانان ولې خپل ترټولومحبوب خان اوژوندقربانوي اودیادې مجلې په دفتربریدکوي؟

آیا فرانسې او نور لویدیځ دا فکر کړی چې داسې پېښې ولې رامنځته کېږي؟ او مخنیوی یې څنګه کېدای شي؟

خبره ډېره روښانه ده؛ لویدیځ باید پدې پوه شي چې د رای د اظهار او د یو ملت مذهبي مقدساتو ته سپکاوی او له دې لارې ټول ملت ته د درد رسولو په منځ کې ډېر ستر سور خط شتون لري چې ټول لویدیځ او په ځانګړي ډول فرانسې د دې سور خط نه په ډېرې سپین سترګی په مسلسل ډول تجاوز کړی.

د مجلې په دفتر دبرید نه پس ددې اړتیا وه چې په ټوله کې ټول لویدیځ اوپه ځانګړی ډول فرانسې په ډېرې سړې سینې فکرکړی اوداسې پېښو درامنځته کېدو داصل لاملونو دله منځه وړلو لپاره یې جدي اقدامات کړي وای.

؛ چارلي هیبدوکومه علمي؛ ادبي؛ سیاسي یا مذهبي مجله نده څکه خوکم لوستونکي لري؛ په اروپاکې یې خاصه طبقه لولي اوتیراج یې ایله ۶۰ زروته رسېږي؛ دلنډغرو یوه ډله یې چلوي؛ خلکو پسې دټوکو، خندا اودخلکوله سپکاوي پرته یکې دکاربل هیڅ شی نه خپرېږي؛ په ۱۹۷۰م کې چې تاسیس شویده ترننه یې دګڼوناموتو اوتاریخي اشخاصو سپکاوی کړیدی چې په همدې کارونو څوځلې بنده شوې اوپه خپرېدا یې بندیز هم لګېدلی دی.

دالله تعالی وروستی اوسترپیغمبرچې له پیغمبری یې په نړۍ کې هیڅوک انکارنشي کولی مسلمانان یې دیوویښته سره درست جهان هم نه برابروي اودهغه صلی الله علیه وسلم دناموس نه دځان، مال، اهل وعیال قربانول دځان لپاره لوی سعادت اوافتخار ګڼي نو فرانسه او نور لویدیځ چې د ستر پیغمبر په اړه دمسلمانانودمینې، عقیدت اواحساساتونه ښه خبر دی اوپدې ښه پوه دی چې دخپل پیغمبرسره مینه مسلمانان دځانونولپاره ترټولوسترمتاع ګڼي اوپه شان کې یې کوچنۍ بې ادبي هم نشي زغملای.

دبشریت د سترسالاراو مسلمانانولپاره دهمدې لوېې هستۍ دسپکاوي په جرم دفرانسې دولت باید ددې مجلې په نشرکلي بندیز لګولای وای. او د دې بریدونونه پس ددې اړتیا وه چې ټول لویدیځ په خپلو مادي وسایلودغروراوپه مادي لحاظ دځان نه کمزورو ملتونوته دحقارت په نظردکتلوکړنلاره پریښې وای؛ انساني مساوات، دبشري حقوقواوانساني کرامت ته دژمنتیا دعوې یې په عمل کې رښتیا کړې وای؛ دټولو مذاهبو د مقتداګانو او دسترو اشخاصو سپکاوی کول یې قانوني جرم ګڼلی وای.

خومتأسفانه چې لویدیځ نه یواځې داچې دداسې پېښودمخنیوي لپاره یې کوم معقول اقدام ونکړبلکې په بل اوریې تېل وپاشل؛ دمسلمانانوپرضد دخپل یووالي دښکاره کولو، دمجلې دشیطاني کړنو دتائید اوپرې دشوې حملې دغندنې په موخه ټوله لویدیځه نړۍ په خوځښت راغله؛ دامریکا دولسمشر بارک اوبامانه تر الماني مشرې انګېلامرکل اودبرتانې دلومړي وزیر ډیوېډ کامرون نه تر د اروپايي اتحادیې مشر (کلودیونکر) پورې ټولو داسې اقدامات اوخبرې وکړې چې لا زیات نفرتونه خپروي او د مسلمانانو د لا زیات قهر اوخفګان سبب ګرځي.

ټولو غربي مشرانودمسلمانانو پرضد دخپل یووالي اظهار وکړ؛ ټولو په یوه خوله داحملې غندلې؛ دامریکا، برتانې، المان کاناډا په شمول ټولو لویدیځو هېوادونو همدایوه خبره تکراروله چې دابریدونه یواځې په فرانسې ندي شوي؛ داپرموږټولو شویدي موږټول دفرانسې سره ولاړیواودتروریزم پرضدبه جګړه جاري ساتو.

دوئ په ټول لویدیځ کې عموماً اوپه فرانسې کې خصوصاًداسلام پرضد ټولې شیطاني کړنې تائید کړې اوټولو

په یواوازدادبیان پرآزادي حمله وبلله؛ یانې غرب لاهم داسلام دسترپیغمبر په شان کې سپکاوی دبیان آزادي ګڼي، جایزې بولي اودمرتکبینونه یې حمایت کوي حال دا چې په همدې لویدیځ کې یو عادي فرد ته سپکاوی او تکلیف رسول هم جرم ګڼل کیږي.

داځومره دتعجب وړ خبره ده چې په همدې لویدیځ کې که چا بل چاته نبغ نبغ وکتل او پرې شکایت وشو چې دده له کتلو نه ماته رواني تکلیف ورسیدلو نو دغه کتونکی مجرم ګڼل کیږي او قانو ورته سزا ورکوي خو که بل لورته ملیاردونو انسانانو ته تکلیف رسیږي نو دا عمل جرم نه دی؛ بس همدا د لویدیځ بشر۔ دوستي ده او همدا یې انساني مساوات دي؟!

یواځې مسلمانان، قرآن، ستر پیغمبر اوداسلام شعایر دي چې پرضد یې په لویدیځ کې هر څه جواز لري؛ دلته بیا نه بشر دوستي وي؛ نه انساني مساوات وي نه مذاهبو ته داحترام خبرې چې دا دلویدیځ ډېر ستر منافقت دی.

تاسې وګورئ! دترکې ولسمشر چې دفرانسې د ولسمشر۔ ددې ناوړه څرګندونو په مقابل کې عکس العمل ښکاره کړ؛ ویې ویل: د فرانسې ولسمشر لیونی شویدی، ښه دا ده چې چرته درواني مریضانو روغتون کې دا خل کړای شي.

ددې څرګندونو په مقابل کې فرانسې د ترکې د پلازمېنې انقرې نه خپل سفیر احتجاجاً راوغوښت چې د ترکې ولسمشر زموږ د ولسمشر توهین کړی.

اوس داځومره ستره بې انصافي او منافقت دی چې د دوی د دولتي یو واکمن په هکله ځوک ریښتونې څرګندونې وکړي نو دوی ته هغه د زغم وړ نه دي او نه یې هم دبیان ازادي ګڼي خو که بل لورته د کائناتو دسردار او د ټول مسلمان ملت لپاره په ټول عالم کې دعظیم ذات توهین کیږي او پرې ټول مسلمان ملت ته سخت درد اوتکلیف رسیږي نو بیا دا د بیان ازادي ګڼل کیږي؟!

په نړۍ کې دځان محروم اومظلوم ثابتولو، ځانته دنورو ملتونو دحمایت او خواخوږۍ راجلبولو، دفلسطین دخاوړې غصبولو اوپکې دغاصب یهودي دولت درامنځته کولو په موخه چې سراسر په دروغو ولاړه د هولوکاسټ (دجرمني نازیانو په لاس د ٦ میلیونونه دزیاتو یهودانو وژل کېدو) خبره چې یهودو مشهوره کړې نو ورنه انکار یا پدې اړه سوال راپوته کول خو ډېره لري خبره ده، د ٦ میلیونو دشمیرپه هکله دمبالغې شک ښکاره کول هم جرم ګڼل کیږي، نو هولو کاسټ په ټول لویدیځ کې دشجرة ممنوعه حیثیت لري، په هکله یې خوله پرانستل دومره لوی جرم ګڼل کیږي چې پرې د ٦میاشتو نه تر ٧ کلو نو پورې دقیدسزا ورکول کېدای شي، دهولو کاسټ نه انکا رياپې په اړه سوال راپورته کول ځکه لوی جرم ګڼل کیږي چې یهودانوته پرې رواني تکلیف رسیږي او وربانـدې خفه کیږي.

خو داسلام دستر پیغمبر او قرآن په سپکاوي (چې هیڅ ګته یې هم دوی ته نه رسیږي) که د ټولې نړۍ دمسلمانانو زړونه چوي نو دا بیا هیڅ جرم نه ګڼل کیږي؛ دا اوس کوم انصاف شو او دا څرنګه بشر دوستي شوه؟!

کیټ مډلټن چې یو عادي برتانوی ښځه وه پرشهزاده ویلیم دواده کېدو نه پس هغه شهزادګۍ او دشاهي کورنۍ سره دتړاو له امله دبرتـانې یوه محترمه مېرمن وګرځیده، یوځل چې دفرانسې په یو هوټل کې هغه په نیمه برېنډ حالت کې لېدل شوې او یو فرانسوي عکاس یې عکسونه اخستي او بیاپه یوې فرانسوي اوونېزه کې خپاره شوي وو نـو دشهزادګۍ په دې لـړې بې توقیرۍ دبرتاني مطبوعاتو دنیاپه سر راواخسته؛ یواځې عکاس او داوونیزې مسؤلین پدې اړه پره ونه بلل شول بلکې برتانوي رسنیوددې عمل پره په فرانسوي ولس او دولت دواړو ورواچوله

(دمیل آن لاین) نومې مشهوربرتانوي اخبارپه یوې لیکنې کې خوتردې پورې راغلي و چې: دقانون په زور ددې عکسونو دخپراوي دمخنیوي خبرې باید موږ پرېږدو دفرانسې پرضد باید جنګ اعلان کړو.

دبرتانې دولت دفرانسې نه وغوښتل چې ددې عکسونو په خپراوي دې بندیز ولګول شي ځکه چې پدې سره کیټ مډلټن ته تکلیف رسیږي اوشاید رواني حالت یې خراب شي.

دبرتاني ددولت دغوښتنې سره سم دفرانسې محاکمو نه يواځې ددې عکسونو په خپراوي بنديز ولګاوه بلکې د هغه اوونېزې خرڅلاوې هم منع کړ په کومه کې چې داعکسونه خپاره شوي وو.

دبرتاني دشاهي کورنۍ دمېرمنو او سړو د بد اخلاقيوو داستانونه مشهوردې چې ددې داستانونو او د دوئ برېنډ کلتور ته په پام سره ديو عکس خپرېدل څندان دتشويش وړ خبره نده خو چې دنوموړې شهزادګۍ طبعيت پرې خرابېدلو نو دبيان دازادۍ فرانسوي نقيبانو دا مسئله ښه جدي ونيوله او جدې اقدام يې وکړ څکه چې دبرتانې په څېرېو مهم او څواکمن هېواد غوښتنه جدي وه خو د اسلامي نړۍ په ۵۷ هېوادونو کې چې يواځې د مسلمانو ولسونو لاريونونه وي دمرده باداوزنده باد ناري وي او ددولتونو له لورې يې نه د لويديځو هېوادونو سره ډيپلوماتيکې اړيکې پرې کېږي، نه سوداګريزتړونونه لغوه کېږي، نه تجارتي روابط متوقف کېږي اونه ترې دمسلمانانو دمقدساتو دساتنې جدي غوښتنه کېږي نو لويديځ دفشار احساس نه کوي اويکې دستر کتاب قرآن عظيم الشان او د کونينو دسردار، په مخلوق کې ترټولو دستر ذات، دعالمينو درحمت او دمسلمانانو دمحبت او عقيدت دهغه محور اومرکز سپکاوی کېږي چې مسلمانان يې محبت دايمان جزبولي او ترې دټول مخلوق محبتونه جاروي چې غربي نړۍ هم پدې ښه پوه ده.

نو ديوې برتانوي شهزادګۍ دلړ طبيعت دخرابېدلو غم شته خو دلته دنړۍ د کابو دوه مليارده مسلمانانو دسخت غم عصې، خفګان پروانشته، يقينا چه دمسلمانانو دمحبت او عقيدت پدې مرکز حمله مسلمانانو ته په ډېرسپک نظرکتل دي او څومره چې مسلمانان کمزوري دي د دهغې نه زيات کمزوري ګڼل شويدي.

که دلويديځ دادومره ستره بشردښمني اوبيا هم دبشردوستۍ دمنافقت نه ډکې ناړې ډيرې حيرانونکې دي. نو په ټوليزه توګه داسلامي نړۍ دومره دضعف حالت چې دخپل عظيم اسماني کتاب اوسترپيغمبر دناموس ساتنه نه شي کولاى ډېردردونکى دى. يو د مسلمانانو هغه حالت و چې دمشرانو دنوم په اوريدلو به يې دکفرمانۍ لړيزدلې خو نن زموږ داحالت دی چې پر اسلامی نړۍ مسلطو حاکمانو ته څوک دسپلاب زګ هم نه بولي اومتأسفانه چې همدا حاکمان دکفاروپه مقابل کې دمسلمانانودحقيقي څواک درامخې ته کېدو په وړاندې ستر دېوالونه ګرځېدلي دي.

قرآنکريم، داسلام ستر پيغمبر او داسلام شعايرو ته دسپکاوي د پېښو پر مهال پر اسلامي نړۍ دمسلطو حاکمانو چوپتيا ډېره دردونکې وي؛ بس يو حاکم نيم کمزوری انفرادي عکس العمل ښکاره کړي او همدا دخپل مسئوليت ادا کېدل وګڼي.

که د اسلامي نړۍ حاکمانو په اتفاق او پوره قوت دسپکاوي دلړۍ دمخنيوي خبره دملګرو ملتونو اداري کې راپورته کړي او په پوره اهتمام يې تعقيب کړي واى ډېر دمخه به ددې لپاره قانون سازي شوې او دتل لپاره به دداسې پېښو مخه نيول شوې واى.

اوس ددې وخت دی چې ددې هدف لپاره اسلامي کانفرانس عاجله غونډه جوړه کړي او يکې دټولې اسلامي نړۍ لومړي وزيران يا ولسمشران ګډون وکړي او په ډېر قوت سره له ټولې نړۍ نه دهر مذهب مقدساتو ته دسپکاوي دمخنيوي لپاره دقانون سازۍ غوښتنه او دفرانسې نه په ځانګړې ډول په چارلي ايبډو دبنديز غوښتنه وکړي؛ فرانسه يابل هېواد که ددې غوښتنې سره مخالفت ښکاره کوي نو ټول دې په اتفاق ورسره د ډيپلوماتيکو او سودا ګريزو اړيکو دېرې کولو پرېکړه وکړي ترڅو په عمل کې لويديځ ته دا ښکاره شي چې درسول الله صلى الله عليه وسلم ذات اقدس مسلمانانوته تر ټولو ستر متاع اودومره محبوب دی چې له هرڅه پرې تېر دي او په مقابل کې يې دهېڅ شي پروا نه لري؛ بيا به ټوله نړۍ وه وينې چې فرانسه څرنګه دمسلمانانو غوښتنې مثبت ځواب وايې.

افغان جهاد د شيخ ريسوني له نظره،

او يو څو حقايق...!!

ليکنه: موسی فرهاد

طلوع تلويزون، هغه ورځې د احمد الريسوني په نوم د يو عرب شيخ مرکه نشر کړه، چې د افغانستان د څلويښت کلنې جګړې او د اوسنيو حالاتو په اړه نوموړي خپل نقطه نظر بيان کړ، هغه وويل: د امريکايانو تر وتلو وروسته په افغانستان کې جګړه کومه شرعي صبغه نلري.

الريسوني څوک دی؟

أحمد بن عبد السلام بن محمد الريسوني د المغرب افريقايي عربي هيواد په العرايش ايالت کې په ۱۹۵۳م کې زيږيدلی، زدکړې يې په عربي ادبياتو، حقوقو، فلسفه او شرعياتو کې ترسره کړې، د لومړي ځل لپاره په خپل هيواد المغرب کې د قاضي القضات محرر مقرر شوی، بيا يې د څه مودې لپاره وکالت کړی او بيا د التجديد په نوم مجلې مديراو په عين حال کې پر ځينو تلويزوني شبکاتو د علمي خپرونو چلوونکی پاتې شوی، وروسته يې د توحيد اواصلاح په نوم ټولنه جوړه کړې، لنډه دا چې تر بيلابيلو حکومتي او غير حکومتي دندو وروسته اوس د (الاتحاد العالمي لعلماء المسلمين) ټولنې (چې تأسيس يې په ۲۰۰۴م په لندن او مرکز يې اوس په قطر کې دی)؛ مشر ټاکل شوی دی.

نوموړی زياتره وخت په نړيوالو قضاياوو کې په ميډيا کې پوښتل کيږي، په نړۍ کې د اسلامي تحريکونو او اسلامي قضاياوو په اړه خپل ځانګړی ليد لوری لري. او په دې برخه کې کافي علمي تأليفات هم لري.

له طلوع سره مرکه يې؛

د خبريال د پوښتنې په ځواب کې چې د افغانستان د اوسنۍ جګړې او وضعيت په اړه مو نظر څه دی، اوس خو خارجيان نشته، دواړه طرفونه مسلمانان جګړه کوي؟

احمدالريسوني وويل: موږ په شکل عموم د افغانستان دا څلويښت کلن جريان څارو، د افغانستان د خلکو په غم او خوشحالي کې ځان شريک بولو، ما د طالبانو مشرانو ته هم وويل چې اوس خو د تفاهم وخت دی، جنګ شرعي دليل نلري، بايد چې افغانان ټول په خپلو کې د نوي حکومت پرتشکيل يو تفاهم ته ورسيږي، د مسلمانانو ترمنځ جګړه، حتی که يو فرد وژل کيږي هم جواز نلري. اوس خو خارجيان نشته.

نوموړي د مرکې په يوه بله برخه کې يو آية تلاوت کړ، چې که د مسلمانانو دوې ډلې سره په جنګ شي، تاسو يې په منځ کې صلح کوئ، خو که بيا يوه بغاوت وکړي، د هغوی په وړاندې ودريږئ. د ده په وينا چې که څه هم د

افغانستان اوسنی حالت تر همدې آیة لاندې نه راځي. بیا هم زموږ موقف دا دی چې باید نور دا جګړه که په هرنامه وي، سمدستي ودرول شي، د مسلمانانو ترمنځ جګړه هیڅ شرعي صبغه نلري. باید چې ټول تفاهم ته مخه کړي.

د نوموړي خبري ټولي د خبریال د پوښتنو په تناظر کې تقریباً ترپایه همداسي رواني وي چې ویل یې د مسلمانانو ترمنځ جګړه کوم شرعي جواز نشي لرلای. باید افغانان پرخپل منځي تفاهم تمرکز وکړي.

داچې د نوموړي خبري تر علمي فتوا لېر ور ها خوا د سیاسي موقف بیانولو رنګ لري؛ طبعي ده چې هرڅوک د جګړې پرځای افغانانو ته د سیاسي تفاهم سپارښتني کوي، اودا د ځان سیاسي او اخلاقي مسئولیت ګڼي، خو دا سپارښتني پرته له دې کوي چې د افغانستان د څلویښت کلن جهادي مقاومت عمق او تل ته ننوزي. د فتوا ورکولو هڅه به یې هله قابل اعتبار وي چې د موضوع په اړه له اصلي حقایقو پوره واقفیت ولري.

د جګړې آساسي علت:

د افغانستان د معاصر تاریخ په اوږدو کې که موږ او تاسو په لنډ ډول فکر وکړو، دلته جګړه راپیل شوې لومړی د خارجي تجاوز او یا د خارجي لاسوهنو په نتیجه کې ده، د انګریزانو دوه ځله تجاوز یې یوه بیلګه، بیا د روسانو غیرمستقیم او مستقیم تیری یې بله نمونه او وروسي د امریکا په مشرۍ د ناټو یرغل یې وروستی مثال دی. داچې د یرغلګرو له خروج نه وروسته ولي بیا هم ځیني وختونه جګړو د څه وخت لپاره دوام کړی؛؟ لامل یې بیا هم متاسفانه چې همغه لاسپوڅي واقع شوي چا چې د هرتجاوزګر لپاره د کورني غدار مقدمةالجیش دنده اجراء کړې.

کله چې دا حقیقت له حال او ماضي دواړو نه موږ ته څرګند شو چې جګړه د بهرني اشغالګر له وجې پرافغان ولس تحمیل شوې؛ نو طبعي ده چې د افغانستان د مسلمان ولس مقاومت د متجاوزینو او د هغوی د همکارانو په وړاندې تش په نوم جګړه نه، بلکې له ځان، مال، ناموس، خاورې او عزت څخه برحقه دفاع بلله کیږي، او دا د انسان یو فطري حق دی، چې دفاعي جهاد ورته ویل کیږي. دا هغه جهاد دی چې د الله تعالی له لوري مسلمان ورباندې مکلف ګرځول شوی، که یې ترسره نکړي؛ ګناه کار بلل کیږي.

په بل عبارت، د متجاوز په وړاندې جګړه خو د عقل او نقل دواړو له مخې، د مسلمان فریضه ګڼل شوې، خو د متجاوزینو له داخلي همکارانو سره که څه هم هغوی مسلمان وي؛ بیا د مناصرة الکفار، یعني له متجاوزو کفارو سره د همکارۍ په آساس جګړه اسلامي شریعت فرض ګڼلې ده.

یعني یوازې مسلماني هغوی د جهاد له حکمه نشي ژغورلای، په همدې خاطر ښاغلي احمد الریسوني هم په خپلو خبرو کې بیا بیا وایي چې د امریکایانو له وتلو وروسته د مسلمانانو ترمنځ جګړه جواز نلري. مطلب دا چې د امریکایانو په وجود کې که څه هم هغوی مسلمانان ول؛ خو جهاد ورسره جایز و.

دا چې د امریکایانو له وتلو وروسته، رښتیا جګړه بیرته مسلمان وژني ته ورګرځي؛ په دې اړه به خبره له بلې زاویې را وسپړو.

څو بیني الأفغاني جګړې:

۱ - لومړی:

د شوروي یرغلګرو تر خروج وروسته د ډاکټر نجیب په مشرۍ له کمونستي رژیم سره مجاهدینو نږدې څلور کاله جګړه وغځوله. دا جګړه که څه هم د یاد رژیم خلکو او د هغه پلویانو ناروا افغان وژنه بلله، خو په مقابل کې یې چې مسلمان ملت ولاړ وو او د نړۍ د اکثریت مسلمان امت تائید یې هم له ځان سره درلودی؛ په همغه شکل جهاد باله لکه څنګه چې یې د روسانو پرخلاف باله.

علت یې دا و چې دا نظام د کفري اشغال په توسط رامنځ ته شوی و، د افغانانو د سیاسي، کلتوري او دیني ارزښتونو د حفاظت پرځای یې د اشغالګر کرملین د موخو او اهدافو ساتنه آساسي مقصد و. ولې چې د همدې کمونیستي رژیم ایجاد، واک ته رسونه او بقا د شوروي یرغلګرو د زور او زر مرهون منت وه.

له همدې ځایه وه چې افغانانو یې په وړاندې مقاومت ته داسې ادامه ورکړه لکه څنګه چې یې د روس په وړاندې مقاومت کاوه.

۲ - دویمه جګړه:

د مجاهدینو له بریا وروسته پرکابل د واک پرسر د مجاهدینو په نامه د ځینو ډلو ترمنځ جګړه وه، چې متاسفانه مخکنې بریالي جهاد، مجاهد، مسلمانانو خصوصاً افغانانو ته یې درونډ معنوي او فزیکي زیان ورساوه. هغه جګړه ربښتیا د هرچا له نظره مردوده او ناروا افغان وژنه وه.

هغه داسې یوه جګړه وه چې له جګړه مارو پرته هرچا ورته افغان وژنه او مسلمان وژنه ویله، د ارزښتونو پرځای د قدرت او مادیاتو جګړه وه. په هیواد کې یې د یو بدترین انارشیزم، فساد او ګډوډۍ بنیاد کښیښود.

له همدې ځایه وه چې د هغه ناوړه حالت د بدلولو په موخه د طالبانو اسلامي تحریک را منځ ته شو او حالات یې داسې کنټرول کړل، چې نه یوازې د افغان مسلمان سر، مال، عزت، ناموس او استقلال له هلاکته وژغورل شو؛ بلکې یو وتلی مثالي امن، ثبات او سپیڅلی اسلامي حاکمیت یې رامنځ ته کړ.

۳ - دریمه جګړه:

د کابل له موجوده رژیم سره د طالبانو اوسنی مقاومت، د پورتنیو دوو جګړو په رڼا کې ښه ارزول کیدای شي، چې په کومه کټګورۍ کې راځي؟! ښکاره خبره خو دا ده چې موجوده رژیم هو بهو د کمونیستي رژیم ځایناستی دی. هغه چې مجاهدینو ورسره جګړه همغسې وغځوله لکه څنګه چې یې له روسانو سره کوله. دا ځکه چې مجاهدینو د کمونیستي رژیم بقایا بیا هم د اشغال بقایا ګڼله. هغه رژیم چې په فکري لحاظ په علني توګه الحاد او کمیونیزم ته معتقد و، موجوده رژیم که څه هم په همغه اندازه علني نه وایي، خو عملاً سیکولریزم او لادینیت ته پوره باوري دی.

د اشغالګرو له وتلو سره، اشغال ختم شوی؟

تراوسه خو د ناټو قواوې لا په فزیکي لحاظ وتلې نه دي، حتی روزمره یې بمبارونه اوس هم جریان لري، او نه یې له کابل رژیم څخه مالي او تسلیحاتي سپوټ قطع کړی. تراوسه خو دا سوال مطرح هم نه دی چې د کابل رژیم سره دې د جګړې انګیزه او صبغه و ارزوله شي.

خو که بیا هم بهرنیان په کلي ډول له افغانستان څخه خپلې قواوې وباسي؛ نو ځو پوښتنې مطرح کیدای شي:

۱ - آیا امریکا او ناټو به بیا هم د افغان ځواکونو مالي، تسلیحاتي او روزنیز ملاتړ ته دوام ورکوي کنه؟ که ورکوي یې، آیا د همغو مخکنیو تړونونو، لکه امنیتي تړون او نورو له مخې ورکوي او که به له سره نوي تعهدات کوي؟

۲ - آیا د کابل رژیم به له خپلو بهرنیو دوستانو سره د دوستۍ هغه تړونونه چې له امله یې د دوی د مرګ مباح ګرځول شوی و؛ لغوه کوي کنه، برأت به ورڅخه اعلانوي کنه؟

۳- آیا د اشغالګرو تجاوز به ناروا او پرخپل هیواد تیری تلقي کیږي، کنه؟

٤- آیا دې شل کلن جهاد ته به بیا هم دوی د اشغالګرو غوندې د ترهګرۍ او تندلارۍ اصطلاحات کاروي؟

٥- آیا موجوده سیستم چې جهاد پکې ممنوع او الحاد او سیکولرزم پکې آزاد قانوني عمل وي؛ آیا دوی به همداسې ورته معتقد وي؟

که چیرې د دې ټولو ځواب منفي وي، یعني نه بهرنیان د کابل له رژیم سره کوم پریکون ته تیار وي او نه د کابل

رژیم له بهرني بادارانو څخه د برائت اظهار ته تیار وي، دواړه بیا هم ټینګار لري چې موږ به پخپلو کې یو د بل ټولې برنامې په وفادارۍ سره مخ ته وړو؛ نو بیا خو ښکاره خبره ده چې اشغالګر که څه هم په فزیکي لحاظ وتلي؛ خو په معنوي او ستراتیژیک لحاظ بیا هم اشغال پاتې دی، او د کابل موجوده رژیم د اشغلګرو جانشین دی.

بیا خو ظاهره خبره ده چې د کابل اداره په هیڅ صورت د اسلامي حکومت دعوه نشي کولای، او نه یې په وړاندې روان مقاومت څوک ناجایز ثابتولای شي. لکه څنګه چې د روسانو نه وروسته پاتې نظام سره جهاد کیده همداسې به له دې نظام سره هم کیږي.

حکومت ولې د اشغالګرو ځایناستی کڼل کیږي؟

موجوده رژیم، د متجاوزو اشغالګرو په وسیله په داسې حال کې رامنځ ته شو چې د یو اسلامي حکومت په وړاندې یې د مقدمة الجیش یا د اشغالګرو لپاره د ځمکني ځواک دنده هم سر ته رسوله، او عملاً د مسلمانانو پرضد له اشغالګرو سره اوږه په اوږه ملګرې وو؛ ترڅو یې برحاله اسلامي نظام ړنګ او پرځای یې د اشغالګرو د خوښې نظام رامنځته کړ.

اشغالګرو بیا پوره شل کاله د دغه نظام هرډول ظالمانه عملي ملاتړ ته دوام ورکړ، اوس چې له طالبانو سره د توافق په نتیجه کې بهرنیان په فزیکي شکل وځي، بیا هم برملا اعلانونه کوي چې د کابل رژیم مالي سپوټ به جاري ساتي. ځکه چې د کابل رژیم هغوی خپل ځای ناستی او د خپلو موخو ساتونکی تربیه شوی ځواک ګڼي.

دا خبره د رژیم چارواکي هم په بیا بیا کوي، د شل کلنو ارزښتونو د خوندیتابه او د اسلامي حاکمیت د مخنیوي ادعاوې هره شیبه تکراروي. همیشه وایي چې افغان ملي ځواکونه د واشنګټن او نیویارک ساتنه خپله دنده ګڼي. د لندن او فاریس د امنیت لپاره قرباني ورکوي.

وړمه ورځ اشرف غني په ولسي جرګه کې وکیلانو ته وویل: هر یو پرخپل خره مه سپریږئ، لاسونه سره ورکړئ، د طالب په وړاندې ودریږئ؛ د هغه راتګ ته زمینه مه برابروئ. ښکاره خبره ده چې د طالب د راتګ مخنیوي نه د نوموړي هدف د اسلامي نظام مخنیوی دی، ځکه په فزیکي لحاظ که طالب ورتسلیمیږي له هغه سره خو دوی مشکل نلري، ستونزه خو یې فقط له هغه اسلامي شریعت سره ده چې طالب یې غوښتنه لري او یو وخت دلته د طالب په لاس نافذ العمل و او بیا اشغالګرو له منځه یووړ. د همغه اسلامي شریعت د مخنیوي چاره اوس د کابل رژیم خپله دنده ګڼي.

په موجوده رژیم کې الحاد، سیکولرزم، لادینیت او بې بندباره غربي آزادۍ ته اجازه شته، خو د عملي جهاد نظریه، آساسي اسلام پالنه او د اسلامي شریعت نفاذ مطلق ممنوع، حتی د ترهګرۍ په زمره کې ګڼل کیږي، که څوک ولیدل شي، وژل کیږي به او یا به زندان ته ځي.

د کابل رژیم د طالب راتګ یوازې په دې شرط مني، چې ورته تسلیم شي، له وسلې سره ځان ورته وسپاري. له هغې داعیې سره چې اشغال به په کلي ډول ختمیږي او پرځای به یې اسلامي نظام نافذیږي؛ هیڅکله یې متلو ته تیار نه دي. په سلګونو نور داسې مثالونه چې د کابل رژیم نا اسلامیتوب تثبیتوي؛ شته.

اوس که ښاغلی دوکتور احمد الریسوني د افغانستان قضیه او د افغانستان موجوده رژیم په عمیق ډول وڅیړي، او هغه ته دا څرګنده شي چې د کابل رژیم د کفري اشغالګرو د برنامو ساتونکی یو معلوم الحاله سیټپ دی چې پر دین نه ولاړه آیډیالوژۍ (سیکولرزم) باور لري، د یو مطلق سیکولر جمهوریت په لټه کې د ۹۹٪ فیصده مسلمان ملت حق چې د یو سوچه اسلامي حاکمیت تشکیل دی؛ په څرګنده تربښنو لاندې کوي، په مقابل کې یې تر اشغالګرو څو چنده زیات مزاحمت کوي؛ نو ظاهره خبره ده چې بیا به ښاغلي ریسوني هیڅکله د شریعت له رویه، روانې مبارزې ته ناجایزه جګړه ونه وایي.پای...!!

دفاع از دستاوردها

و یا کمپاین برای دوام اشغال؟

● حبیبی سمنگانی

اگر رسانه‌های دموکرات افغانی به‌ویژه نبشته‌های تحلیلی آن مطالعه شود، تقریبا همه شان سیاست ترامپ در مورد خروج از افغانستان را به مثابه خروج اتحاد جماهیر شوروی به‌رهبری گورباچوف از افغانستان گرفته‌اند و هدف اصلی شان اینست که نباید امریکایی‌ها به حضور نظامی شان درین کشور اسلامی و آسیایی پایان بخشند.

ترس بسیاری ازین تحلیل‌گران از فروپاشی احتمالی ایالات متحده آمریکا همچو فدراسیون شوروی نیست، بلکه نگرانی بزرگ ایشان به هدر رفتن دستاوردهای نزده ساله ایست که به زیر چتر اشغال و به نام ارزش‌های دموکراسی به‌میان آمده‌است. گویا این جنابان دوراندیش در هم‌وغم آینده امریکا و افغانستان هر دو هستند.

اما آنچه نادیده گرفته می‌شود اینست که اگر اشغال افغانستان دوام کند، چه عواقب و پیامدهای بدتری را به بار خواهد آورد. درست مثلی‌که در زمان تهاجم بر افغانستان این موضوع نادیده گرفته شده‌بود.

شاید حامیان دوام اشغال به این باورند که اگر برای حفاظت دستاوردهای مزعوم هر بهایی پرداخته شود، باکی ندارد. بلی، برای این‌ها افغانستانِ آزاد و همچنان اسلامی مطلوب نیست، بلکه مهم همان دستاوردهای نزده ساله‌ایست که افغانستان را به فاسدترین کشور جهان تبدیل کرده‌است.

تحلیل‌ها و قضاوت‌های یکطرفه مشکل امروزی و دیروزی نیست، بلکه مسئله کهنه و اساسی رسانه‌های لیبرال افغانی است، که به گونه شعوری و ارادی انجام می‌یابد. از نگاه این‌ها مشکل در استعمار نیست، بلکه در مقاومت و مبارزه در برابر استعمار است.

مثلا اگر امریکا به زور طیارات بی۵۲ و میزایل‌های کروز بر افغانستان یورش آورده، خوب است. اگر ناتو به پیروی از امریکا در هر منطقه افغانستان پایگاه نظامی ساخته، این هم خوب است. اگر دموکراسی ساختگی به‌جای نظام اسلامی از بیرون به افغانستان وارد شده، این هم خوب است. پس بد چیست؟ بد اینست که افغان‌ها به‌رهبری طالبان چرا در برابر ایشان و همکاران شان می‌جنگند.

مسلّم است که هر کنش واکنشی دارد. اما از نظر این‌ها چنین نیست. این‌ها می‌گویند هرچه شده خوب شده، باید کسی صدای مخالف بلند نکند و حرف از جهاد، مبارزه، مقاومت و حریت نزند، افغانستان را مستعمره و اداره کابل را دست‌نشانده نخواند.

اکنون این بیماری متعدی شده‌است. هرگاه کمونیست‌های پیشین این چشم سفیدی دموکراتان را می‌بینند، آن‌ها نیز باورمند شده‌اند که اگر قشون سرخ شوروی بر افغانستان هجوم آورده بود هیچ مشکلی نبود، مشکل از اینجا پیدا شد که افغان‌ها به‌رهبری تنظیم‌های جهادی در برابر شوروی‌ها و کمونیست‌ها ایستادگی کردند و نماندند که برنامه‌های سوسیالیستی و ملحدانه آن‌ها جامه عمل می‌پوشید و افغانستان گل و گلزار می‌شد.

این‌گونه برخورد جانبدارانه و یکطرفه در برابر معضل، هرگز نمی‌تواند

مشکل را حل کند. این برخورد خودفریبانه و مردم فریبانه، کنشی است که حتما واکنشی می‌داشته باشد.

این باورهای خودستایانه، دستاوردهای نزده ساله اشغال را به جنس نازکی تبدیل کرده‌است که گویا با اندکی انتقاد و ایراد می‌شکند و یا پاره‌پاره می‌شود. حتی اگر صلح هم قربانی می‌شود پروای ندارد، و لیکن نباید دستاوردها به معامله گرفته‌شود.

اما ای کاش این دستاوردها واقعا برای ایشان معامله ناپذیر و به اصطلاح خط قرمز می‌بود. واقعیت اینست که این‌ها از دستاوردهای مزعوم ۱۹ ساله هم استفاده ابزاری می‌کنند و تنها برای فریب دادن افغان‌ها و جامعه‌جهانی به‌کار می‌برند. اصلا اهم برای ایشان دوام اشغال و نظام پوشالی و جلوگیری از حاکمیت نظام اسلامی است.

چند روز پیش، امرالله صالح معاون اول ارگ رسانه‌های را که از وحشت دلخراش و مرگبار نیروهای رژیم که بر اثر حمله هوایی بر یک مسجدی در مرکز تخار رخ داده‌بود و منجر به شهادت ۱۲ طفل و زخمی شدن ۱۸ تن دیگر شده بود خبر داده بودند، به‌شدت تهدید کرد. اما هیچ واکنشی از سوی رسانه‌های دعوی‌دار آزادی‌بیان دیده نشد. راقم به وبسایت موسسه «نی» (حمایت کننده رسانه‌های آزاد) سر زدم، تا شاید اعلامیه و بیانیه‌ای در نکوهش و سرزنش هشدار صالح صادر کرده‌باشد. اما آنچه آنجا دیدم انگشت به‌دندان شدم.

آنجا در بخش خبرها، اعلامیه‌ای بود به عنوان «نی نگران وضعیت آزادی‌بیان است». اما این نگرانی از ارعاب و ارهاب صالح نبود، بلکه از صالح یادی نشده بود. نگرانی از این بود که یک خبرنگاری ظاهرا وابسته به طالبان (مشعل افغان) در حاشیه‌ی جلسه افتتاحیه مذاکرات بین الافغانی در دوحه، چرا از نادر نادری، باتور دوستم و خالد نور پرسش‌های سخت نموده است. آیا می‌توانید بر این ماجرا باور کنید؟ اما فشرده حقیقت آزادی‌بیان در افغانستان همین‌است. در حالی‌که آزادی‌بیان از مهم‌ترین دستاوردهای نزده ساله به شمار می‌رود.

مثال فوق بیانگر معیارهای دوگانه رسانه‌های دموکرات و لیبرال است، که از یکسو چند سوال یک خبرنگار برای آزادی‌بیان بسیار سنگین تمام می‌شود، اما از سوی دیگر هشدار جدی یک مقام دولتی نادیده گرفته می‌شود.

اکنون وضعیت طوری‌است که دستاوردهای نزده ساله را مردان و زنان انگشت‌شماری رسانه‌ها و ان‌جی‌اوزها تصاحب کرده‌اند و گویا حق تنها با آن‌هاست. آنچه آن‌ها می‌گویند درست است و آنچه دیگران می‌گویند نادرست است. تنها آن‌ها هستند که می‌توانند حقوق بشر، حقوق زن، حقوق کودک، آزادی‌بیان و آزادی مذهب را تعبیر و تفسیر کنند. مهم نیست که درفشانی‌های آن‌ها وابستگی و هماهنگی با ارزش‌های دینی و ملی دارد یا خیر.

همین‌که آن‌ها گفته‌اند باید همه باور کنند و هیچ‌کسی ایراد نگیرد.

اما مشکل این‌ها اینست که گلیم اشغال در حال برچیده شدن است و ایشان آینده خود را در افغانستان تاریک می‌بینند. این‌ها اصلا و ذهنا آماده نیستند افغانستان از چنگال استعمار بیرون آید و کشور مستقل و اسلامی باشد. ایشان هنوز مشغول اند به امریکا و جهان غرب مشوره و آن‌ها را توصیه می‌کنند که باید در مورد افغانستان دوباره بیاندیشند و استراتژی جنگی دیگری را به آزمون بگیرند، تا شاید زمینه‌ی حضور همیشگی شان در افغانستان فراهم گردد و این‌ها بتوانند با راحت تمام در جستجوی دستاوردهای دیگری باشند.

بلی، ایشان بتوانند از امانوئل مکرون، رئیس جمهور فرانسه ارزش‌های سیکولار و دموکراتیک را خوب‌تر بیاموزند. مکرون در مراسم گرامی‌داشت از ملعون ساموئل پتی، معلم فرانسوی که به جرم اهانت به پیامبر اسلام صلی الله علیه و سلم از سوی یک نوجوان مسلمان کشته شد، گفته‌است: «ساموئل از ارزش‌های سیکولار و دموکراتیک نمایندگی می‌کرد». سیکولاران و دموکراتان افغانی شاید هنوز به این مرحله‌ی دفاع از ارزش‌ها نرسیده‌اند و باید بیشتر بیاموزند. قابل ذکر است که مکرون چندی پیش اسلام را با استفاده از «آزادی‌بیان» دین بحران خوانده بود.

د عثماني خلافت وروسته

ترکان او عربان!

فرهاد اتل

دعثماني خلافت د سقوط وروسته عربان او ترکان له يو بل نه جلا شول، او د سياسي زعامت او مرکزيت لـه پلوه سره وويشل شول، د تيرې څه کم يوې پيړۍ راهيسې دواړه د خپلې، خپلې اجندا سره سم د پرمختګ کوښښونه کوي، او په اوسـني تناظر کې اسلامي نـړۍ اوپـه خاصـه توګـه د بيـت المقـدس او فلسطين باره کې د تـرک ولـس او دهغـوی د حکومـت کـردار ټوله اسلامي نړۍ بيا ځان ته متوجه کړه، نوپـه دې توګـه اوس مهال د دې بدلون او تغير په پس منظر او اسبابو باندې د بحث و تمحيص يوه نوې سلسله شروع شوې ده، چې پـه لړکـې يـې د «الامان » په نوم يوې اوونيزې «بيروت» کې د يو مشهور عربي کارپوه «نبيل الکبيري» نه دهغه رايه پوښـتلې ده، چـې ځـواب کې يې نوموړي خورا ضروري او دغور وفکر وړاسبابو بانـدې په رڼا اچولو سره ځيني ديام وړ اړخونه هم بـه روښـان کـړي دي.

دا سمه ده چې د هغه د نظر يا رايې له ټولو اړخونـو سره زموږ اتفاق ضروري ندی خـو دا چـې نـو مـوږ تـه يـواځې د عربانو بلکې دټولې اسلامي نړۍ د تيرې څه کم يوې پيـړۍ پـه دوران کې ناکاميو باندې دغور او فکر کولو ضروري لـوري او اسباب په ګوته کـړي نـو بنـأً دلتـه خپلـو لوسـتونکو تـه يـې د لوستلو بلنه ورکوو:

ترکان کا ميـاب شـول او عربـان ناکـام! بلکـې اسـلامپال ترکان کامياب شول او اسلام مپال عربان ناکام! داڅه خـبره ده؟ حال داچې چې اسلامپال ترکان داسلام مپالو عربـانو شـاګردان دي، هو! برعکس نده، خو شاګردان څنګـه کاميـاب شـول؟ او استادان ولې ناکام شول؟ داسوال ډير اهم او معـروضي دی خـو سخت او ترېخ دی، ځکه چې زمـوږه عربـو مـزاج پـه غلطيـو باندې داعتراف کولو، د خپلوناکاميو منلو، په تجرباتو بيا نظر کولو، او هغونه د استفادې څخه د تيښتې کولو دی، زموږ عربو اصل مسئله داده چې د حقيقت پر وړاندې تل فرار او دهغه نـه سترګې اړوو، بلکې له اوريدو څخه يې هم ګريز کوو، او هره خطا او ناروا چې وکړو د جواز لپاره يې دلايـل تراشـو، زمـوږ مسئله عربي قبايلي سخت دريځي، او جـاهلي عصبيت دی کـوم چې موږ کلک نيولی دی او داخلاقو پر بنسـټ د يوبـل اسـلام جوړولو لپاره لالهاند يو.

ځوارلس پيړۍ وروسته هم موږ تراوسـه د« سـقيفه» لـه بحث نه وزګار شوي نه يو، موږ تراوسه د « صفين وجمل» پـه فضاوو کې اوسو، مستقبل ته د ماضي له رخ وړ ګورو، ګـواکې چې ماضي دخپلو ټولو تيروتنو، او منفي اړخونو سربيـره زمـوږ راتلونکی دی، حالنکه هغه ماضي چمکداره ده، په هغه کې ډير د خير اړخونه هم شته، دکومو په اساس چې مـوږ خپـل حـال ومستقبل تعمير کولی شو، په دې کې ډيرې تيروتنې هم شته دي دکومو څخه چې د بشري تجربو په لحاظ صرف نظر کيـدای شي غرض داچې موږ دماضي د ټولو منفي اړخونـو سره ژونـدی يو، او دهغې دمثبتو اړخونو څخه په تيښته بلکـې تـرې انکـار کوو، د دې لپاره موږ د حقايقو په تلاش او ماضي کـې دخيـر و شر د تجربو او خطاوو استفاده نه خوښـوو، مـوږ د خپلمنځـې

مشترکاتو په ځای اختلافي نکات لټوو، هرچې اغیار دي هغوی د هغه څیزونو تلاش کوي چې هغوی متحد کوي! نه هغه چې هغوی متفرق کوي! ځواک ور ببښي نه دا چې کمزوري کوي، همداځېز په موږعربو کې مفقود دی.

ترکیه کې د« العدالة والتنمیه» اسلامپالو بـری دتجربـو، معارفو، او د کامیابیو او ناکامیو مجموعه فلتر، مطالعه او تنقیح کړی دی، په داسې بهرتین شکل کې یې وړانـدې کـړی چې ورڅخه استفاده او نوی تعمیر ممکن شو، د دې برعکس عربان د بل چانه استفاده کول نه خوښوي، په دې وجه موږ کې هریو پخپله تجربه کول او لیدل غواړي، اگر کـه هغـه د ټـول امـت دکوښښونو په حساب او د هغـه د حـال ومسـتقبل پـه بربـادۍ باندې هم منتج شي، دا زموږ د ذات په تل کې د« انـاکمپلیکس» دی د کوم نه چې موږ پخپل ځان او په امت باندې دځوروورو مصایبو او پریشانیو باوجود نجات ندی مندلی دی، د گناه پـه زریعه عزت حاصلول، په غلطۍ اعتراف او تدارک نه کول، او دحق وصواب لورته نه تلل، دا په تشریع او تاریخ کـې ځرگنـد حلط مبحث او د دین او سیاست ترمنځ تفریق دی.

زموږ عربانو مسئله داده چې یو فریق پخپلـه ترقـي کـې دین خنډ و گڼه نو هغوی دین کنارې ته کړ، چې په وجـه یـې هغوی دیر ژر دلارې نه خطا شول، زکه چې هغوی هغه ځراغ غور ځولی و، کوم چې هغوی ته لار رڼـا کولـه؛ دوهـم فریـق دین د ترقۍ ضروري مقدمه وگڼله؛ خو هغوی دین د ځپل فهم مطابق انگیره! او د خپلې پیمانـې مطـابق یـې واخیسـت، اوپـه داسـې بشرـي اجتهـاداتوکې بنـکېل شـول چـې د۱۴ مـې پیـړۍ وروسته چندان ضروري نه وو، هرچې ترکان وو هغـوی غلـط او سهي نکات یو، یو په گوته کړل اوهغه یـې دځپـل وړانـدې تگ لپاره پوړۍ وگرځول، د مستقبل په لور یې وکتـل، دانسـان دارتیـاوو، او د هغـه د روحـاني اشـواقو پـه لار کـې مـانع گرځیدونکي خندونه یې ولیدل اوعربان په ماضي کې غرق وو، نړۍ یې د بې فایدې وعظونو څخه ډکه کړه، خو دا سوچ یې نه کاوه چې د معدې د لوږې درد و الرٍ غوږونه گنـوي او عقلونـه منجمد کوي ترکان زکه کامیاب شول چې هغوی په یـو وخـت کې په ترک او مسلمان اوسیدو کې تعـارض محسـوس نکـړ او

هر چې عربان وو هغوی مرغه ته په ورته کشمکش کې مبتلی وو یو ویل: دمشکلاتو حل له عربي قومیت نه په وتلو کـې دی او بـل ویـل: چـې حـل د اسـلام نـه لاس پـه سرکیـد و کـې دی اونورویا ویل: چې په یـو وخـت کـې عـرب او مسـلمان پاتـه کیدل ناشوني دي.

ترکان زکه کامیاب شول چـې هغـوی د ټـولې ترکیـې لـه خلکو سره د یو هیواد دواکمنو په حیث معامله وکـره، هغـوی سره یې د گوند، دلې،، قبیلې توپیرته په کتو چلند ونکړ د هغـه هیواد واکمنو سیاسي اقتدار دځپل جاه وعزت او ثروت وسـیله ونه وگرځاوه دځپلو لمسیو او کروسـیو لپـاره یـې دجایـدادونو پیرلو سوچ ونکړ، ترکان زکه کامیاب شول چـې هغـوی ازادي خوښـوونکي او دظلـم و اسـتبداد څخـه نفـرت کـوونکي دي هغوی زکه کامیاب شول چې هغوی ترکیه یو هیـواد وگڼـه او قبیله یې ونه گڼله.

ترکانو سره نه پیترول شته او نـه گـاز، خـو هغـوی زکـه کامیاب شول چې هغوی سره ځواکمنې سیاسي ادارې شته دي او د دینه هم زیات د هغوی قومي فکري او ازادي ده، هغـوی د خپل دې کورني ځواک په متو د ترکیې میدانونه دغنمو وربجو، او وریشو زرغونو لپاره برابرکړل، په دې توگـه هغـه پـه سیمه کې هغه لومړنۍ هیواد وگرځید چې دغنمو اهم او ستراتیژک محصول یې ترلاسه کړ، کوم چې عربان نشي پیدا کولی بلکـې هغوی دودې ترلاسه کولو پخاطر پـه تـورو بـازارونوکې خپـل پیترول او گاز پلوري او بیا په بد ل کې یې عزت ترلاسه کوي

دترکـانو دبـري دا څـو نکـات دي، عـربي کونـدونو تـه پکاردي چې لړه عاجزي او تواضع غـوره کـړي، خپلـه جـایزه واخلي، دنورو له تجربو څخه د فایدې پورتـه کولـو پـه لړکـې ترتولو د مخه دترکیـې تجربـه دي پـه غـور سره مطالعـه کـړي نومیالی مفکر احمد داود اوغلو او هغه دواړه ملگري اردوگـان او غول په سـتراتیژک فکـر دي غـور وکـړي دا تجربـه داویـا کلونو راهیسې دوام لري عربي گوندونـه او تحریکونـه دغـور وفکر زیات مستحق دي (اوونیزه الامان بیروت)

سوله او جګړه

عابد

هغه دوه ټکي دي چې که لازم او ملزوم نه وي، دیوه خواړه او له بل نه دخلاصون چاره هم یو له بله پرته نه لیدل کیږي، سره له دې چې جګړه به هیڅوک هم له ښه زړه انتخاب نه کړي په تېره بیا هغه هیوادونه اوملتونه چې په اقتصادي او نظامي لحاظ ډېر کمزوري وي، خو دا چې په همدغو کمزورو هیوادو کې ولې جګړې ډېرې وي، تر ډېره یې لامل د زورورو دپراختیاغوښتنې هوس او کبر وي، چې یا مخامخ په کمزورو هیوادونو تاخت کوي اویا د بېلابېلو مداخلو له لارې ځانته د نظامي حضور لار برابروي، نو کمزوري ملتونه عموماً له تپلې جګړې سره لاس اوګرېوان وي او مجبور وي چې دعقیدې او خپلواکۍ له مخې یې وپالي.

په افغانستان کې هم ۴۲ کاله کیږي چې جګړه روانه ده او ډېر کم به داسې وخت راغلی وي چې په یوه وار دې په ټول هیواد کې جګړه نه وي، دا جګړه هم لومړی دیوه زورور او بیا دبل د زور ازموینې او پراختیا غوښتنې په موخه په دې هیواد تپل شوې جګړه ده، د زورور اوبه چې په بره ځي نو دجګړو د پیلولو بهانې یې هم څوک نه شي ننګولی، څکه به نو دجګړې قرباني ولس تر وروستۍ سلګۍ له مقاومت پرته بل انتخاب نه لري، همدا یې دبقا او نجات لاره وي اوبس، دا ځکه چې زورور که هرڅومره زورور او طاقتورهم شي خو ولسونه له یوې مخې نه شي محوه کولای.

دافغانستان مسلمان ولس داشغال په وړاندې ښه په نره او خورا لوړه سربښندنه دومره اوږد مقاومت وکړاوله دې پرته یې بله هیڅ لار هم نه وه، دا سمه ده چې خورا سختې ستونزې اوناتاره کړاوونه یې وګالل او د بیخي ډېرو وینو په زور یې مقابله وکړه، خو هویت او استقلال یې محوه نه شو او له غلامۍ نه یې په لوړه غاړه ځان ویوست.

لکه په څومره لوړ قیمت یې چې خپله خپلواکي وساتله، په همدومره لوړ قیمت او خورا تلوسه سولې ته هم تږي دي او غواړي د هغو ارزښتونو د ترسره کېدو په سیوري کې نور لږ ارام وکړي چې په سر یې دا ټولې ستونزې وګاللې، اوس چې دسولې بین الافغاني مذاکرات پیل شوي د هر افغان له خولې دسولې سولې نارې دي، هیڅ افغان نه غواړي چې دیرغلګرو په نه شتون کې دې په افغانستان کې جګړه وي، ولې بیا هم

ځیني کړی شته چې په همدغه حساس پړاو کې د جګړې اور ته لمن وهي او غواړي جګړه دوام وکړي. سبب او علت یې ډېر واضح دی، ځکه د دوی متنازع او په جرمونو ککړ شخصیتونه یواځې د همدې جګړې له شامته د دې وړ ګرځېدلي چې په قدرت کې پاته شي او دولسي سرمایې د زیبیناک واک ور سره وي.

داحقیقت هم باید پټ نه کړو او څرګند یې باید ووایو هغه لوری چې د اشغال په ټوله موده کې تر ګذار او بمبار لاندې و، سولې ته دهغوی اراده ډېره ربښتونې او له اخلاصه ډکه معلومیږي، ځکه هغوی چې اوس فاتحین یادیږي او عملاً یې هم ثابته کړې چې کولای شي دهغه مقدس جهاد په دوام چې یرغلګر یې له هیواده وتلو ته پرې مجبور کړل؛ په یوځه نوره قرباني اسلامي نظام چې د دې هیواد دمسلمان ولس هیله ده حاکم کړي، خو بیا هم دخبرو مېز ته حاضر دي تر څو دنورو وینو دبهیدو مخنیوی شوی وي، دنویمو کلونو تراژیدي تکرار نه شي او په افغانستان کې یوسوچه اسلامي او مضبوط حکومت رامنځته شي.

دغه سپېڅلې اراده داسې تلقي کول چې ګویا دغه اقدام یې د خپلې کمزورۍ له امله کړی دی، دسولې په مخ کې د بدې ارادې شتون ښیي، همدا د جګړې اور ته لمن وهل دي، له دې پرته تولې هغه هڅې چې دکابل اداره یې ترسره کوي، په مجموع کې دجګړې داور له تازه کولو پرته بل هیڅ پکې نه ترسترګو کیږي.

دهیواد په بیلابیلو برخو کې دملبشو جوړول، دوسلو وېش او دخلکو له فقره بده استفاده کول چې یواځې جګړې ته داماده کېدو په بدل کې قوت لایموت ورکوي؛ ټول هغه څه دي چې دسولې په وړاندې نه اراده ترې په ډاګه کیږي، تر دې چې اوس یې دهیواد تجزیې ته هم ملاتړلې او غواړي دامریکایانو له وتلو سره ځیني نورو هیوادونو ته د مداخلې لاره برابره کړي او یوه بله نیابتي جګړه هم دلته رهبري کړي، اودا ټول د دې لپاره چې له قدرته لرې نه شي!.

همدا څه به اسلامي امارت دېته مجبوروي چې نور د سولې په مذاکراتو کې دکابل ادارې غولوونکې ونډه ټکي ټکي نړیوالو او دافغانستان ولس ته رسوا کړي او نور له دوی سره په دغه ډول غولوونکو مذاکراتو کې وخت ضایع نه کړي، خپل جهاد ته دوام ورکړي، ښکاره ده چې په دې لړ کې دنورو تویېدونکو وینو مسؤلیت به هم دهمدغې سوله ضد، پردي پال اوداشغال لاسپوځو له غاړې وي.

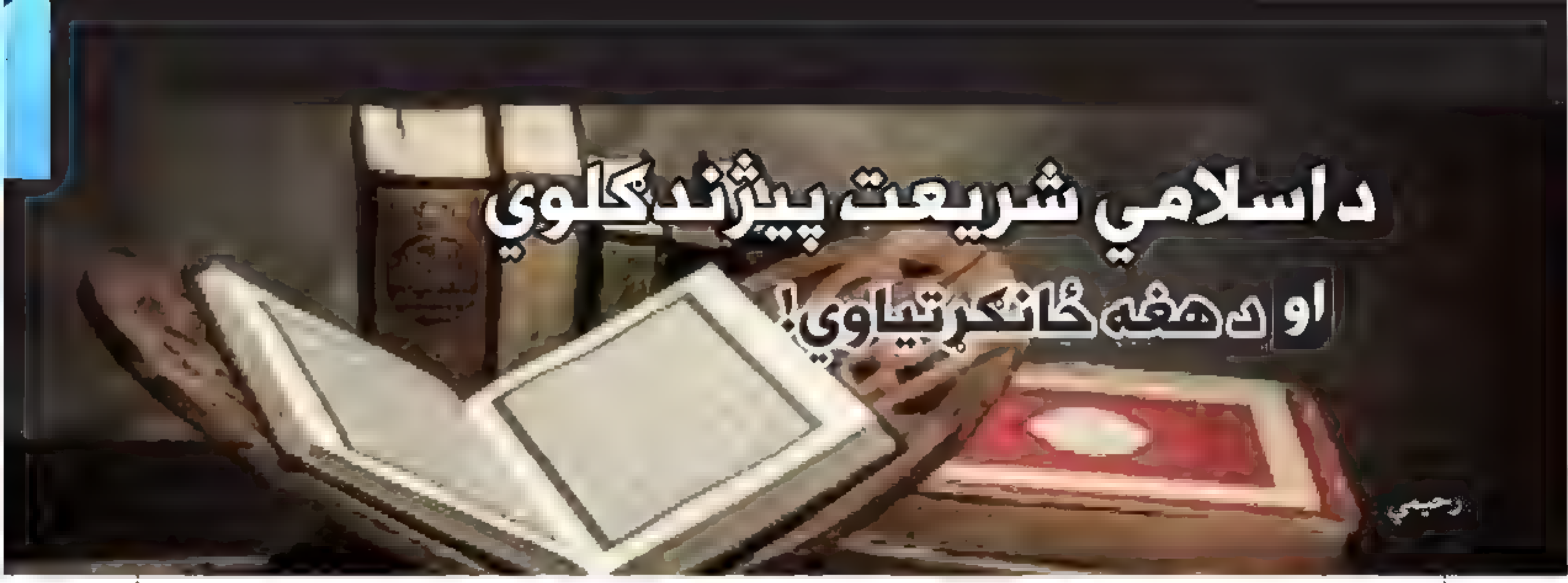

داسلامي شریعت پیژندګلوي

او د هغه ځانګړتیاوي!

رحیمي

له هغه راهیسې چې بین الافغاني مذاکرات جریان لري، په مختلفو رسنیوکې داسلامي شریعت، اسلامي نظام او د قران و سنت په باب بېلا بېلې تجزیې، تبصرې اولیکنې مخ ته راځي، په هغو کې دځینو ښاغلو دناسمو بر داشتونو او خطا انګیرنو په لیدو سره محسوس شوه چې هغوی د عارفانه تجاهل ته په کار اخیستو سره قصدا هڅه کړې ده چې د اسلامي شریعت او د دین د اصلي روح په اړه ناسم معلومات او تراشلي تعبیرات خپاره کړي او بل د ځینو نورو ښاغلو د معلوماتو او مطالعاتو سطحه بیا دومره محدوده او تنګه بریښي چې دهغوی دانګیرنو اوبرداشتونو په لوستلو سره داسلامي شریعت په اړه یو محدود تصور او مخصوص ذهنیت جوړیږي یعنې د هغوی په اندو نوکې شریعت دیوې حقوقي، قانوني ضابطې یا وثیقې نه ها خوا حیثیت نلري...

بیشکه! داسلامي شریعت په اساسي مضامینو او مباحثو کې دقانون مضمون یا مبحث خورا لوی اهمیت لري، ځکه په اسلامي شریعت باندې عمل او د هغه سره سم د ژوند او ټولنې د تعمیر و تشکیل اساس قانون یا نظام دی، کوم چې اسلامي فقهاوو د قران وسنت په رڼا کې مرتب کړی دی، نو په دې وجه اسلامي نظام کې فقه او قانون انتهائي اهمیت لرونکي دي.

او دا هم ښکاره ده چې په اسلامي قانون باندې عمل کول د روحاني، اخلاقي او دیني پاکیزه ګۍ ترټولو لوی مظهر او ضامن دی.

خو دفقې او قانون د دومره اهمیت باوجود اسلامي شریعت یواځې دقانون څخه عبارت ندی؛ بلکې شریعت د ژواندانه لپاره پراخ نظام دی، د ژوند کولو یوه ښه نمونه دی، د ژوند تیرولو یو داسې اسلوب دی چې د مسلمانانو انفرادي، کورني، اجتماعي، نړیوال او اخلاقي ژوند ته یې نوی جهت ښئلی دی، دخدای ښئلي محقق او فاضل عالم علامه دوکتور محمود احمدغازي رحمه الله په وینا: شریعت هغه تخم دی چې تړې یو لوی او ښکلی ګلبڼ زرغون شوی دی، له هغه ښکلی ګلبڼ څخه د بشري ورور ولۍ هر وګړی مستفید ګرځېدای شي، دکوم په "برګ و بار" چې دبشري ژوند ټولو اړخونه "مستنیر" شوي دي او همدې ګلبڼ مسلمانانو ته د حقوقي او قانوني نظام لپاره تخم ورکړی دی او داجتماعي، سیاسي اوکلتوري ژوند لپاره یې هم ورکړی دی؛ دهرې، هرې ځانګې او برخې لپاره یې نوي، نوي ګلونه ورکړي دي، د نویو، نویو جهتونو او موسمونو پیرزوینه یې پرې کړې ده، په دې وجه اړتیا محسوسیده چې د حقوقي او قانوني اړخ ترڅنګ د اسلامي شریعت د هغو نورو اړخونو د روښانه کولو په عنوان څو توري ولیکو، کوم چې دعامو خلکو له نظرونو څخه پټ پاته دي:

شریعت هغه لفظ دی چې په اړه یې په مشرق ومغرب دواړو کې ځینې نیمګړتیاوې شتون لري، مغربیان دشریعت نه مراد یواځې هغه سزاګانې اخلي کومې چې د ځینو اسلامي هیوادونو دقوانینو برخه دي.

دبې دینه خلکو په اند شریعت نه مراد یو له کاره لویدلی دقیانوسي نظام دی، دهغوی په وینا: سخت دریځه خلک هغه په نوي دور کې مسلط کول غواړي، د حقوقو اوقضائي چارو سره تړلیو خلکو په اند شریعت نه

مراد هغه څو قوانین دي چې د مسلمانانو تر شخصي معاملاتو [لکه او قاف، نکاح او طلاق] پورې اړه لري، تردې چې ځینې دیني او علمي مزاج لرونکي یو شمیر علماء هم د شریعت په باره کې محدود اند ونه یا نظریات لري، لکه: کومه خولۍ شرعي ده کومه نده؟ کوم څادر شرعي دی کوم ندی؟ پرتوګ اغوستل شرعي لباس دی که غیرشرعي؟ حال داچې شریعت کې د هیڅ خولۍ او پر توګ تفصیل شتون نلري، درسول الله صلی الله علیه وسلم زمانه کې په عامه توګه د پرتوګ پر ځای لنګ تړل دود و او پخپله رسول الله صلی الله علیه وسلم او صحابه وو رضی الله عنهم هم لنګونه تاړل!

ددې مثالو نو د راړو موخه داده چې په مختلفو طبقو کې دځینو مواردو اوبرخو په اړه انګیرنې او اندونه دیوبل سره ویشلي دي، دځینو صوفیانو په حلقه کې شریعت نه مراد داګڼل کیږي چې ګواکې هغه دطریقت سره ټکر لري، یعنې شریعت او طریقت نه د متحاربو او متعارضو دوه څېزونو په سترګه ګوري او دځینو ناپوهه صوفیانو په نزد خو چې هرڅوک دطریقت علمبردار وي هغه به ځان دشریعت نه لري ساتي او هرڅوک چې دشریعت عالم وي هغه به دطریقت سره سروکار نلري.

ددې مثالو نو د راوړو غرض دادی چې د شریعت په باره کې دغه ډول ځینې تیروتنې نن ندې پیدا بلکې څو سوه کاله پخوانۍ سابقه لري، په دې وجه داخبره روښانه کول ضروري او ډیر اهمیت لري چې موږ باید تر هرڅه وړاندې دشریعت هغه اصطلاح چې په قرآنِ پاک کې راغلې، احادیثو کې راغلې، او په کومه چې اسلامي فقهاوو موږ ته دتحقیقاتو اوخیړنو دفترونه پرې ایښې دي وڅیړو! چې مراد یې څه دی؟

دشریعت لغوي معنی ده: هغه لار چې داوبو تر زیرمې یا چینې رسیدلې وي؛ عربي کې ورته «شرع الوارد» ویل کیږي، یعنې داوبو را ویستلو لپاره سیند، کوهي، یا چینې ته یوځه ور غور څول او اوبه ترې راویستل، د دې عمل لپاره د«شرع یشرع» لفظ کارول کیده، هغه خلک چې له عربي ژبې واقف دي، هغوی ته اندازه شته چې د عربي دیو، یو لفظ نه لکه دیو ې دانې پشان زرګونه نور الفاظ و څې، لکه یوه ونه د یوه زړي څخه زرغونه شي، زرګونه پاڼې ونیسي، ګڼ ښاخونه او برګ وبار پیدا کړي، دشرع، یشرع د دې مادې نه «شریعه» لفظ وتلی دی، کوم چې د دوه معانیو لپاره استعمالیږي، یوه هغه ښکاره اوصفا لار کومه چې داوبو تر زیرمې او مخزن پورې رسیدلې وي، پخوانۍ زمانه کې په کلیو او اطرافو کې بالعموم او په عربو کې بالخصوص هرځای اوبه نه وې، اوبه به یا دکلي نه بیرون په کوم ډنډ، چینه یا رود کې وې، ترهغه ځایه پورې د تګ راتګ لپاره به یوه ځانګړې لار تللې وه، چې هغه به هم صفا وه، پراخه، نیغه او اسانه به هم وه، دهغه لارې لپاره عربي کې دشریعت لفظ استعمال دود و، همدېته په کتو د پخوانۍ جغرافیې په کتابونو کې د: شریعه الفرات، شریعه النیل، شریعه دجله اصطلاحات استعمال شوي دي، نو هغو ځایونو او هغه سیموته چې پرې لوی لوی سیدونه تیریږي شریعت ویل کیده.

وس داوبو او د شریعت په اصطلاحي مفهوم کې چې کوم ربط دی، هغه هم خورا جالب دی، عظیم الشان قرآن کې شریعت هغه لارې ته ویل شوي دي کومه چې د الله تعالی د هغه هدایت سره برابره وې، کومه چې الله تعالی او د هغه رسول دانسانانو لپاره غوره کړې ده، په کومه کې چې دانسانانو د انفرادي او اجتماعي ژوند د ټولو برخو په اړه لارښوونې شته، د هغو لارښوونو مجموعې ته داسلام په اصطلاح کې شریعت ویل شوي او س که د دواړو ترمنځ د شته ربط په معنویت غور وشي نو کومه نکته چې بیرون راوزي هغه ډیره په زړه پورې ده:

عظیم الشان قرآن کې راغلي دي« وجعلنا من الماء کل شئ حی» موږ هر ژوندی څیز له اوبو پیدا کړی دی، ګواکې اوبه دانسان دمادي ژوند مأخذ او مصدر دی او هغه لار چې تر اوبو پورې تللې ورته شریعت ویل کیږي، په لغوي مفهوم کې د ژوند دمآخذ او مصدر پورې رسیدلې لارې ته شریعت وایي، په عظیم الشان قرآن کې بل ځای راغلي دي: وان الدار الآخرة لهی الحیوان (داخرت ژوند په حقیقت کې اصل ژوند دی

[العنکبوت۶۴: ۲۹مخ] اوس په اصطلاحي مفهوم کې هغه لارې ته چې اخروي ژوند ته ر سي شریعت ویل کیږي دا د دې دواړو ترمنځ باریک ربط او معنویت دی او دا د دواړو د استعمالاتو څخه ښکاره کیږي.

عظیم الشان قران داسپیناوی هم کړی دی چې هرصاحبِ کتاب پیغمبر خپلو خلکو او مخاطبینوته شریعت ښنلی، حضرت موسی علیه السلام، حضرت ابراهیم علیه السلام حضرت اسماعیل علیه السلام ټول صاحبِ شریعت پیغمبران وو، اوټولو خپلو، خپلو قومونوته نوي نوي شریعتونه راوړي، چې د هغو لنډیز په عظیم الشان قرآن کې هم شتون لري.

د [شریعت] په لفظ علاوه عظیم الشان قرآن کې چې کومه دوهمه اصطلاح منډل کیږي هغه« منهاج» دی، « لکل جعلنا منکم شرعة ومنهاجا» [المائده۴۸: ۴] منهاج په لفظي ترجمه کې مفسرینو چې کوم څه لیکلي له هغو نه دا اندازه کیږي چې د دې ایت په سیاق و سباق کې «منهاج» نه مراد هغه کاري طریقه ده کومې سره سم چې د شریعت پر لار سفر کیدای شي، کومه چې په شریعت باندې دتلو عمل اسانوي، په شریعت باندې عمل کولوکې چې کومه کاري طریقه اساني راولي هغه د عظیم الشان قرآن په اصطلاح منهاج ده.

ځینو اسلامي ایمه وو دشریعت یو تعریف دا هم کړی دی چې "شریعت نه مراد هغه تعلیم دی چې دالله تعالی دکوم رسول لخوا نه خپلو پیروانو ته ورکول شوی" یعنې دیو نبي یا یو رسول مکملې تعلیمي مجموعې ته شریعت ته ویل کیږي، نو د رسول الله صلی الله علیه وسلم بشپړ تعلیم ته شریعت ویل کیږي، کوم چې مونږ ته په دوه صورتو نو سره را رسیدلی دی قرآن پاک یعني دالله تعالی کتاب، او د رسول الله صلی الله علیه وسلم طرزالعمل او اسوه حسنه، په کومه کې چې دا ښودل شوي دي چې دالله تعالی په کتاب باندې عمل څنګه کیدای شي؟

دشریعت د دې مفهوم له مخې: که دعظیم الشان قرآن او سنت احکام وکتل شي معلومیږي چې هغه کې درې ډوله لارښوونې او اساسي عناصر منډل کیږي، په بل تعبیر د دې ټول تعلیم اساسي عناصر یا مهم موضوعات درې دي: یو لوی عنصر هغه دی کوم چې دانسان مزاج او دهغه احساسات یا جذبات منظموي، دوهم هغه دی چې دانسان افکار او عقاید منظموي او په دې دنیا کې دانسان د مقام و مرتبې په اړه د انسانانو ذهنونو کې پیدا کېدونکي سوالانه ځوابوي او د شریعت دریمه برخه دانسان له ظاهري ژوند، او دانسان داعمالو او جوارحو څخه بحث کوي.

عظیم الشان قرآن اول نه تراخره ولولئ! او دیو، یو ایت په مفهوم غور وکړئ! نو ښکاره به شي چې هرایت د دغه درې عنصرونو سره بالواسطه اویا بلا واسطه تعلق لري، کوم چې هر لوستونکی په سملاسي ډول محسوسولی شي، هرایت به یا دکومې انساني عقیدې اصلاح کوي، یا به دکومې عقیدې وضاحت کوي، یا به دکوم داسې شخصیت د طرز العمل ښودنه کوي چې هغه د انسانانو د عقایدو په اصلاح کې غوره کړی وي او یا به دکوم داسې اعتراض جواب ورکوي کوم چې په ماضي کې په کومه اسلامي عقیده باندې شوی وي

ځیني ایاتونه هغه دي کوم چې دانسان داحساساتو، جذباتو او عواطفو سره تعلق لري، چې دانسان دننه د ښو کړنو رغبت څنګه پیداشي؟ اخلاقي اصلاحات پکې څنګه راشي؟ داخلاقي ارزښتونو څخه انحراف څنګه کیږي، انحراف چې پیداشي مختنیوی به یې څنګه کیږي؟ دا ټول ځېزونه دي چې بلواسطه یا بلا واسطه دانسان داحساساتو، جذباتو او عواطفو سره تعلق لري.

دشریعت دوه برخې ډیر اهمیت لري او دهغو دواړو اهمیت پخپل ځای دی، داسې اهمیت نه یې انکار نشي کیدای خو په لږ غور کولو اندازه کیدای شي چې دغه دواړه برخې په اصل کې د دریېمې برخې دتیاري او او تربیت لپاره دي، د انسانانو جذبات، احساسات، عقاید او افکار منظم او منضبط وي، نو د هغه په نتیجه کې د انسان ظاهري ژوند منظم و منضبط کیدای شي او ښکاره ده چې د ظاهري ژوند په تنظیم و ضبط باندې د اخروي ژوند د کامیابی دارو مدار دی، اخروي ژوند داوسني ژوند یو څرک، د هغه انعکاس او یوه نمونه به

وي، که اوسنی ژوند ظاهري جوارح او اعمال دانسان کړه وړه، ناسته ولاړه او معاملات داسلامي شریعت سره سم منظم او منضبط وو، نو داخرت په ژوند کې به یې رنګ ښکاره کیږي او د ظا هري ژوند دا اړخ هغه مهال منظم و منضبط کیدای شي کله چې د انسان اخلاق او احساسات سره متواز ن وي او د هغه په کنترول او کابو کې وي، او د انسان افکار او خیالات منظم و منضبط وي

دهمدې لاملونو په وجه دشریعت دا درېواړه عناصراهمیت لري، یکې وروستی یعنې داعمالُ او جوارح سره تعلق کوم چې ظاهري ژوند منظم او منضبط کوي هغه دادی لکه په عام عرف کې یا نوې محاوره کې اسلامي قانون ویل کیږي داچې دا د شریعت ډېر اهمه برخه ده په دې وجه دانساني ژوند په اعمالو کې ترټولو زیات اهمیت هم ورته په برخه دی، په دې وجه دشریعت د اصطلاح اطلاق پرې هم کیږي، عربي ژبه کې «بلاغت» یوه اصطلاح ده « تسمیة الکل باسم الجز» دیو کل نوم د هغه جز ته په کتو ایښودل؛ پخواني زمانه کې د هیوادونو نومونه د پلازمینو په نومونو ایښودل دود و، یا به دپلازمینې نوم د هیواد لپاره نوم بلل کیده، لکه شام کې د دمشق ښار نه باندې چې سړي ووزي، نو هلته ټیکسي موټر چلونکي «دمشق» ته شام وایي، یا لکه دمصر هرښار نه چې قاهرې ته سړی درومي، موټرچلونکي یې دقاهرې پرځای مصر بولي نو داتسمیة الکل باسم الجز ده په ورته توګه دجز نوم دکل لپاره هم اخیستل کیدای شي

داچې د شریعت یو اړخ یعنې ظاهري اعمالو و جوارحو په برخه کې دلاښوونو په اړه دی، دایو محض مجازي تعبیر دی، خو پخپله د انسان د ظاهري اعمالو او جوارحو سره تعلق لري، په دې لړکې هم دوه ډوله معاملات راځي کوم چې شریعت منظم کوي یوه ډول معامله هغه ده چې په محاکمو او دولتي ارګانو کې پرې بحثونه کیږي، قانون پلي کوونکي اداري یې په اړه دلچسپي لري، چې ترې په سرغړونه کولو سره محاکم سر غړو نکوته سزاګانې ورکوي دا معاملات دقانون او حکومتونو په نظر هم واجب التعمیل دي اوبل اړخ دشریعت هغه دی چې په هغو باندې عمل کول انسان خپله دظاهري اعمالو په زریعه کوي او وریاندې په عمل کولو کې ذمواري دانساني جوارحو ده، او جوارح یا اعضاء مکلف دي، خو محاکم او حکومتي اداري مخامخ دهغو په نفاذ مأموره ندي، دمثال په ډول: شریعت حکم ورکړی دی کوم سړی چې په الله او داخرت په ورځ ایمان لري هغه دې دخپل میلمه تکریم وکړي، اوس دمیلمه تکریم یو ظاهري عمل دی، کوم چې انسان پخپلو اعضاوو او جوارحو سره سرته رسوي خو که زید دعمر کورته لاړشي او عمر یې تکریم ونکړي؛ نو ایا زید په محکمه کې پرعمر عریضه کولی شي؟ نه! که زید د حضرت عمر رضی الله عنه محکمې ته ورشي اوشکایت وکړي نو شاید هغه یې دشکایت له اوریدو هم ډډه وکړي، خو د دې باوجود دشریعت حکم دی؛ د دې باوجود چې د شریعت له ظاهري اعمالو سره تعلق لري، نو د دینه معلومه شوه چې په ظاهري اعمال کې هم دشریعت یوه لویه برخه د دغه ډول معاملاتو په اړه شتون لري، چې په هغو باندې انسان پخپله عمل کوي او انسان دخپل ضمیر سره سم په هغو باندې په عمل مکلف دی، هم دا وجه ده چې په ټولنیزو ادابو، ورځیني ژوند او اجتماعیاتو کې داسي ګڼ اړخونه شته چې هغه مخامخ د شریعت موضوعات کیدای شي؛ خو د محاکمو اوقوانینو په چوکاټ کې نه رازي.

د شهید آمرصاحب انورخان ډنګر

د ژوند او جهاد سرګذشت

اتل قهرمان شهید محمد انور خان ډنګر د ملک غلام حید خان ډنګر زوی په ۱۹۵۹ میلادي کال د کابل ولایت د شکر درې ولسوالۍ د پیاداري د کلي د ناصرو د قوم په یوه مخکښه کورنۍ کې پیدا سو، د نوموړي پلار چې د خپل قوم مشر و په ډنګر سره مشهور و چې له دې امله یې زوی هم په هماغه نامه شهرت وموند.

امیر صاحب انور خان ډنګر ابتدائي زده کړي د خپل کلي په مکتب کې شروع کړې او تر اوم صنفه پوري دلته درسونه وویل، دې موده کې خپني ابتدائي شیان، لیک او لوست زده کړل، نوموړي به لا مخ په وړاني خپل تعلیمي بهیر ته ادامه ورکوله چې پر افغانستان روسي یرغل وسو، له یرغل سره یې زده کړي پر همدې ځای بس او جهاد ته یې مخه کړه.

څرنګه جهاد ته وپاڅېدی؟

د روس د یرغل دوه کلونه تېر سوي وو، تر دې وخته یې کوم جهادي فکر نه لاره، خو چې کله د روسانو وحشتونه زیات سول، د هیواد په ګوټ ګوټ کې به یې چاپې اچولې او ډول ډول وحشتونه به یې تر سره کول، په دې لړ کې به د دوی ولسوالۍ (شکر درې) ته هم چاپې راتلې او ټول هغه ځوانان به په شهادت رسول چې د مستقبل هیلې به پوري تړلې وې نو امیر صاحب د غه حالات ونسول زغملای او د نظامي مبارزې هوډ یې وکړ، د نظامي مبارزې پاځون یې په داسې ډول و چې لومړی یې د خپل مکتب له یوڅو همزولو سره دغه فکر شریک کړ چې څو تر څو به په دغه بې رحمانه او بزدلانه ډول شهیدانیږو، دا به غوره وي چې د دوی دغه کړنو ته لاس تر زنې کښېنو او که به دا غوره وي چې الهي فریضه پر ځای کړو او جهاد ورسره وکړو، نو یې د خپلو همزولو په شمول له کوره اسلحه راواخیسته او د دښمن په وړاندې یې سنګر ونیوه.

په نظامي کارونو کې یې د شهرت لامل

نوموړي چې کله خپل جهادي یون پیل کړ نو په ډېر کم وخت کې یې د پام وړ شهرت پیدا کړ، دایې د روسانو د یوې سترې چاپې سره د کلک مقاومت په پایله کې تر لاسه کړ، هغه په داسې حال کې چې د بویه زاري دښت ته د روسانو یوه پلان سوې چاپه راغله، آمر صاحب د خپلو کمو ملګرو په ملتیا او د محدوده اسلحو په وسیله یې مقاومت ته وړاندې سو، مقابله دومره دومره سخته سوه چې د روسانو د کومک لپاره هوایي ځواکونه هم راغلل خو بیا هم مقاومت ورسره شروع و، د ځایې خلکو په وینا چې مورږ به ویل چې یو مجاهد به هم ژوندی پاتې نه وي خو په پای کې چاپه ماته سوه او د دوی له ملګرو

ځخه یو ملګری سرسري زخمي و نور جوړ سلامت تر جنګ را ووتل.

له دغه صحنې وروسته نوموړي ته د سترو سترو قمندانانو توجه مبزوره سوه او پر ځای د دې چې د ځایي قمندانانو سره مربوط سي مستقل یې د رباني سره لیدنې وکړې او د هغه په جمعیت کې شامل سو.

له دې وروسته یې خپلو نظامي کارونو ته نوره هم توجوه زیاته کړه او د خپلو ځانګړتیاوو له مخې به یې ستر نظامي پلانونه تر سره کول، په ښه طریقه سره به یې د ملګرو قیادت کاوه، د جګړې په سختو ساعتونو کې به یې په خورا نورماله طریقه او ښه چلند سره ملګرو ته مورال ورکاوه چې دغه یې بیا د جبهې د وسعت لامل هم جوړ سو.

د روسانو اکمالاتي لاري بندول او د ډاکتر نجیب ورته عذرونه

د آمر صاحب انور خان ډنګر د یوه لوړې سویې قمندان کېدلو او په هیواد کې د نوم خلېدلو تر ټولو ستر لامل دا وه چې ده له تاجکستانه ځخه تر کابله راغلې لار کوم چې د روسانو ټول اکمالات به باندې کېدل، په خپل کنترول کې ساتلې وه، دغه لار پر شکردره ولسوالۍ راتېره سوې او تر کابله را رسېدلې ده، نوموړي به تر کلکې محاصرې لاندې راوستې وه، چې کله به د روسانو اکمالاتي کاروانونه تېرېدل نو مقاومت به یې ورسره کاوه او همدلته به یې سوځل یا غنیمت کول، د لاري تړل او ورسره توندمقاومت پر دښمن دومره اثر وکړ چې ډاکټر نجیب د ځایي سپینږیرو په وسیله تکراراً وراندیزونه کول چې پر دې لار د اولس مریضان او........ راځي باید خلاصه سي، همدا ډول تر اوسه پوري د هغه وخت ثبت سویو ویډیوګانو کې د نجیب عذرونه سته چې د آمر صاحب نوم یادوي او دلاري خلاصون ته یې رابولي خو دا چې د لاري له خلاصون ځخه هدف بل څه و، آمر صاحب یې ټول وراندیزونه رد کړل په پایله کې روسانو د خپلو اکمالاتو ورلو له پاره بل سړک جوړ کړ او پر هغه به کاروانونه تېرېدل.

اخلاص او شجاعت یې

پر نوموړي باندې اخلاص، شجاعت، شهامت، فداکاري، لوړ عزم او کلکه حوصله د الله تعالی یوه لورینه وه، په هر ډول سختو حالاتو کې به یې له صبر، حوصلې او توکل ځخه کار اخیست، له ملګرو سره به یې تل د مینې ډک برخورد کاوه، خپلو ملګرو به د محبوبیت لامله پر دې ټینګار کاوه چې آمر صاحب به جنګ ته نه ځي خو د ده به د جنګ له صحنې ځخه پاتې کېدل خو ډېره بعیده وه؛ بلکې د جنګ لومړی کرښې ته به یې ځان رساوه او د الله تعالی په تقدیر به یې پوره باور او یقین و چې له دې امله په مختلفو عملیاتو کې دوویشت ځایه زخمي سوی و.

ترحم او همدردي یې:

د خپلو نورو ځانګړتیاوو تر څنګ الله تعالی د ترحم او همدردی لورینه هم باندې کړې وه، رحم یې تر دې اندازې و چې دوه درې ځله یې خپل قاتلان ونیول، وروسته یې عفوه ورته وکړه او آزاد یې کړل، د دې ترڅنګ د اولس سره به یې هم بې کچې همدردي کوله، له تاجکستانه ځخه تر کابل پوري د راغلي څرک ځخه به یې چې کله د روسانو قطارونه راتاؤ کړل نو کوم خوراکي توکي چې به یې د غنیمت په توګه لاس ته

ورغلل هغه به یې د کلي جماعت کې خالي کړل او پر کلیواله باندي به یې وویشل.

له خپل منځي جګړو څخه په شا کېدل

د روسانو له ماتې وروسته چې کله مجاهدین کابل ته ننوتل او بیا کابل کې د هرج مرج وضعیت رامنځ ته سو نو آمرصاحب تر خپل هرڅه واک او قدرت تېر سو، خپلو ملګرو ته له قمندي ورکولو انکار وکړ او دا دریغ یې د ځان لپاره غوره کړ چې د مسلمانانو په وینو لاسونه ککړ نه کړي، پر کور کښېناستی، دا په داسي حال کې چې د رباني له لوري د سترو عهدو وړاندیزونه هم ورته وسول، ددې کار په تر سره کولو سره آمر صاحب له جمعیت پرته د نورو تنظیمونو اشخاصو ته هم ډېر محبوب سو او ټولو به یې په شجاعت اعتراف کاوه.

د طالبانو (اسلامي امارت) سره پیوستون یې

کله چې اسلامي امارت له تأسیس وروسته وده وکړه او د ډېرو ولایتونو په شمول پراخې سیمې د طالبانو واک ته ولوېدې، طالبان تر کابله راورسېدل، د طالبانو پالیسي دا وه چې کله به هغه سیمو ته داخلېدل کوم چې تر اوسه د دوی کنټرول کې نه وې نو د هغه سیمو د قمندانانو سره به یې لومړی د خبرو له لارې خپله قضیه حل کوله تر څو د جنګ نوبت رانه سي، د آمر صاحب انور خان ډنګر سره همداسي وسول چې حاجي ملا رباني آخند د آمر صاحب، سیاف او مسعود سره لومړی ناسته په میدان ښار کې وکړه، هلته یې د امارت پالیسي او اهداف ورته تشریح کړل چې هدف مو د اسلامي نظام قائمول دي او د ظالمانو او ټوپکسالارانو ختمول دي، دوی ډېر واړو هم خوشبیني وښودله او همدغه یې د ځان اهداف وګڼل خو کله چې د عملي اقدام وخت راغلی نو سیاف او مسعود پر شا سول او آمر صاحب پر خپله وعده وفا وکړه، بیا چې کله طالبان د کابل د شمالي ولسوالیو په فتحه کولو بوخت وو نو د شکر درې ولسوالۍ ته د ننوتلو سره سم یې آمر صاحب انور خان ډنګر دروند استقبال وکړ تو په سلګونه میله اسلحه یې

هم ورته والې کړه، چې د ده پیوستون طالبانو د خپل نظام لپاره لویه لاسته راوړنه او بریا ګڼله.

له دې وروسته یې د ځینو کړیو لامله د اسلامي امارت سره څه د خفګان عوامل رامنځته سول چې له کابله یې پاکستان ته هجرت وکړ، خو بیا د امیرالمؤمنین ملا صاحب د یوه وفد په وسیله چې د ملا نورالدین ترابي، اکبر آغا او د یوه ځایي قمندان حاجي بابا نومونه یادېږي، د دوی له لوري قناعت ورکول سو او بیا افغانستان ته راغلی، په خپله او شمالي کې فعالیت شروع کړ چې د ده د فعالیت لامله ډېرې منطقې د طالبانو لاس ته ولوېدلې.

د امریکا په وړاندې جهاد کې خدمت یې

د طالبانو د حکومت د سقوط وروسته پاکستان ته مهاجر سو، هلته دېښور په حیات آباد سیمه کې میشت سو، وروسته په ۲۰۰۲ م کې بیا خپلې منطقې ته ولاړی، خپل مربوط ملګري یې راټول او کارونو ته چمتو کړل، دا په داسي حال کې چې د هیواد په ځینو ولایتونو کې د امریکا په وړاندې نظامي کارونه پیل سوي و لکه د سیف الرحمن منصور صاحب او داسې نورې جبهې فعالې وې، ده هم د خپلو ملګرو په وسیله جهادي فعالیت ترسره کاوه، له دې سره سره به د مشرانو د مهمو مجالسو اومشورو عضویت به درلود چې ډېر ځله به مهمې پرېکړې د ده پر کور کېدلې.

شهادت یې

ده به لا خپلو جهادي ترتیبونو ته ادامه ورکوله چې د اسلام د دښمنانو له خوا په نښه سو د ۲۰۰۴ میلادي کال د نومبر میاشتې پر څلورمه ۴ د ۲۷ روژې ماتولو وروسته د ماښام لمانځه پر مهال د دښمن د استخباراتي کړیو بزدلانه برید باندې وسو او شهید کړای سو.

رحمه الله رحمةً واسعةً.

دمکرون د ګستاخۍ او دښمنۍ ځواب په شعارونو نه کیږي!؟

جمیل ـ عزیز

د فرانسې ولسمشر "ایمانویل مکرون" په دا وروستیو کې په ډېره سپین سترګۍ پر اسلامي ارزښتونو او مقدساتو توهین آمیزه بریدونه وکړل، چې د میلیونونو مسلمانانو زړونه یې ودردول او د دوی سپېڅلو احساساتو ته یې زیان ورساوه، د فرانسې د ولسمشر دغه ګستاخانه عمل د نړۍ په کچه په پراخه توګه وغندل شو.

ځینو دردېدلیو مسلمانانو د لاریونونو په ترڅ کې په دې خپل احساسات جبیره کړل چې باید له فرانسوي مصنوعاتو بایکاټ وشي او یو شمېر نورو بیا په سوشل میډیا کې د مکرون د ځرګندونو په غبرګون کې په مقالو لیکلو او خپګان ښکاره کولو باندې خپل احساسات مات کړل.

هسې کې! د دوی دا احساسات د ستاینې وړ دي او همدا عکس العملونه یې د سپېڅلي اسلامي احساساتو نمایندګي کوي، خو مونږ باید پوه شو چې حضور اکرم صلی الله علیه وسلم سره مینه او محبت یوازې په شعارونو، ژړاګانو، خپګانونو او سترو لاریونو پورې نه دي محدود، بلکې ددې حقیقي مینې پیروان به هغه وخت واوسو، چې د حضور اکرم صلی الله علیه وآله وسلم په فرامینو مو عمل کړی وي او نورو خلکو ته مو د هغو رسونه کړې وي.

مونږ داسې خلک یوو چې کله مو احساسات مړه شي، نو بیا متاسفانه د قومیت، ژبې او ملت بدرنګو تهذیبونو ته پناه وړو، د غربي ارزښتونو پر بستر را منځته شویو فرهنګونو او حکومتونو سیوري کې ساه اخلو، د غربي دیموکراسۍ ملاتړ کوو، د همدغو ګستاخي کوونکو کفارو ملګرتیا کوو او د اسلام دښمنه جمهوریتونو ټینګښت او پایښت ته دلایل تراشوو.

نو دغسې کړنې د یوې پاکې او سپېڅلې مینې نمایندګي هیڅکله نشي کولی او نه دا اعمال له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره د دوستۍ ځرګندونه کوي، مونږ باید لومړی خپل سپېڅلي احساس له اسلامي فکر سره برابر کړو، غربي مفکوره له ذهنونو لرې کړو، او داسې یوه اسلامي ټولنه رامنځته کړو یا کار ورته وکړو، چې په رښتیني دول د اسلامي ارزښتونو دفاع او ساتنه وکړي.

ټولو مسلمانانو ته مالومه ده چې دا لومړی ځل نه دی بلکې د فرانسې په ګډون ګڼو کفري هیوادونو په ځو ځو ځله زمونږ د اسلامي ارزښتونو سپکاوی کړی، باید لږ تر لږه له دوی سره د سوداګریزو محصولاتو بایکاټ وکړو، سفارتونه یې وتړو او د فرانسې په ګډون له ټولو ګستاخي کوونکو کفري هیوادونو سره مقاطعه وکړو، تر څو دوی د اقتصادي مجبوریتونو له امله له دغو ظالمانه کړنو لاس په سر کړو.

د فرانسې متعصب ولسمشر په دغه هیواد کې اسلام ضد پالیسي غوره کړې، تل هڅه کوي چې د مسلمه امت غوسه را وپاروي او په توهین آمېزو کړنو یې لاس پورې کړی، په داسې حال کې چې هیڅ مسلک ددې اجازه نه ورکوي چې د نړۍ تر ټولو محبوب شخصیت حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم ته سپکاوی وکړي.

اسلام هغه معتدل دین دی، چې ټولو خلکو ته یې خپل حقوق ورکړي، اسلام خلک متقابل احترام ته را بللي، له همدې امله فرانسه او نورو غربي هیوادونو کې مسلمانان او نور خلک متقابل ټولنیز ژوند کوي، ورځ تر بلې اسلام د پراختیا په حال کې دی، په لویدیځو هیوادونو کې اکثریت خلک له اسلام او مسلمانانو سره کومه ستونزه نلري، نو د فرانسې متعصبو واکمنو ته هم په کار ده چې اسلام او مسلمانانو ته په پاروونکو خبرو او کړنو صدمه و نه رسوي، که نه وي هر عمل عکس العمل لري، نو بیا مسلمانان مجبوره دي چې په هره بیه له اسلامي ارزښتونو دفاع وکړي.

امام ابوحنیفه رحمه الله

نظام کندهاری

دی د امت ستر اِفتخار امام ابوحنیفه
د دې سپېڅلي دین مِعمار امام ابوحنیفه

څنګه به نه رسي منزل ته د احنافو کاروان
لري لاربنود لري سالار امام ابوحنیفه

کړي د تحقیق نسیم یې ګل د مسائلو غوټۍ
د شریعت د بڼ بهار امام ابوحنیفه

په دلائلو نقلیه او عقلیه ؤ یې کړل
فِقهَ له سره بیا سنګار امام ابوحنیفه

مومنه راشه پر مسیر باندې یې سم شه روان
درته صفا ایښې ده لار امام ابوحنیفه

پام! د فتنو لېوان شته ډېر، له غاړې و نه باسې
د تقلید هار د خپل سردار امام ابوحنیفه

نظامه رب یې نازولی چې لري رهنما
د علم، زُهد د ننګ منار امام ابوحنیفه

دریم اختر!

پیرمحمد کاروان

وږي تږي خلک یو اوبه هوا په سوال غواړو
خدای را کړې حق د امن هم په څه جنجال غواړو

زنه د مرمۍ نیسو د اوښکو په نرۍ ګوتو
غږ د ښوونځي د زنګ اذان روغ د بلال غواړو

مونږ له بدرنګیو او له کرکو زاره چاودي یو
مینه مینه ژوند غواړو جانان جانان جمال غواړو

سکانه ښاپیرۍ چې د ماښام په مینه ښکل کاندو
سور زېړوکی لمر پټ د شفق په رنګین شال غواړو

دوه اختره تېر دي خو دریم اختر د سولې دی
ځان وخوره سپوږمۍ راته له سره دې هلال غواړو

ناوې د ایشیا چې بیا پاچا د ښاپېریو شي
لوند یې په وږمو د کشمالیو شین رومال غواړو

زړه زړه مو کعبه کعبه د مینې د جمال د رب
کبر چې فیلان کوي نو کبر یې زوال غواړو

دښتو ته او غرونو ته را غواړو مسافر ګلان
جوړې پرې ګومبزې د بودۍ د زرغونتیال غواړو

کټ کټ د ماشوم خندا په تار د غزل وپېیه
دا ځلې کاروانه درنه نوی سُر و تال غواړو

غیبي غږ

ېښنګــــــوم د ازادۍ د دولـــــــۍ مرانـــــدي
پــــه اوږه مــــې جنازه،پــــه خولــــه عــــې ســــاندې
شهســــــوار د همــــت تاخـــــت کــــړي پــــر دیــــوانو
د ارمــــــان د ښــــاپیرو ســـــــرګۍ ژړانـــــــدي
د تهــــذیب د دعـــــوه دار لمـــــن شـــــوه غـــونډه
څـــو زمــــا د تـــــودې وینــــــې داغ وربانـــــدې
مرثیــــــه د حماســـــــو بلبـــل تــــه څـــه ده
تــــر فلکـــــه یــــې د شهیـــــد جنــــډې رپـــاندې
اوس دوخــــــت تـــــر مورګـــــو لاړه نوبــــــالي شـــوه
د محکـــــوم د زړه د تـــــل هیلـــــه مـــــر ژوانـــــدي
انــــــګۍ یــــې تـــول زمــــا پــــه وینــــو ســـره دي
ده لــــــیلا د ارتقـــــا دومــــــره زړه ســـــــواندې
ښــــه دې پیژنمـــــه ،ســـــوله-امـــــن خـــــوښیه
د پـــــولادو پــــه غاښــــــونو بانــــدي خانـــــدې
ترجمــــــان د ولولـــــــو اوســـــــه تاګـــــــاره
ځـــن زخمــــي نــــه کــــا،چې نــــورې کیســــې کانـــدې

د حریت اذان

اکرام الدین مفتون

کــــه جنــګ کــــرار شي او هرڅـــهٔ جـــورشي
د لېونــــو بــــه هــــم ماغــــزهٔ جــوړ شي

خاونـــده داســـې ســـوله غـــوارو درنـــه
چــې لـــه ترخـــو څخـــه خـــوارهٔ جـــوړ شي

د نـــشایي توکـــو نامـــه ورکـــه شي
او لـــه تېزابـــو نـــه شـــودهٔ جـــوړ شي

هـــر یـــو کـــارتوس پـــه سـلایي بـــدل شي
ټولـــو بـــاروتو نـــه رانجـــهٔ جـــوړ شي

چـــې د حریـــت اذان لـــه ارګـــه واورم
مفتونـــه! هلـــه بـــه مـــې زړهٔ جـــوړ شي

مدرسه او پوهنتون

جانان خدرخېل

تــــر هغــــو بــــه مــــو دا حـــال وي پوهنتونــــه
چــې تــر منځــه مــو جنجــال وي پوهنتونــه

زهٔ او تــهٔ کــه سره یــو شــو او لاس ورکــړو
د دښــــمن بــــه مــــو زوال وي پوهنتونــــه

مدرســـه او مکتـــب چـــا سره بېـــل کـــړي؟
دواړه پـــړي د یـــو تـــال وي پوهنتونـــه

مانـــه هـــم هـــر کـــال هغـــه طالـــب شـــهید شي
چـــې د درس یـــې وروســـتی کـــال وي پوهنتونـــه

ســـتا ګلونـــه چـــې لـــو کېـــږي زهٔ پـــوهېږم
زړهٔ دې مـــا غونـــدې مـــلال وي پوهنتونـــه

مدرســـه خـــور دې پـــه غـــم کـــې ده شریکـــه
د خورګـــــانو دا کـــــمال وي پوهنتونـــــه

دواړه یـــو یـــوو زمـــا زوی کـــه مولـــوي وي
ســـتا بچـــی هـــم څـــارنوال وي پوهنتونـــه

خـــدرخېل " غونـــدې زمـــا اصـــیل اولاد بـــه
ســـتا د هـــر زوی انـــډیوال وي پوهنتونـــه

فکري جګړه!

اصول، اهمیت اوضرورت!

د مغربي تهذیب اساس او اصل الاصول

دمغربي تهذیب اساس چې پر کومو اسبابو او عناصرو او د کومو محرکاتو او عواملو پر بنسټ ابنودل شوی دی، په هغوکې ځیني داسي چې هغه د غربي تهذیب لپاره د "اساس الاساسات او اصل الاصول" په منزله ګڼل کیږي کوم چې په لاندې ډول دي:

۱ـ دهریت، الحاد او د دین نه بیزاري ۲- لا دینیت ۳- د غیري غربي و لسونو تحقیر کول.

په ظاهره لومړنیو دوه ډولو نو کې تکرار معلومیږي، خو تکرارنشته زکه د مغرب پوهانو لوی شمیر د الحاد او د هریت علمبرداران دي، هغو چې د مغربیت ذهن په جوړولو او تشکیل کې یې په ښکاره برخه اخیستې ده او اندونو یې ژوراثرات پرې ابنبي دي، د هغوی یو خاص شمیر د د هریت علمبرداران دي، لوی، لوی شاعران، ادیبان او مفکران یې په دانسته اونا دانسته توګه دخدای تعالی له وجود نه منکر دي، او په هغوی کې کوم چې د خدای تعالی و جود مني او عملاً عیسایان دي، هغوی هم د ژوند او دین ترمنځ په تفریق

قایل دي، یا پر بل سپیناوي عموماً ټول غربیان ملحدین دي او له دین څخه بیزاره دي او یا دین مني خو په یوه محدوده دایره کې یې محدود بولي.

د دې عملي نتیجه د وحې له رهنمائي نه انکار کول. اسماني کتابونو کې راغلو هدایاتونه سرغړونه او د اخلاقي اقدارو دقطعیت نه د انکارکولو په صورت کې راوزي اوس مهال په غربي ټولنه او غربي ژوند کې دا دواړه لاملونه تر نورو زیات ښکاره مظاهردي.

یو داچې مغربیان هراخلاقي څیز نه داضافي په نظرکوري، له روحاني اودیني ارزښتونو څخه نیولې تر اخلاقیاتو پورې ټول غربیان یې اضافي څیزونه بولي.

دوهم داچې په هره معامله کې د (موجود) په اهمیت باندې اصرارکوي، هغه څه چې في الواقع شتون لري د هغو په حقیقت باندې ایمان لري، کوم څه چې نشته یعنې هغه چې د ظاهري حواسو په دایره کې نه راځي، هغه له سره وجود نلري، اوپرې د غیر حقیقي څیز ټاپه لګوي لکه غیبي حقایق اوتکوینیه معارف چې ټول

له مخې غیر حقیقي ګرځوي لکه د فرښتو له وجود، الهي وحې، جنت و دوزخ، جنات، حشر و نشر له ظاهري معانیو څخه انکار کوي او په دې لړکې نه یواځې مغربي ذهنیت دغسې دی بلکې دمشرق مستغربین هم هغوی ته ورته انګیرنې، برداشتونه او عقاید لري.

دنني مغرب د پرلپسې سلطې، برترۍ، او استیلا په اسبابو او عواملوکې د هغو ټولو تاریخي اسبابو ترڅنګ اصل کردار دمغرب د پېچلې او اعلی ټیکنالوجۍ د مستحکم اقتصاد، پیاوړي پوځي ځواک او د مؤثرې نړیوالې میډیا او د رسنیو د اسبابو د برترۍ هم دی.

نن ورځ اسلامي نړۍ په دې یادو ځلور واړو محاذونو کې پرمختګ کولی شي، خو په دې شرط چې ځان له ذهني غلامۍ وژغوري او د خپلې کمترۍ د شدید احساس نه را بیرون شي اوحقیقت دادی چې همدا د غلامۍ او کمترۍ شدید احساس چې د اسلامي نړۍ په زړه او مغزو مسلط دی، په اسلامي نړۍ کې یوه ډله که څومره با اثره او بانفوذه شته هغه د ذهني پلوه د مغرب همغومره غلامه ده؛ اسلامي نړۍ کې عموماً د واک واګې هم د هغو خلکو په لاسو نو کې دي، چې یې زده کړې له مغربي پیره حاصلې کړیدي، هغوی هم سبقونه تکراروي کوم چې یې د خپلو غربي استادانو څخه یاد کړي دي.

زموږ یو شمیر ساده ګان چې د مغربیت په مطالعه ویاړي هغوی خوران د مغربیت له ظاهري دعوو څخه متاثرکېږي او دا انګیري چې ګواکي مغربیانو رښتیا هم دین له خپلو کورو نو څخه ویستلی دی، او اوس مغربي ټولنه له هر ډول دیني تعصب څخه پاکه ده، هغوی دیته پام نلري چې غربیانو دین له یوې خاص سیمې څخه و یستلی دی، خو دکور څخه نه؛ د مغرب هر څیز په عیسوي تهذیب، تمدن او عیسوي ارزښتونو بنا دی، په تیرو ځلور سوه کلونو کې دکوم نړیوال قانون چې هغوی پیروي کوي، یا موجوده چې کوم نړیوال نظام دی، چې پرې نن د ټولې دنیا معاملات روان دي، د هغو اساس عیسوي عقاید او اخلاق دي. او دا خبره موږ نه کوو پخپله غربي لیکوالان وایي چې: زموږ د نړیوال قانون اساس عیسایي اخلاق او عیسایي عقاید دي.

یوه زمانه وه چې د نړیوال قانون تعریف په داسې کیده چې «نړیوال قانون هغه د ی کوم چې د متمدنو عیسایي هیوادونو ترمنځ اړیکې مستحکموي » نو د اروپا متمدنوعیسایي هیوادونو ترمنځ د اړیکو قوي کولو لپاره کومه ضابطه چې غربیانو ترتیب کړې وه؛ هغه وروسته د نړیوال قانون مسوده هم وګرځول شوه!

او کله چې عثماني خلافت د مشرق په زیاته برخه واکمن و، سلطان بایزید پخپله زمانه کې "ویانا" کلابند کړې وه، هغوی عثماني خلافت دیو متمدن خپلواک سلطنت په توګه نه مانه، او ډیر وروسته یې په ۱۸۵۶ زکې یې و مانه، چې ګواکي هغه هم د نړیوال قانون لاندې یو ازاد، خپلواک، متمدن او ملي شوی هیواد دی او دیو ازاد هیواد حقوق او واکونه استعمالولی شي.

بعینه نن هم هغه حالت جریان لري، نن هم دهغوی په کتابونو کې دا لیکل شوي دي چې: دمغرب نړیوال قانون چې د کومو، کومو مأخذونو څخه خپل عقاید اخذ کړي دي، په هغو کې عیسائي اقدار، عیسایي دین، او د عیسایي اخلاقو قواعد هم راځي په دې وجه عیسایت دمغرب نه جلا کیدای نشي، او نړۍ کې دعیسایت ترویج د غربي استعمارپه ګټه دی، دلبنان یو عالم عمر فروخ «دالتبشیر والاستعمار فی بلاد العربیه» په نوم یو کتاب لیکلی دی، نوموړي داپه ګوته کړې ده چې مغربي استعمار او عیسایي اداري په څه ډول مشترک کارونه کوي؟ او هغوی کوم ډول کارونه کوي...؟

نو داخبر ه کو ل چې غربي نړۍ سیکولر ده، یا دا انګیرل چې غربي ټولنه پخپلو دیني چاروکې دلچسپې نلري نهایتي درجه ناپوهي اوحماقت دی او یا په نورو الفاظو د ډیر افسوس وړ ساده ګې ده؛ غربي نړۍ د ۴ سوه کلو راهیسې ټوله نړۍ کې د عیسایت دخورو لو لپاره کارکوي، نن هم امریکا او د اروپا هر هیواد نړۍ کې د مسیحیت په باب خپله پوره علاقمندي لري او ټول حکومتونه یې دعیسایت دترویج لپاره یو اواز او یو

څـواک دي، پـه خاصـه توګـه اسـلامي هيوادونـو کـې د عيسـويانو د نفوسـو زيـاتو لـو او بيـا د هغـوی لپـاره د اسلامي هيوادونو دننه د جلا، جلا هيوادونو رامنځته کـول او د اسـلامي هيوادونـو ويشـل د هغـوی پـه ګـډو مسؤليتونو کې راځي.

که د نړۍ نقشه په مخکې لرئ! خپلې سترګې د لري ختيځ په نقشه خښې کړئ! د اندونيزيا جزايرو او د مليزيا جزايرو په منځ کې يوه بله لويه جزيره ده، کومې تـه چې "بورنيو" ويل کيږي، دهغې يوه برخه چې په اندونيزيا کې راځي، «بورنيو» نوميږي، دهغې يوه برخـه پـه مليزيـا کې راځي، په کومه کې چې دوه رياستونه دي يـو «صـباح» او بل «سراوک» اويو ، بله جزيره هم هلته شـته ده کـومې تـه چې «بروناي» و يل کيږي، دا يو کـوچنی رياسـت دی، د ټولو وګړو شميريې دريو نيم لکه شاوخوادی دا ديـو ازاد هيواد حيثيت لري او د تيلو د دولـت نـه مـالا مـال سـيمه ده.

له نن څخه ۶۰ کاله وړاندې غربي نړۍ دا طې کـړې وه چې په دې سيمه کې بـه يـو عيسـوي دولـت رامنځتـه کوي اوس ټول لوی، غربي هيوادونه په يوځای لګيـا دي هلته د عيسايت د تبليغ چارې منظموي او بېدريغه پيسې مصرفوي، عيسايانو هغه زمکې چې تراوسه شارې پاتـه وې له ځايي مسلمانانواخيستې او پکې يې داوبو ډيمونه، هــوآئي ډګرونـه او نـور خـدمات لکـه رو غتـو نونـه او ښـوونځي جـوړ کـړي دي او ورتـه د شـاوخوا سـيمو نـه عيسايان انتقالوي او ور تـه زمکـې ورکـوي، او هـم هغـو ځايي خلکو ته چې عيسايت قبلوي ماشومانو تـه يـې پـه ښوونځيو کې وړيا داخلې ورکوي، او هـم پـه وړيـا توګـه يې درملنه کوي، په دا ټوله ستراتيژۍ باندې د تيرو پنځـو س کلو راهيسې عمل روان دی اوکرار کرار د اندونيزيا په يـاد ايالـت کـې د عيسـايي وګـړو دنفوسـو پـه شـمير کـې زياتولی کوي، په ۱۹۷۶ زکې «ويتي کان» کې د چرچونو نړيوالې ټولنې پريکړه کړې وه چې د شلمې پيړۍ ترپايه به دوی ياده سيمه د عيسايانو په اکثريت سيمه بدلوي او د ۲۱مې پيړۍ په پيل کې به هلتـه دعيسـايانو لپـاره يـو ازاد هيواد رامنځته کوي، الحمد الله چې تردې مهالـه هغـوی پخپلـه دې اراده کـې کاميـاب شـوي نـدي، خـو پکـې عيسايت نه تبليغ په پوره زور او شور سره روان دی. پـه اندونيزيا کې چې کومه ګډوډۍ وه او يا ختيځ تيمـور تـه چې ناڅاپه او آناً فاناً د يـو خپلـواک او آزاد هيـواد درجـه ورکړل شوه، هغه هم کومه اتفاقي پېښـه نـه وه بلکـې د او اوږد مهالو او ژورو پلانونو محصول وه.

په ورته توګه سوډان کې چې کـوم څـه پـيښ شـول، بواځينی هدف يې د سوډان جنوب کې عيسايان اکثريـت ګرځـول وو، هلتـه دعيسـايي وګـړو د شـمير زيـاتولو وروسته يـې يـو بـل اسـراييل جـوړکړ، کـوم چـې بـاب المنـدب او قلـزم سـمندر پـه غربـي لار د غربيـانو د ځـار لپاره ستراتيژک اهميت لري، که دلته هـم دنـړۍ نقشـه را واخلئ! نو جوته به شي چې د غربيـانو د سـوداګرۍ لويـه برخه له « سويز» کنال تيريږي، او د«سويز» کنـال غـاړه اسراييل قبضه کړې ده، په دې وجـه د غـرب لپـاره سـويز کنال نسبتاً خوندي دی، خو د هغه نه چې کـوم تـوکي يـا کومې بېړۍ تيريږي، هغـه بيـا د«بـاب المنـدب» نـه هـم تيريـږي، او پـه بـاب المنـدب بانـدې سـل پـه سـله کـې مسلمانان پراته دي، د دې لپـاره چـې بـاب المندب کـې داسې خلک هم ميشت کړي چې سل په سله هغـوی د غربي هيوادونو سره خوا خوږي ولري، نـو لـومړی يـې د سوډان جنوب کې عيسايان ميشت کړل، بيايې هغـوی تـه د جګړې لپاره روزنه ورکړه، دهغه وروسـته يـې د سـوډان پر ضد پورته کړل، دځو کلو مسلسـل جنـګ وروسـته د ملګرو ملتونو لخوا ټولپوښتنه و شوه، دهغې په تـرڅ کـې جنوبي سوډان کـې د سـوډان څخـه جلا نـوی عيسـايي هيواد رامنځته شـو، پـه ورتـه توګـه پـه صـوماليه او ايـري ټيريا کې هم د نوي اسراييل جوړولو پلانونـه لـري، د دې لپاره په صوماليه کې هنګامې را پورته کوي، او امريکايان دهمدې کار لپاره صوماليه کې دلچسپي لري اوبل پلو تـه د اسلامي هيوادونو غافل او ناخبره واکمـن دکـوم سـوچ او پوهې پرته خپلو پوځيان هلتـه دامنيـت ټينګولـو لپـاره ور اسـتوي او ګومـان کـوي چـې دغربيـانو هـدف رښـتيا امنيت ټيګول دي؛ پوښتنه داده چې هلته بې امنيتي چا پيدا کړې ده؟ بې امنې ولې شروع شوې ده؟ په دې بانـدې

هیڅوک غور نکوي؟ خو چې هر کلته ورته سپین پوستي انګریزان حکم وکړي چې تاسو! فلاني هیواد ته پوځیان واستوئ! او د خپلو وسلو خولې په مسلمانانو ور وګرځوئ! مسلمانان وځپئ، د کوم ځنډ پرته د اسلامي هیوادونو پوځیان شرقي تیمورته درومي، صومالیه ته ځي، ایري ټیریا ته ورځي او افغانستان ته را درومي، او د مسلمانو او اسلامي پوځیانو په لاسو او تورو باندې د مسلمانانو سرونو په پریکیدو سره صلیبي هیوادونه رامنځته کیږي دا دهغوی پالیسي ده او د دې لپاره هغوی فکري، ذهني او دعوتي چارې پرمخ بیایې، د دې ورو، ورو مثالونو له راوړو هدف دادی چې مغرب نه خپل دین ته شاګرځولې ده او نه یې خپل دین له کوره ویستلی دی، دامریکا او اروپا ټول حکومتونه په ګډه لګیادي د خپل عیسوي دین د پراختیا لپاره د مخامخ وسلوال جنګ ترڅنګ فکري اوسیاسي جنګونه هم کوي، خو افسوس! چې نړۍ کې مسلمانان غافل دي او په مقابل کې یې بیدارې نلري له دې وجې په دې سترګې پټول نه دي پکار، عیسوي عقاید د هغوی دپالیسیو لازمي جز او برخه دي.

بله دا چې په مسیحي دین کې د حضرت عیسی علیه السلام ربنتیني لاربنوونې شتون نلري، نن سبا چې کوم مسیحیت په نړۍ کې خور دی، هغه د"مترا ازم دبوت پرستانه او مشرکانه عقایدو او سینټ پال"دافکارو او د جدید مسحیت مغلوبه ګډل کیږي، یوازې د برکت لپاره پکې دحضرت عیسی علیه السلام نوم یې استعمال کړی دی، د دې مغلوبې د دوه اجزاوو نه علاوه دریم جز د صلیبي جنګونو تعصبات دي، کوم چې د اسلامي نړۍ سره دغرب داړیکو په برخه کې فیصله کن کردار لري، بیا دهغه وروسته د څه کم څلور سوه کلو راهیسې د استعمار دوره پیل شوې ده، چې پر دې سره په پخوانیو تعصباتو کې یو نوی اهم عنصر هم اضافه شو، یعنې استعمار! اوس استعمار څنګه شروع شو، استعمار هم دمسحیت او دهغه تاریخ سره ژور تعلق لري او د هغه د سوداګریزو ګټو سره تړلی دی، د مختلفو اسبابو په بنا په اروپا کې صنعتي ترقي پیل شوه په پراخه کچه ترقي رامنځته شوه،

نو مزدور چې په میاشت کې څومره پیسې ګټلې هغومره پیدار وار اوس د ماشینونو پر مټ په ورځ کې یا یو ساعت کې کیږي، اوس دو مره پراخ پیداوار چیرته او په چا به پلور ل کیږي؟ چیرته به ورل کیږي؟ د دې لپاره بازار او مارکیټ ته اړتیا وه، نو د منډ هیو منډلو تلاش یې شروع کړ، کله چې د منډهیو په تلاش پسې وو تل نو ورته افریق یوه اسانه منډهې ښکاره شوه، نو اروپایان یوځای شول افریقایان یې دځانو لپاره غلامان وګرځول

دفکري جګړې دوهم محاذ: الاستعمار:

داستعمار مطلب دا هم دی چې په یوه سیمه باندې خپل ایجنټان په زوره تپل او دهغوی په واسطه هلته خپل تسلط ټینګول، څو دهغه ځای طبعي زیرمې اوشتمنۍ لوټ و تالان کړي.

دکیمبرج ډکشنرۍ له مخې: یو داسې نظام ته ترقي ورکول چې په سبب یې یو هیواد دبل هیواد دسیاسي او اقتصادي اونورو معاملاتو او چارو واک ترلاسه کړي.

د استعماري سوچ بنسټونه:

د استعماري سوچ نمونه د یوناني فاتح [سکندر اعظم] فتوحات او د هغه د معاصر فلسفي ارسطو د لار ښوونو سرچینه اخلي، چې په اساس یې یونان ترڅلور سوه کلونو اسیا باندې حکومت وکړ.

داسلامي نړۍ په خلاف داستعماري کوښښونو تمهیدي دور:

د اروپا ئي استعمار تمهیدي دور دراشده خلافت نه دصلیبي جنګونو ترپایه وو، پکې اسلام دښمنه ځواکونو د دې لاندې څلور ګونو اهدافو لپاره کوښښونه وکړل:

دخلافت خاتمه ۲ – په مقدسه مقاماتو قبضه ۳ – په اسلامي نړۍ قبضه ۴- داسلام او مسلمانانو خاتمه

دلته دا یادونه ضروري ده چې دا یواځې داسلام او مسلمانانو په مقابل کې د اروپایي استعمار لخوا ټاکلي اهداف دي: دمسلمانانو څخه د نورو قومونو او هیوادونو کنترولو لو لپاره یې نورې ارادې او جلا پلانونه لر ل،

لکه د افریقایانو دغلامولو پلان چې په ترڅ کې به یې هغوی ژوندي ونیول او اروپا او امریکا ته به یې رسول او هلته یې ورباندې غلامي کوله

یو انګریز لیکوال چې پردې باندې یو فلم جوړکړی دی هغه ویلي امریکا او برتانیه او د اروپا نورو هیوادونو افریقیایان خپل غلامان ګرځول؟ او دکومو، کومو ظلمونو په نتیجه کې یې چې د افریقا ټول براعظم غلام وګرځاوه؟ هغه داستان زیات دردونکی او خونړی دی.

البته داسیا معامله دافریقا په نسبت یوڅه مشکله وه، ځکه اسیا کې له وړاندې متمدن هیوادونه وو، هند کې مغول سلطنت و، ایران کې ایراني شاهي رژیم و، افغانستان کې افغان علماء. مجاهدین او واکمن خیر وو، بل پلوته ترکیه او عربي نړۍ کې عثماني خلافت واکمن و، نو اسیا کې دخلکو غلامان ګرځول ورته هغومره اسان کار نه وو لکه په افریقا کې چې وو، په دې وجه اسیا کې دانګریزانو بریاوو وخت ونیو او هرچې افریقا وه په هغې باندې قبضه اسانه اوژر وکړه، او ژربې بشپړه کړه، هرچې اسیا وه پرې د قبضې بشپړولو لپاره اوږدې مبارزې ته اړتیا وه، په دې لړکې داسیا په ټولو ولسونو کې تر ټولو ځوانمردانه کردار ویاړمن تاریخ افغان ولس لري چې انګریزان یې په پرلپسې ډول ووهل او له خپل هیواده یې و شړل.

هو! تاریخي پېښې په ذهن کې یاد ساتل ضروري دي، ځکه تاریخ د قومونو حافظه وي، یو فرد که خپله حافظه له لاسه ورکړي نو هغه دلیونیو روغتون ته بیول کېږي، اوس تاسو! پخپله اندازه ولګوئ! ولې چې کامیاب حکمران هغه څوک کیدای شي چې هغه د تاریخ نه خبر ولري! هیڅکله یو اقتصاد پو کامیاب واکمن نشي کیدای، یو قانو نپوه کامیاب واکمن نشي کیدای په ورته توګه دیو کامیاب واکمن لپاره په ډیرو علومو او فنونو باندې پوهیدل هم ضروري ندي البته دکامیاب واکمن لپاره دتاریخ نه خبریدل او پرې پوهیدل ضروري دي، ځکه د نورو فنونو په برخه کې واکمن ته سلاکاران هم مشورې او رایې ورکولی شي خو دتاریخ نه یې هغوی نشي خبرولی، ضروري ده چې واکمن به دتاریخ مطالعه او شعور لري

کله چې انګریزانو په هند کې ترټولو دمخه بنګال ونیو، هغوی ژر محسوس کړه چې د دوی په پابریکو جوړیدونکي کالي هندوستان کې نه پلورل کېږي، ولې چې دبنګال په ډاکه کې جوړیدونکی ململ ټوله نړۍ کې پلورل کیده او دهغه دنفاست معیار داو چې دململ پوره تان دګوتې د یوې ګوتمې څخه ویستل کیده، اوبنکاره ده چې د انګلستان رختونو د امعیار نه درلود، نو انګریزانو ددې لپاره دا حل راوویست چې سملاسي یې هغه کارګاه چلونکي کاریګران بیکاره کړل، کومو چې دومره نفیس ململ جوړاوه نو دبشریت دحقوقو او د تهذیب وتمدن علمبردار انګریز ددې لپاره چې په راتلونکي کې څوک بیا کارګاه ونه لګوي او دغسې نفیس ململ تیار نکړای شي دبنګالي کاریګرو ګوتې یې په بندونو کې پریک کړې او دا د دې مثال دی چې انګریزانو څنګه ځایي صنعت یې ختم کړ او په ځای خپل انګریزي صنعت دود کړ.

کله چې انګریزان د هند نیمې وچې ته راتلل، یا کله چې په هند کې دایسټ انډیا حکومت راته، د اتلسمې پیړۍ په وروستیو کې هلته د تعلیم او سواد په اړه یې یوه سروې وکړه، هغه سروې کې ورته جوته شوه چې پنجاب ایالت (اوس د دوه هیوادونو پاکستان او هند ترمنځ

ويشلي دي، هغه مهال لري پرته سيمه وه او د پلازمينې دهلي نه لري و) مسلمانانو کې دتعليم سلنه سل سلنه ده؛ او په ټوليزه توګه تعليم ۸۴ سلنه و. او کله چې انګريزان په ۱۹۴۷ ز کې له هنده وتل، پنجاب کې دمسلمانانو دسواد سلنه څلور فيصده پاتې وه، انګريزانو دسواد سلنه څلورفيصد ته راوسته او ټول قوم يې جاهل پريښود او دوی لاړل، دا د هغه دعوې حقيقت ښيي چې څوک وايي انګريزانو موږ ته تعليم او تمدن راوړو، ډېر ساده لوح خلک نن هم په دې باور دي چې غربي هيوادونو د نړۍ ولسونه متمدن کړل حقيقت دادی چې سل سلنه سواد يې په سل سلنه جهالت بدل کړ.

نو داسې انګيرل چې دا هرڅه محض په اتفاقي ډول پيښ شول اويا د مسلمانانو دکمزورتيا اثرات وو، محض ساده لوحي ده، بيشکه دمسلمانانوکمزوري هم وې مخکې هم وې او نن هم شته دي، ليکن دهغو کمزوريو زرڅله زياتولو اصل وجه يوه لويه ستراتيجي وه کومه چې داسلامي نړۍ دعزت، او د با وقاره اسلامي راتلونکي دنباه کولو په موخه جوړه کړای شوې وه، دا دواړه څيزونه چې يوځای شول نو نړۍ دا نتيجه را ووته کومه چې نن زموږ په وړاندې ده. څنګه چې موږ وړاندې وويل چې داسلامي نړۍ خلاف داستعمار پلانونه په څلور برخوکې زيات متمرکز او راتلونکي دي، چې پکې لومړی:

داسلامي خلافت ړنګول....:

د راشده خلافت نه واخله تر عباسي خلافت پورې کفري ځواکونو داسلامي خلافت ړنګولو لپاره کوښښونه روان ساتلي دي، په ۶۱۶ هق کې چنګيز خان په اسلامي نړۍ باندې يرغل وکړ او دهغه لمسي هلاکوخان په ۶۵۶ هق کې بغداد ړنګ بنګ کړ، او عباسي خلافت يې ختم کړ، ټولو صليبي هيوادونو دچنګيز او هلاکو خان دوحشتونو او ظلمونو څخه ملاتړ کاوه

په مقدسه مقاماتو قبضه:

داسلام او مسلمانانو پر مقدسه مقاماتو باندې دقبضې کولو لپاره په اسلامي نړۍ صليبي جنګونه وتپل دکومو په ترڅ کې چې بيت المقدس يې د مسلمانانو څخه ونيو او پکې زرګونه مسلمانان يې په شهادت ور سول.

۳ - پر اسلامي نړۍ قبضه:

داروپايانو هدف يواځې بيت المقدس نيول نه و، بلکې غوښتل يې چې داسلامي نړۍ جغرافيه، او وسايل هم قبضه کړي، دکوم لپاره چې هغوی بيا، بيا يرغلونه کول.

۴ - داسلام او مسلمانانو ختمول:

دصليبي جنګونو او دتاتاري يرغلونو هدف دنړۍ له جغرافيې څخه دمسلمانانو او د اسلام نيست ونابود کول و او پرځای يې خپل دين ته نړيواله غلبه ببښل و

دکفري ځواکونو دناکامۍ لاملونه:

په پورته يادو مقاصدوکې دکفري ځواکونو دناکامۍ لاملونه دمسلمانانو لخوا درې غبرګونه ښودل وو:

۱ – داسلامي دعوت کارجاري ساتل، دکوم په سبب چې چنګيزيان مسلمانان شول.

۲ – مصر کې دبنوعباس خلافت بيا جوړيدل او د هغه د بيرغ لاندې د مسلمانان بيا متحد کيدل

۳ – د جهاد بيرغ رپاند ساتل، تردې پورې چې صليبيانو اوچنګيزيانو شکست وخوړ.

د ذهني اوفکري يرغلونو دوره:

د يادو تجربو وروسته داسلام دښمنان پوه شول چې داسلامي خلافت خاتمه او په مقدسه مقاماتو باندې د دوی لخوا قبضه، او يا د مسلمانانو نيست و نابود کول اسان کار ونه دي، بلکې د دې لپاره وړاندې زمکه او ماحول جوړول ضروري دي، نو هغوی جنګ پرېښود او په ټوله نړۍ باندې د قبضې کولو لپاره يې نوي کوښښونه پيل کړل.

استعماري سوچ ته تقويت ورکونکي څلور پېښې:

هغه څلور پېښې چې په اروپا کې يې د استعمار سوچ ته تقويت وبانښه:

۱ – په ۱۴۵۳ کې عثماني ترک فاتح سلطان محمد فاتح قسطنطنيه فتح کړه، له امله يې په اروپايي واکمنوکې دانتقام او غچ اخيستنې جذبات پيداشول.

۲ – د قسطنطنيه رومي او فلسفي حکما اروپا ته لاړل دهغوی په ورتګ سره اروپا کې استعماري سوچ خورشو

۳ – په ۱۴۹۲ زکې عيسايانو په هسپانيې قبضه وکړه دې سره يوه نوې ولوله پيدا شوه

۴ – ترکانو د اروپا يې سوداګرو لارې وتړلې، په وجه يې اروپا يې سوداګرو د نويو سوداګريزو لارو د مندلو کوښښونه پيل کړل

داستعمار اصل دور:

د۱۶ مې پېړۍ په وروستيوکې چې اصل استعمار پيل شوی دی، په هغه کې د اروپا يي قومونو د راتلونکې تګلارې نښې مرتب شوې ښکارې:

۱ – اقتصادي او سوداګريزه خود انحصاري

۲ – داسلامي نړۍ اقتصادي اوپوځي کلابندي

۳ – په اقتصاد او سوداګرۍ کې غلبه مندل

۴ – په اسلامي نړۍ سلطه مندل

۵ – داسلامي خلافت خاتمه کول

۶ – اسلامي نړۍ ټوټې ټوټې کول

۷ – داسلامي نړۍ پيژندګلوي له منځه وړل

لومړۍ مرحله...

اقتصادي او تجارتي خپلواکي:

کله چې ترکانو د خپلو تحفظاتو په وجه اروپا باندې د وچې او سمندر دواړو لارې بندې کړې نو اروپايي سوداګرو اقتصادي خپلواکي له خطر سره مخ شوه، د هغوی د سوداګريزو لارو لټون شروع کړ، څو دترکانو اقتصادي کلابندۍ بې تاثيره وګرځوي، په دې ورځو کې هسپانيه کې فردې نانډ او پرتګال کې دشاه مينويل حکومتونه و، فردي نانډ او دهغه ملکې ازابيلا ختيځو هيوادو نوته دسمندري لارو مندلو لپاره په ۱۴۹۲ اګست کې دکولمبس په نوم يو بېړۍ چلونکی روان کړ او دپرتګال پاچا [مينويل] د۱۴۹۷ جولايي مياشت کې« واسکوډي» د همدې هدف لپاره واستاوه، هغوی دسوداګريزو لارو دلټون سربيره دکمزورو محلي حکومتونو په چور او تالان کولو هم دريغ ونکړ، کولمبس لاره خطا کړه، هغه جنوبي امريکا ته ورسيد او «واسکوډي» په ۱۴۹۸ زکې مې کې هند ته ورسيد په دې سره د اروپا لپاره يوه نوې سوداګريزه لار پرانيستل شوه او هم د لوټ او تالان لپاره مناسب ښکار ځايونه په لاس ورغلل اوپه په دې سره اروپا کې دخوشالۍ نوی دور پيل شو.

نوربيا...

د اذربایجان او ارمنستان ترمنځ لانجه څه ده؟
که جنګ تم نه شي نو؟؟

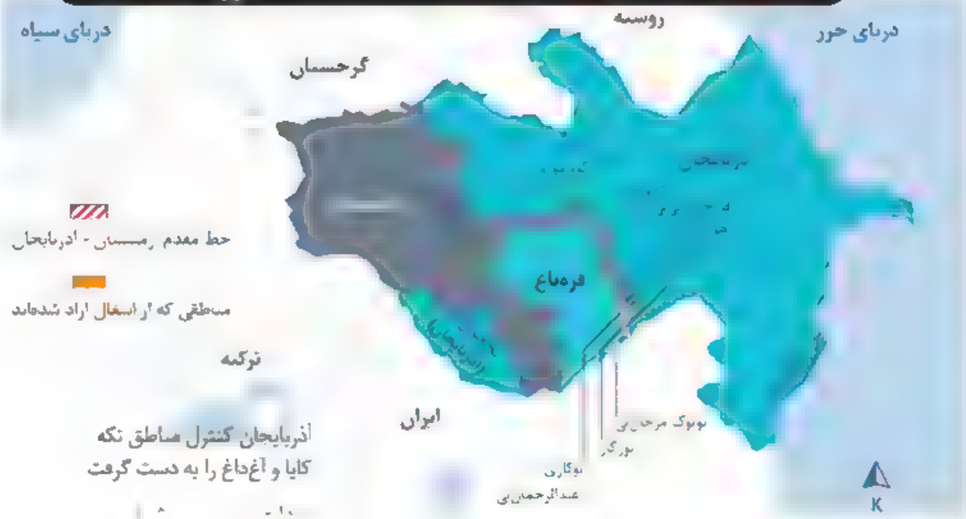

حسن زوی

د اذربایجان او ارمنستان ترمنځ جنګ لاهم ندی تم شوی او نه هم کوم لوري جنګ بندۍ ته میلان ښکاره کړیدی بلکې دهرې ورځې په تېرېدو يکې زیاتوالی راځي؛ هرلوري خپلو فوځونو ته د مخکې تللو حکم کړیدی او هر یو بل ته د لویو ځاني او مالي زیانونو د ور اړولو او زیاتوسیمو دنیولودعوې کوي.

د جنګ پیل کېدو نه پس د ملګرو ملتونو د امنیت شوری یوه بېړنۍ غونډه وکړه ځکه چې په نړیواله سطحه دا تشویش زیات دی چې په دفاعي او جغرافیایي لحاظ مهمه د قفقاز سیمه کې پیل شوي دې جنګ کې دنورو هېوادونو د اخته کېدلو خطر شتون لري؛ دامنیت شورۍ د اوربندغوښتنه وکړه خو غوښتنې ته یې یو لوري هم مثبت ځواب ونه ویلو اونه یې دجنګ ودرولو ته چمتووالی ښکاره کړ.

روسې ددواړو هېوادونو دباندنیو چارو وزیران مسکو ته ور وغوښتل او د روسې دباندنیو چارو وزیر سرګې لاوروف ورسره ۱۰ ساعته خبرې وکړې؛ په مجلس کې دناستو ۳واړو وزیرانو په اتفاق پرېکړه وشوه چې د اکتوبر په ۱۰مې نېټې د ورځې ۱۲بجې به اوربند پیل کېږي؛ په یادې نېټې اوربند وشو خو ایله ۵ دقیقې تېرې وې چې اوربند مات او دواړو لورو پر یو بل درانده بریدونه پیل کړل. دواړه هېوادونه په یو بل تور لګوي چې اول یې حمله کړیده.

داذربایجان فوځي منابعو په مکرره توګه ویلي چې دنګورنو کاراباخ په تاتاري اوسېدونکو مسیحي بیلتون غوښتونکو او ارمني فوځیانو شریکه حمله کړی چې پکې ګڼ بې ګناه تاتاریان وژل شوي؛ داذربایجان ولسمشر- الهام علیوف ویلي: جنګ ارمنستان پیل کړی چې د اذربایجان دعسکرو په فتح به پای ته ورسېږي؛ موږ به دخپلو شهیدانو انتقام واخلو؛ موږ به خپله پاکه خاوره بېرته ازاده کړو؛ موږ به د ارمني قابضینو ۳۰ کلنه قبضه ختمه کړو.

خو بل لور ته د ارمنستان لومړي وزیرنکول پاشنیان وایې چې اذربایجان په بې وسلې ارمنیانو حملې کړي او داجنګ موږ نه بلکې دوئ پیل کړیدی؛ هغه زیاته کړه چې د اذربایجان جارحیت دترکې دناروا حمایت نتیجه ده؛ په رومبي نړیوال جنګ کې ترکې د ارمنیانو قتل عام وکړ خو بیا یې هم د ارمنیانو دوینو تنده نده ختمه؛ سیمه د

خطرناک جنګ پرلور روانه ده؛ مهذبه نړۍ باید یو شي او ترکیه دشیطاني کړنلارې نه را وګرځوي.

دجنګ دپیل ورځو کې ارمنستان دا تورهم ولګولو چې د ترکې جنګي طیاره د ارمنستان هوایي حدودو ته را ننوتې او د ارمنستان یوه جنګي طیاره یې رانسکوره کړیده؛ طیاره په بشپړ ډول تخریب شوی او پیلوټ یې مړ دی.

د ارمنستان رسنیو ویلي و چې د ارمنستان حدودوته د را داخلېدونه پس د ترکې ایف ۱۶ډوله طیارې د ارمنستان ایس یو ۲۵ ډوله طیاره په نښه او رانسکوره کړه. خو دارمنستان حدودو ته د ننوتلو تور ترکې رد کړی.

بل لورته د ترکې ولسمشر طیب اردګان ویلي دي چې ارمنستان دسیمې دامنیت لپاره تر ټولو ستر خنډ دی؛ موږ به د اذربایجان حمایت ته دوام ورکړو او ترهغې به ورسره ولاړیو ترڅو چې ارمني فوځونو د اذربایجان خاوره نه وي پرېښې.

دترکې د دفاع وزیر په خپلې یوې تازه وینا کې ویلي دي چې: ارمنستان په نګورنو کاراباخ بریدکولو سره وښوده چې هېڅ ډول نړیوالو منل شویوقوانینو ته احترام نه لري؛ هغه زیاته کړه چې اوربند دیرغلګرو غاړه ایښودل کفایت نه کوي؛ بلکې دوئ نه داذربایجان دخاورې دبشپړې ازادۍ لپاره دوامداره مبارزه پکار ده چې موږ به پدې مبارزه کې دخپل ورور اذربایجان سره ولاړ یو.

همدا راز دترکې دفاع وزارت ویلي دي چې دتاتارې مسلمانانو د وژلو لپاره ګڼ شمېرکردان هم راوستل شویدي.

اذربایجان دکسپین بحیرې پر غاړه د ختیځې اروپا اولویدیځې آسیا په منځ کې دتېلو له زېرمو ډک هیواد دی؛ په نړۍ کې دتېلو ترټولو ړومبۍ زېرمه همدلته کشف شوی وه ددې هیواد پلازمېنه باکو دنړۍ په هغو ښارونو کې شمېر دی چې پکې د تېلو تر ټولو زیاتې زېرمې شتون لري او په زړه پورې دا ده چې تېل یې دځمکې دتل نه نه بلکې د غرونو نه راوځي.

په اذربایجان د روسې د قبضې په هکله چې کله دلینن نه وپوښتل شول نو دهغه جواب ډېر په زړه پورې و؛ هغه وویل: ځکه یې اذربایجان تر خپلې ولکې لاندې راوست چې په باکو کې دکشف شویو تېلو پرته د روسې بقا ناشوني وه.

دباکو نه اروپا ته د دوه پایپ لاینونو له لارې تېل ځي یو د کسپین له لارې ترکې او د ترکې نه اروپا ته او بل د قفقاز له لارې چې نګورنو کاراباخ یې هم په لارکې راځي اذربایجان دکسپین سي، روسې، ایران، جارجیا، ارمنستان او په یوې کوچنۍ برخه کې دترکې سره ګډې پولې لري.

دې هیواد کې ۱۰ ملیونه انسانان ژوند کوي چې اکثریت یې دمسلمانانو دی؛ دلته خلک په آزري او روسي دواړو ژبو غږېږي؛ دا هیواد د تېلو د اهمو صادرونکو هیوادونو څخه ګڼل کېږي.

په ۱۹مې میلادي پېړۍ کې دا هیواد د روسې او فارس ترمنځ تقسیم و؛ دهمدې پېړۍ په منځ کې دلته دنړۍ تر ټولو ړومبۍ دتېلو زېرمه کشف شوه.

اذربایجان دمنځنۍ آسیا له هغو هیوادونو نه دی چې د روسې له قبضې وړاندې دعثماني خلافت برخه او پکې ګڼ ترکان اوس هم مېشت دي.

په ۱۹۱۸م کال کې اذربایجان خپله ازادي اعلان کړه خو روسې یې ازادي ونه منله خپل فوځونه یې ورننویستل او تر ۱۹۹۱م پورې دا دروسې تر استعمار لاندې پاتې شو؛ په افغانستان کې د روسانو دماتې او شوروي اتحاد د ټوټه کېدو په نتیجه کې چې ۱۹۹۱م کال کې د منځنۍ آسیا هیوادونو له روسې ازادي واخسته نو اذربایجان هم ازاد شو؛ الهام علیوف ددې هیواد څلورم ولسمشر؛ دخپل پلار حیدر علیوف ځای ناستې او له ۲۰۰۳م کال راهیسې په واک کې دی.

داذربایجان دولت په ټولو معنو ځان سیکولر ګڼي؛ د اوسېدونکو اکثریت یې شیعه ګان دي خو دلته دشیعه او سني لانجې نه ترسترګو کېږي؛ د اکثرو جوماتونو امامان ترکان علماء دي خو شیعه ګان هم دهمدوی پسې لمونځونه کوي؛ دلته په هر جومات کې دکوچنیانو لپاره دزدکړو دیني مرکز او دمطالعې لپاره کتابتون وي چې پکې دهر مسلک کتابونه اېښودل کېږي.

دلمونځ او نورو مذهبي چارو ترڅنګ خلک ودونه او نورې ټولنیزې چارې هم په جوماتونو کې ترسره کوي.

ارمنستان دشرقي اروپا اولویدیځې اسیا په منځ کې پروت یو داسې هېواد دی چې سمندر ته لار نه لري؛ د روسې، جارجیا، اذربایجان، ایران او ترکې سره ګډې پولې لري.

لویدیځ ته یې ترکیه او ختیځ لورته یې اذربایجان دی؛ د ډېرو پخوانو مسیحي تهذیبونو څخه ګڼل کېږي؛ په څلورمې مسیحي پېړۍ کې پکې کلیساوې جوړې شویدي؛ د نورو اروپايي هېوادونو په پرتله یې تاریخ قدیم دی؛ دلته یواځې ۳ملیونه او ۱۰۰زره انسانان ژوند کوي چې زیاتره یې مسیحیان دي؛ دې هېواد کې خلک په ارمني او روسي ژبو غږېږي؛ ننی ارمنستان د تاریخ په اوږدو کې په مختلفو وختونو کې دبازنطین، فارس، منګول او ترک سلطنتونو برخه وه؛ په ۱۹۱۸م کال کې د اول نړیوال جنګ پر مهال دلته دعثماني خلافت فوځونه شاتګ ته اړ شوي وو خو دارمنستان ازادي په نصیب نه شوه بلکې ډېر ژر روسې ترخپلې قبضې لاندې راوست چې د ۱۹۹۱م کال پورې دا قبضه قائمه وه؛ په ۱۹۹۱م کال کې چې شوروي اتحاد په افغانستان کې ماتې وخوړه او ټوټه شو نو ارمنستان هم ازادي ترلاسه کړه.

دقفقاز په جنوب کې د نګورنو کاراباخ (په پښتوکې یې زیات خلک ناګورنو قره باغ تلفظ کوي) په نوم داسیمه کابو۴زره ۸ سوه کیلو متره مساحت لري چې د اذربایجان دپلازمېنې باکو نه ۲۷۰کیلو متره لرې پرته ده؛ دنفوسو شمېر یې ۱۵۰ زرو ته رسېږي چې ۹۰سلنه یې ارمني مسیحیان دي او ۹سلنه یې دتاتاري نسل سني ترکان دي.

یاني دبین المللي منل شویو اصولو له مخې داسیمه داذربایجان پورې تړاو لري خو داوسېدونکو لویه برخه یې ارمنیان دي چې همدا دستونزې اصل لامل دی.

په زړه پورې دا ده چې ارمنیان ددې سیمې اصل اوسېدونکي ندي بلکې روسې په ۱۹۲۳ کې د ارمنستان نه دې سیمې ته راوستي، پکې یې مېشت کړي او دې سیمې ته یې له خپل لورې ازادي ورکړیده نو ځکه ویل کېږي چې ددې ستونزې اصل عاملین روسان دي.

په ۱۵مې میلادي پېړۍ کې نګورنو کاراباخ دترکي سردارانو په قبضه کې وه؛ په اول نړیوال جنګ کې دعثماني خلافت دماتې نه پس د دبرتانې ترقبضې لاندې راغله او د شوروي اتحاد دجوړېدو نه پس د اذربایجان برخه وګرځېده.

دا خبره مشهوره ده چې په نګورنوکاراباخ کې جوزف ستالن لېوالتیا نه لرله نو ځکه یې ارمنستان ته د ورکولو

اراده کړې وه خو دترکې له لورې پردې سيمې داحتمالي قبضې وېرې له دې ارادې نه شاته کړ او اذربايجان تـه يـې پرېښوده.

دنګورونوکاراباخ ارمني مسيحيان نګورنوکاراباخ پـه ارتکش نوموي او خپل خودساخته دولت (ارتکش ريپبلک) بولي.

اذربايجان پدې نوم اعتراض نه لري او ورته يې نيمه خود مختاري هم ورکړيده خو ارمني مسيحيان پدې نـدې قانع بلکې ددې سيمې داسې ويشل غواړي چې دنفوسو په تناسب په يوې کوچنۍ برخـې د تاتـاري مسـلمانانو او پـه زياته برخه يې د دوئ خپلواک دولت وي ددې ليـاره دوئ ځايي تاتاري مسلمانان هم ډېر وهځول؛ دشيعه او سـني د اختلاف نه دکار اخسـتلو کوشـش يـې هـم وکـړ او تاتـاري سني مسلمانانو ته يې دا خبره رامخې ته کړه چې که خپلې سيمې کې دولت جوړولو ته تيار شي نو به د شيعه مرکزي دولت دسلطې نه ازاد خپلواک هېواد ولـري خـو دکاراباخ تجزيه داذربايجان تر څنګ د کاراباخ تاتـاري مسلمانانو هم په کلکه رد کړيده ځکه چې په اذربايجان کـې دشيعه اوسني اختلاف او دښمني په عامو خلکو کې نـه ترسـترګو کېږي.

د شوروي اتحاد پر مهال دلته کومـه سـتونزه نـه وه؛ کله چې شوروي اتحاد په افغانستان کې شکست وخـوړ او مات شو او په اذربايجان کې د ازادۍ غوښتنه پيل شوه نو دلته مېشـتو ارمنـي مسـيحيانو د ارمنسـتان سره دالحـاق لپاره تحريک پيل کړ؛ لا وړاندې پـه ١٩٨٨م کـال کـې هـم دنګورنو کاراباخ اداري د ازادۍ يو پرېکـړه ليـک تصويب کړ چې د اذربايجان دولت په ډېرې سـختۍ رد کـړ او پـه مقابل کې يې تاتاري مسلمانان هـم راپورتـه شـول چـې لـه امله يې سخته جګړه رامنځتـه او دواړو اړخونـو تـه درنـده مرګ ژوبله واوښته؛ خـو چـې د١٩٨٩م کـال دنـومبر پـه مياشت کې روسانو مداخله وکړه او وېې ويل چې نګورنو کاراباخ د اذربايجـان برخـه ده نـو دبيلتـون غوښـتنې خوځښت تر ډېره حده کمزورې شو.

په ١٩٩١م کال کې ارمنستان او اذربايجـان د روسـې نه ازادي واخستله؛ د ١٩٩١م کـال پـه نـومبر مياشـت کـې يـاني د اذربايجـان داسـتقلال نـه يـوه مياشـت پـس پـه نګورنوکاراباخ کې هم داذربايجان نه د ازادۍ اخسـتلو پـه موخه ارمنيانو خوځښت پيل؛ او د اذربايجـان نـه د ازادۍ اخستلو په موخه يې يوه ټولپوښـتنه رامنځتـه کـړه چـې د دوئ په وينا پکې غالب اکثريت د اذربايجـان نـه دازادۍ اخستلو په حق کې خپلې رايې وکارولې.

خوتاتاري مسلمانانو د دې ټولپوښـتنې سره پرېکـون اعلان او دا ټول پوښتنه يې سراسر بې قانونه وګڼله.

اذربايجان دولت هم ددې ټول پوښـتنې سره سـخت مخالفت ښکاره کړ او د بيلتون غوښتونکو د ځپلو لپاره يې نګورنو کاراباخ تـه فـوځ واسـتولو چـې پـه مقابـل کـې يـې ارمنستان هم د بيلتـون غوښـتونکو سره عسـکري مرسـتې وکړې او په دې سره ددواړو هېوادونو تر مـنځ جنـګ پيـل شو چې پکې د دواړو لورونه د١٩٩۴م کـال پـورې کـابو ٣٠ زره انسانان ووژل شول.

دجنګ په جريان کې د ازادۍ اعلانونه هم وشول خو آزادي يې په بهر نړۍ کې چا ونه منله؛ په ١٩٩٣م کال کـې دملګرو ملتونو دامنيت شورې دجنګ ودرولو هڅې وکړې خو ارمنستان له کاراباخ نه خپل فوځونـه ونـه ويسـتل؛ پـه ١٩٩۴م کال کې د روسې او ترکې په هڅو دواړو هېوادونو تـرمنځ دجنـګ بنـدۍ تـړون رامنځتـه او جنـګ پـای تـه ورسېدلو.

خو له دې وروسته دنګورنو کاراباخ سيمه د ارمنـي مسيحيانو او تاتـا رې مسـلمانانو تـرمنځ دسـوړ جنـګ پـه مرکز بدله شوه؛ چې ډېر کرته به د دوئ شخړې په خونړي جنګ هم بدلې شويدي؛ له دواړو لورو بـه دهسـتوګنې پـه سيمو هم حملې کېدلې چې په نتيجه کې به يې د کورونـو

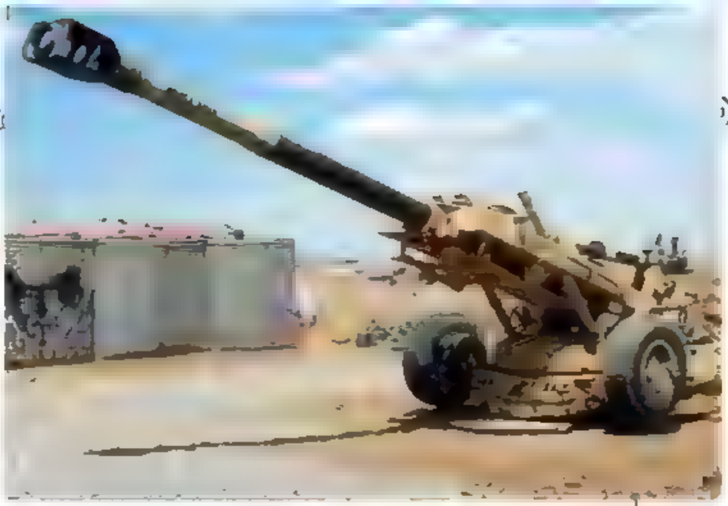

ورانېدلو او نورو مالي زيانونو تر څنګ دواړو لورو ته زيات ځاني تلفات هم واوړېدل.

په ۲۰۰۶م کال کې دکاراباخ ارمني مسيحيانو خپل اساسي قانون جوړ او دکاراباخ خپلواکي يې اعلان کړه چې همدا روسې او ارمنستان دځان لپاره پلمه کړه؛ د نګورنو کاراباخ خپلواکي يې ومنله او ورسره يې اقتصادي او عسکري مرستې پيل کړې چې لا ترننه رواني دي د ازادۍ راهيسې د مرکزي دولت او دلته د مېشتو ارمني مسيحيانو ترمنځ تاو تريخوالی شتون لري او اذربايجان وايي چې دمرکزي دولت پرضد د دوئ دخوځښتونو ترشا دغربي ګاوندي هېواد ارمنستان لاس دی چې دبيلتون خوښو سره دا مرستې اذربايجان او ترکې ته دمنلو وړ ندي نوځکه په بيلتون غوښتونکو او په حمايت کوونکو يې اذربايجان حملې کوي او ترکيه يې شاته ولاړه ده.

نګورنو کاراباخ ډېره حساسه او په عسکري لحاظ ستر اهميت لري؛ دروسيه، ترکيه، ايران، چين، امريکا او اروپا ددې سيمې سره ډېره لېوالتيا لري خوداسې نه ښکاري چې په يادو قدرتونو کې دې کوم يو دلته جنګ کې خپله ګټه ويني نو ددې جنګ تر شا دچا دلاس لرلو خبره به ډېره پر ځای او دقيقه نه وي؛ خو داچې ددې جنګ د دوام په صورت کې دترکې او روسې ديو بل سره دمخامخ کېدو احتمال شته نو امريکا او دلويديځ لويه برخه به شايد له زړه نه ددې جنګ ژر ودرېدل نه غواړي.

که امريکا او ټول لويديځ له زړه نه ددې جنګ بندول غوښتای نو دملګرو ملتونو اداري له لارې به يې لا ډېر دمخه بند کړای وای ځکه چې دملګرو ملتونو د اداري د رامنځته کېدو لوی هدف هم د نړيوالو ستونزو حل کول و؛ که دملګرو ملتونو اداره ددوه هېوادونو تر منځ جنګ نه شي بندولای نو بيا يې دشتون څه فايده؟

په ليبيا او شام کې لا له وړاندې ترکيه او روسيه په مخالفو سمتونو کې قرار لري اوس نګورنو کاراباخ دريم ځای دی چې روسيه دجنګ ديو او ترکيه دبل اړخ تر شا ودرېږي.

دا مهال ترکيه په کلي ډول د اذربايجان تر څنګ ولاړه ده، بل لور ته د ارمنستان تر شا ودرېدل روسيه خپله اړتيا ګڼي ځکه چې په ارمنستان کې روسيه هم فوځي اډه لري او هم دا دواړه هېوادونه د کليکتيو سيکورټي ټريټي ارګنايزيشن په نوم د فوځي اتحاد غړي دي

خو سره ددې هر څه روسيه او ترکيه ديو بل دښمن هېوادونه ندي بلکې نړيوالو ستراتېجيکو حالاتو ته په پام سره روسيه او ترکيه د يوبل اتحاديان دي.

دا هم بايد ومنو چې روسيه د ارمنستان سره فوځي مرستې کوي خو نېغ په نېغه ورسره نه ودرېږي؛ دروسې دځو نه هم داسې ښکاري چې د دې جنګ دوام نه غواړي نو ځکه يې دجنګ د ودرولو غوښتنه کړيده او څو ځلې يې د دواړو هېوادونو تر منځ د دريم ګړي رول ادا کړی.

که ترکيه هم په خپل دريځ کې يو څه نرمي ښکاره کړي او دواړه هېوادونه شه په کلکه له خپلو حليفانو دجنګ ودرول وغواړي نو دا جنګ په اساني بندېدلای او ستونزه حل کېدلای شي.

خو که جنګ دکاراباخ نه نورې سيمې ته وغځېږي او د جنګ په جريان کې بيا دروسې اډې ته هم کومه ګولۍ ور ورسېږي نو دا جنګ د ځنګل د اور په څېر خپرېدای شي اودروسې او ترکې ترمنځ د لوی جنګ رامنځته کېدای شي چې تاوانونه به يې دواړو هېوادونوته ډېر ستروي او دنړۍ ډېره ستره برخه به بې امنه شي.

پروني، نن‌ني او سباني طالبان!!

د افغانانو له لاسه پر شوروي/ سرو لښکرو همداسي ورځي وې کومې چې نن د صليبي ښکيلاك دي او موږ يې شاهدان يو، لاسپوڅي يې هم په همدې سربدالۍ کې و چې نن د أمريکايانو هغه دي، همدغسې يې لاس او پښې وهل لکه د نن اشرفغني، طالح، سرور بې دانش، ضياع مَسوَد او... ډېر توپير نه و، يواځي په وخت او شرائطو کې يې يو څه تفاوت تر سترګو کېږي چې هغه وخت مجاهد افغانان که له معنوي اړخه بډايه، خو له مادي هغه دومره پر مختللي نه و او له أمله يې پر غليم هم دومره بده ورځ نه وه لکه نن پر أمريکايانو او تالي ځټو يې.

روسان/سرې لښکرې ووتې، لکه نن چې أمريکايان او ټلواله يې وزي، دلته يې لاسپوڅي پرېښودل او هغوی هم ترې په نيابت پاتې شول، لکه نن چې أمريکايي يرغلګر هم خپل مزدور پاتې شوني پرېږدي او هغوی غواړي د شوروي نيابت او يا له کمونستانو سره لاس يو کولو پسې دا ځل د صليبي ټلوالې له وتلو وروسته هم هېواد همغو ورځو ته ور وګرځوي، خو...

د شوروي ښکېلاك په نيابت کې کمونستانو او د جهاد له ليکو ورسره يو ځای شويو د واك وږيو هغو فساد، انارشيزم، ټوپك او ياټك سالارۍ رامنځته کړې او د۱۴ کلن مقدس جهاد د ارمانونو خاورې کولو ترڅنګ يې په ناروا او وحشت کې تر کمونستانو او شورويانو ور واړوله چې اوس د اتيايمو کلونو دغه سناريو زموږ په تاريخ کې يوه خونړۍ او د خپلې نوعې يواځينۍ پېښه ګڼله کېږي او بياځل ترې نور نسلونه پناه غواړي.

خو په هرې شپې پسې سهار وي، په فساد او انارشۍ پسې هم د طالبانو غورځنګ را پورته شو، په لنډه او د پېنځو کلونو موده کې يې ټغر ور ټول او هغه اسلامي نظام يې په خورا لږو امکاناتو او نسبتاً ډېرو قربانيو واکمن کړ چې افغانانو پرې د شوروي ضد ۱۴ کلنې خونړۍ جګړې په لمبو کې بلا ځاني او مالي قرباني ورکړې، په سختو شېبو او شرائطو کې له اوږد انتظا وروسته ورته سترګې پر لاره و او بيا ورته له را نږدې کېدو سره سم يې د ياد نظام او قربانيو ټولې هيلې له سترګو د تل لپاره پناه او له خاورو سره داسې ګډې، بلکې لاندې شوې وې لکه د سرو زرو کان چې بيا يې نه کوم نوم او نښان پاتې و او نه يې د ترلاسه کېدو کومه تمه وه.

طالبانو د يو غورځنګ په توګه په لږه موده کې، پر کمو امکاناتو او د شوروي ضد قربانيو په پرتله کمو قربانيو د افغانانو د يادو هيلو کان را برسېره او اسلامي نظام يې حاکم کړ، که څه هم د شوروي پر وړاندې جهاد په اوږده موده کې، په ډېرو امکاناتو او له زياتو قربانيو وروسته هم يواځې د اسلامي نظام راتلو هيلې را پارولې وې، نور نه ورته ورسېد او نه يې پلی کړای شو.

دا ښيي چې د پخواني جهاد په ليکو کې د واك وږيو د شتون له أمله له هرڅومره قربانيو سربېره پرمختګ نه کېده، چې وشو هم په ضمن کې يې دوی پټو ګونديزو موخو ته نږدې شول چې دا په خپله د جهاد د ناکامۍ پيلامه وه او تاريخي فاجعې يې رامنځته کړې.

برعکس طالبانو چې نه په خپلو ليکو کې کومه ګونديزه انګېزه لرله او نه د واك لوږه، نو د هغوی د خالص او پاك نيت له أمله به و چې د الله تعالى نصرت ورسره ګام پر ګام مزل واهه او پر لير وخت کې يې ډېر پرمختګ وکړ چې د جهاد د بريا او د هېواد پر٪۹۵سلنه خاوره د بشپړ اسلامي نظام د راتګ پيلامه شو.

دغه پرتله دا هم ښيي چې که بريانه له نږدې کېدو سره او يا له بريا وروسته د يو ملي او جهادي مقاومت مخلص او سپين زږي مجاهدين نور ځان فارغ وګڼي، خپلو شخصي کارو ته مخه او د استراحت په لټه کې شي، نو لکه هماغه د أحد غزا د ويشتونکو ټولي چې د رسول الله مبارك صلى الله عليه وسلم له وينا پرته د جبل الرماة له دفاعي مورچل څخه وخوځېدل لويه فاجعه رامنځته کوي، د شوروي ضد جهاد له بريا وروسته مدرسو او شخصي ژوند ته د مجاهدينو مخه کول هم څه همدا شاني وه، په دې مانا چې رښتوني دين دوست، وطن دوست او أهل صلاح مجاهدين په خپلو ليکو کې د پرديپالو، د قدرت او ثروت وږو او مفسدو عناصرو په کنټرول کې پاتې راغلل او همدوی ته يې د قيادت واګې ور پرېښودې.

همدارنګه پر ډلو ټپلو وېشلی مقاومت چې د هغه مشرانو ته پرېښودل شي او په کې د چارو د کنټرول أهل کم پاتې شي، ياد مشران پر نورو حملې پيلوي چې بيا نه خپلو ورکړو قربانيو، نه د مقاومت موخو او نه هم ملي او اسلامي ارزښتونو ته ژمن پاتې کېږي.

خو که د طالبانو په څېر قوي داعيه، موخو ته پخه ژمنتيا، د ولس غښتلې ملاتړ، تر وروستۍ ساه پورې پوخ تعهد، ټينګ يو والی او... ولري، نو که بريا ته له نږدې کېدو او يا رسېدو وروسته د کوم خارجي لامل له وجې بشپړ سقوط هم وکړي، بيا هم په هر ډول شرائطو کې پر لسېزو او پېړيو مقاومت کولای شي او نه يواځې دا بلکې خپله داعيه او د مقاومت مشروعيت، موخې او خپل ارزښتونه پر ټوله نړۍ او د هغې په لومړي سر کې پر خپل سيال لوري هم ښه پر نره منلای او مقاومت د تېر په پرتله لوړې بريا ته رسولای شي.

دغه پرتله دا حقيقت هم جوتوي چې يو ملي غورځنګ، نظام او اسلامي خلافت تر وروستۍ مرحلې خپلو ټولو اسلامي او ملي ارزښتونو او موخو ته د بشپړې ژمنتيا، هر ډول غوښتو قربانيو ورکولو او تر يواځيني مدبرانه مدبريت لاندې د هغه له را ټولېدو سره بريالی کېدلای شي، که غورځنګ، نظام او خلافت په ځان کې ډلې ټپلې ولري او هغه خپلې موخې تعقيبوي، نو يووالی يې بشپړ متلاشي او هغه د حتمي او يقيني ماتې له ګواښ سره مخ وي چې جهادي غورځنګونه، اسلامپال او راتلونکي نسلونه يې بايد د پخواني جهاد او طالبانو له دا ډول پرتلې زده کړي.

بهر حال د طالبانو غورځنګ را پورته کېدل او واك ته رسېدل د اسلامي نظام د را تلو سپېده چاود و، په پورتني ترتيب اوس يو ځل بيا د تېر تاريخ مثبت لوری تکرارېدونکی دی، افغانانو له شوروي وروسته أمريکا هم د طالبانو د اسلامي ملي غورځنګ تر سيوري لاندې له هره (نظامي، سياسي، تبليغاتي او...) اړخه په ټولو پراوونو او ستراتيژيو کې له پښو اچولې، شرائط په ټوله مانا د طالبانو په ګټه او د أمريکا لاسپوڅي هماغه د شوروي د هغو په څېر بلکې لا په مراتبو پر واوېلا سر او له بلا ګوابنونو سره مخ دي.

خو منفي لوری يې نه تکرارېږي او لاملونه يې ډېر دي، عمده يې دا چې شوروي تر پايه د خپلو لاسپوڅو ملاتړ وکړ او له وتو وروسته يې د جهاد په ليکو کې هم د واك وږي ګوندپال ور ابل او ببل کړل چې ورسره پر يو مهال د أمريکا مداخله هم روانه وه. خو اوس به له يو لوري أمريکا له طالبانو سره د دوحې د تړون پر بنسټ لاسوهنه او د خپلو لاسپوڅو ملاتړ نکوي چې له أمله به يې دغه په ډلو ټپلو وېشلي لاسپوڅي له پښو غورځي، له بل لوري له دوی پرته کومه ډله نشته چې د طالبانو د

راتلو او اسلامي نظام د حاکمیت مزاحم شي، له دریېم لوري بهرني، لاسوهني مطلقې بنديږي او په ټوله کې هغه لاملونه او شرائط اوس نشته چې د اتیایمو کلونو د سناریو ګانو منفي اړخ جوړوي، بلکې لا د طالبانو غورځنګ له سره د همدې لاملونو له منځه وړلو پسې را پورته شوی او په لیږ وخت کې یې بشپړ له منځه وړي دي او...

دا چې د طالبانو غورځنګ د اتیایمو کلونو سناریو ګانو پر وړاندې په سختو شرائطو کې ظهور کړی؛ څپله د اسیا زړه ستراتېژيك هېواد کې د يادو سناريوګانو خلاف يوه زماني ځانګړي مثبته مقطع تشکیلوي او بیا په عام نظر او یا ممکن واقعیت کې پروني، نني او سباني طالبان درې جلا پېرونه لري، په پروني پېر کې طالبان د يو غورځنګ په توګه په هېواد واکمن ول او د يو سوچه اسلامي نظام لپاره يې هڅې کولې چې يکې تر ډېره بريده بريالي هم و.

خو دغه پېر يې کمې خامیانې هم لرلې او هغه له دې أمله نه وې چې دغه موارد طالبانو يا د اسلام او ټېرو اسلامي نظامونو او خلافتونو خلاف غوښتل او ياهم يې د خپل ځانګړي فکر او مکتب له ليدلوري د هغه له زاويې ايستلي او ياهم يکې را ځای کړي و، بلکې د طالبانو له غوره نظام جوړوني سره نابلدتيا، جګړه ييز ماحول، پر جګړه ډېر مصروفيت او ترکيز، د امکاناتو او لازمي بودجې نه لرل، د نظام په زياتر برخو کې د وړ پرسونل نه شتون ستونزه، نړيوال بنديزونه، د هېواد له هره اړخه بشپړه وراني او دېته ورته ډېر نور لاملونه يې د يادونې وړ دي.

که په دې پېر کې ټول هېواد د طالبانو تر واك لاندې راغلی او هغوی بشپړې بريا ته رسېدلي هم وای، بياهم به يې حکومت تر پايه يادي خامیانې کمې زياتې لرلای، د دې ترڅنګ دا وېره او اندېښنه به هم وای چې طالبانو که کورني مفسدين محوه کړل، خو پر وړاندې يې أمريکا شته او د نړۍ په مغزو کې پر افغانستان د يوې بلې أمپراطورۍ د أزمايلو سوچ شته چې طالبان د تل لپاره محوه او له منځه يوسي او دا ځکه چې هغه مهال مو هېواد له دوه لسيزو راسي د جګړو ډګر پاتې شوی و، د وروستيو څو پېړيو په اوږدو کې يکې دوه لويې أمپراطورۍ پر زنګون شوې چې أمپراطوران او شونې يې تر دې مهاله د غچ په سنجولو أخته و، د تېر جهاد پر مهال جهادي مشرانو د أمريکا د بدنيت او ارادو وړاندوينې هم کړې او تازه أمريکا هم پر افغانستان د خپلې لښکر کشۍ وخت را رسېدلی باله چې د طالبانو پر نظام يې بنديزونه لګول، په افغانستان کې د نورو هېوادو له لوري د ځينې پروژو مخنيوی يې کاوه، پلمې يې کولې او...

همدارنګه هغه وخت د طالبانو پر وړاندې له کورنيو مفسدينو سره د أمريکا او د هغې د متحدينو مرستې او ملاتړ دومره ډاګيز او برېښنا نه و لکه په را وروسته وختونو کې چې رسوا شول او ورسره طالبان هم د نورو هېوادونو پر ملاتړ تر اوسه لا تورنيږي، نو دا خيال به کېدلای چې طالبانو د نورو پر ملاتړ؟؟ يواځې کورني مفسدين چې د چا ملاتړ هم ورسره نشته؟؟ له منځه يوړل، د بهرنيو أمپراطوريو او لښکر کشيو پر وړاندې مقاومت به و نکړای شي او نتيجةً په لېږ وخت کې بېرته د طالبانو د بشپړ له منځه تللو قوي اندېښنې او وېرې څخه چا انکار نشو کولای؛ لکه چې د اشغال په لومړيو کې د طالبانو بالکليه محوه او له منځه تلو فکر خورا عام شوی هم و.

خو الله تعالی به بل څه غوښتل او هغه ښايي دا و چې د طالبانو د نظام يادي خاميانې، وېرې او اندېښنې له منځه لاړې شي او منفي اړخونه يې مثبت واوړي، طالبان د وخت په غوښتنو پوره يو رښتونی اسلامي حکومت را منځته کړي او افغانستان نور د ورکړو قربانيو په برکت په نړيواله کچه يو غښتلی او پر سياسي واك او ځواك پوښلی حکومت ولري چې اوس طالبان د يو غوره حکومت جوړونې له ټولو پړاوونو او تر ټولو سختو شرائطو عملاً را تېر او له هره اړخه پوره او پر ځان بسيا شوي دي، والحمدلله.

له اشغال را وروسته دوهم پېر پېلېږي چې له هېواد څخه د وروستي اشغالګر پر وتو به محدود وي، د دې پېر

يوه برخه تر۱۶ کلونو پوري موده وه چې پکې په هېوادنۍ کچه مـاحول ټـول جګـړه ییـز او د طالبـانو د تېـر او راتلـونکي نظـام (پرونـي او سـباني پیرونـو) نښـې او فعالیتونه پکې دومره څرګند او پراخ نه و، له أمله یې اوس ځیني خلك د دښمن د تبلیغاتو پر أثر په دې أند دي چې طالبان نه اوس هغه پخواني طالبان دي او نـه بـه هـم بیا همغه وي.

له۲۰۱۶ زیږدیز کال را وروسته چې طالبان د هېواد پـر٪۸۰سلنه خـاوره کنتـرول لـري او٪۷سلنه نـوره یـې تر۲۰۲۰ زیږدیز کال پوري جګړه ایزې نقطې وې هغه یې هم تر واك لاندې راغلې، اوس پکې پر چټکۍ د خپل تېر نظام برنامې پلې کوي او هم د راتلونکي لپاره نوې برنامې جوړوي.

په دې پېر کې طالبانو تـر وروسـتي بريـده تـر ټولـو ستري او د هري لوړې بیې قرباني او ازمایني ورکړې چې د افغانـانو د خوښـې او د هغـوی پـه میلیونونـو قربـانیو راغلي یو شرعي نظام سقوط، د غورځنګ د مؤسس ملا محمدعمر مجاهد رحمه الله مړینه، د لومړۍ او د وهمې رتبې لوړپوړو چارواکو اسارتونه او شهادتونه، د لـومړۍ درجې پوځي ماهرینو او سیاسي مشرانو لـه منځـه تلـل او یاهم له صحنې وتل، د لسـګونه زره جنګیـالیو قربـاني او اسارتونه یې او د همـدې پـر مـټ ۱۹ کالـه تـر یـو مخیـزو بندیزونو لاندې له یو قطب طاغوتي نـړۍ سـره خـونړۍ جګړه یې هغه څه دي چې اوس پـړې پـه تـر ټولـو سـختو شرائطو کې د نړۍ پر کچه یـو مطـرح نظـامي او سیاسـي څواك، خلافت وژمه اسلامي نظام، مثالي بـووالي، بـرم، بشپړي ازادۍ او خپلواکۍ ته ورګرځیدلي.

دا مهـال چـې د طالبـانو مبـارزه د ربښـتوني اسـلامي خلافت پر بنسټونو ولاړ یو منظم اسلامي حکومت او لـه نړیوال رسمیت څخه برخمن نظام را وستلو پـر درشـل ولاړه ده، ولـس او نـړۍ د طالبـانو د سـباني، دریـیم او وروستي پیر د راتلو شیبې شماري چې بنایي خورا ښه او له تمې لوړ مثبت څکه وي چې د تېرو پیرونـو ثمـره او وروستۍ پایله ده، کابو۲۷ کالـه یـې د هغـه لپـاره خـونړۍ جګړه کړې او لاهم یې له هر ډول نظامي او سیاسي لارو د را تلو هڅه کوي.

که څه هم د دغه پیر په اړه څه ویل له وخته مخکې دي، خو د دوهم پیر وروستۍ شیبې (چې پکې د ګردې نړۍ له ملاتړه برخمن معاصر زبر څواك بشپړه او بربنډه ماتې، د اشغال خاتمې تـاریخي تـړون، د بین الأفغـاني مذاکراتو پیل، پکې لـه ټولـو اړخونـو د طالبـانو تفـوق او برلاسـي، پـه دې وروسـتیو کـې د طالبـانو پـوځي فزیکـي پرمختګونـه او پـوځي تکتیکـي او تخنیکـي روزنـې او مانوري هم شامل دي) د هغه یو ربښتوني مثبت څرك او اساس بللای شو، لومړنیو دوو پیرونو ته پر کتو په دریـیم پیر کې به طالبان د یـو ربښـتوني اسـلامي خلافـت د زمـام دارانو په توګه د نړۍ پـه کچـه یـو مطـرح او لـه هـره اړخـه بشپړ حکومت ولري.

خو دا فکر غلط او ناسم دی چې ګني طالبان دي لـه پخوا بدل شوي وي، دغـه بـدلون د داعیـې پـر بـدلون اړه لـري، خـو د طالبـانو پـه یورتنیـو دریـو واړو پیرونـو کـې داعیـه یـوه وه/ده، نـو لـه بشـپړ ډاډ سـر ویـلای شـو چـې طالبان نه بدل شوي نه به بدل شي، هـو! د وخـت شـرائط چې کوم بدلونونه غپلوي طالبان یې د هغـوی پـه غوښـتنه په ښه ډول کنترولوي چې تر اوسه د دوهم پیـر تـر أخیـري شیبو دا دی د دریـیم مشر تر أمر لانـدې یـې هـم لـه خپلـې داعیې نوك هومره تنزل او تخطی نـه ده کـړې او نـه پکـې کوم نامطلوب تغیر او توپیر تر سترګو شوی.

یاد شرائط او ورسره د طالبانو څان عیـارول یـواځې د پیرونو توپیر رامنځته کوي، نه دا چې وویل شي طالبـان ربښتیا هم له پخوا بـدل را بـدل شـوي، پـه پرونـي او ننني پیرونو کې هم د طالبانو هڅې د خپلـې یـواځینۍ داعیـې له مخې د سباني پیر لپاره وې او په دې پیـر کـې بـه هـم د همدغې داعیې د پلي کولو لپاره وي چې ان شاءالله بشـپړ مثبت، خورا له نوښـتونو ډك پیـر او د ټولـو هیـوادوالـو او په عموم کې د ټولو مسـلمانو ملتونـو لپـاره ښـه زیـري لـه څانه سره لري... پر همدې هیله.

غامدیت...

...په تیرېسې
س...

د اوسني عصر لویه فتنه...

دغامدي څو فکري تضادات:

څنګه چې په ګڼ شمیر مسایلو کې د غامدي فکري تضادات ښکاره دي، همداسې په «سنت او دین» کې یې هم دهغه فکري تضادات لیدل کېږي، دمثال په توګه: نوموړی کله «ږیره» له دین څخه بولي؛ او کله یې بیا د سنت او دین څخه خارج بولي! همدا راز نوموړی کله او دس او تیمم سنت او دین یادو وي او کله بیا دواړه د سنت او دین له دایرې څخه بیرون شماري! کله د حرمینو شریفینو حرمت سنت او دین ګرځوي او کله یې د دین او سنت څخه جلا کوي. کله د هغه په اند «اشهرحرم»دین او سنت بولي او کله یې نه؛ کله د هغه په نزد طلاق سنت او دین شي، او کله یې بیا دین او سنت نه بیرون کړي، کله خنزیر، وینه، مرداره او د خدای تعالی د نوم پرته په بل نوم د ذبحه شوي ځاروي حرمت دین ګڼي او کله یې د سنت او دین نه خارج بولي او عجیبه خبره داده چې هرځل خپل تغیر اوتبدل ته په پوره قطعیت سره دین او سنت وایي او په پوره قطعیت سره دسنت او دین له اعزاز څخه محروموي.

غامدي په ۱۹۹۱ زکې ولیکل چې ږیره سنت ده، هغه پخپل یولیک کې ښاغلي شیرمحمد صیب ته ولیکل:

داچې د رجم معامله د دوهم ډول سره تعلق لري په همدې وجه ما پرې بحث کړی دی او دعامه رایې منلو څخه مې انکار کړی دی، کنه ږیره، ختنه، او په داسې نورڅیزونو کې سنت مستقل بالذات د شارع په منلو سره په دین کې شامل ګڼم (جاوید غامدي، دشیرمحمد اختر په نوم لیک، اشراق، مجله، جون ۱۹۹۱ ص مخ)

دهغه وروسته په ۱۹۹۸ کې یې چې کله د څلویښت څیزونو په اړه یو فهرست خپور کړ او په هغه کې یې راوړي څیزونه سنت وګرځول، هلته یې «ږیره» په سنت کې نده شمار کړې اوهغه یې د سنت له فهرست نه ویستلې ده، نوموړي لیکلي:

سنت نه مراد دابراهیمي دین هغه روایت دي، کوم چې رسول الله صلی الله علیه وسلم دتجدید او اصلاح وروسته او د ځینو زیاتونو سره یو ځای پخپلو منونکو کې د دین په حیثیت جاري کړي دي او دهغو له لارې چې کوم دین موږ ته رسیدلی دی هغه دادي:

۱ـ دالله دنوم په اخیستو سره په ښي لاس سره خواړه خوړل۲- دملاقات پر مهال السلام علیکم ویل او ځواب یې ۳ـ دپرنجي راتلو پر مهال «الحمد الله» او ځواب یې «یرحمک الله» ویل۴ـ دنوي زیږیدلي ماشوم ښي غوږکې اذان، اوپه ګڅ کې یې اقامت، ۵ـ د الله دنوم په اخیستو دځارویو تذکیه، ۶ـ نکاح ۷ـ د نکاح خطبه ۸ بریتونه لنډول۹ـ دنامه لاندې ویښتان لرې کول۱۰ تخرګیو نه ویښتان لرې کول ۱۱ نارینه سنتول ۱۲ اوږده

نوکان پرېکول۱۳ـ دپوزې، خولې، او غابښونو صفايي، ۱۴ ـ استنجا، ۱۵ـ دجنابت غسل. ۱۶ـ دمړي غسل۱۷ـ تجهيز و تکفين۱۸ـ تدفين۱۹ ـ اودس، ۲۰ـ تيمم۲۱ـ اذان، ۲۲ـ اقامت ۲۳ـ دلمانځه لپاره مساجد جوړول، ۲۴ـ په شپه ورځ کې پنځه لمونځونه ۲۵ ـ جمعي لمونځ، ۲۶ـ اخترونو لمونځونه، ۲۷ د جنازې لمونځ، ۲۸ ـ روژه، ۲۹ـ اعتکاف ۳۰ ـ کوچنی اختر۳۱ـ دکوچني اخترصدقه ۳۲ ـ زکات، ۳۳ ـ هديه۳۴ـ طواف، ۳۵ دحرمينو شريفينو حرمت۳۶ ـ اشهرحرام۳۷ـ حج وعمره ۳۸ ـ عيد الاضحی ۳۹ـ قرباني ۴۰ دتشريق تکبيرونه.

وړاندې وايي: سنت دادي، او دابلکل قطعي دي دثبوت په اعتبار سره، په دې او قرآن مجيد کې توپير نشته، څنګه چې هغه دصحابه وو په اجماع او قولي تواتر سره راغلی دی هم داسې دا د هغوی په اجماع او تواتر سره راغلي دي او قران پشان هر دورکې دامت داجماع نه ثابت شوي دي (ماهنامه اشراق، می ۱۹۹۸ ۳۵مخ)

وروسته په ۲۰۰۲ زکې يې دين د خلوېښت سنتو پر ځای په ۲۷ کې ځای کړ، او يو نوی ايډيشن يې خپور کړ:

دسنتو د نوي لړليک په خپرولو سره يې وليکل:

سنت نه مراد دابراهيمي دين هغه روايات دي کوم چې رسول الله صلی الله عليه وسلم دتجديد او اصلاح وروسته او دنويو زياتونو سره يوځای پخپلو منونکو کې ددين په توګه جاري کړي دي:

۱ـ د الله د نوم په اخيستو په ښي لاس سره خواړه خوړل۲ - دملاقات پر مهال السلام عليکم ويل او ځواب ۳ـ دپرنجي راتلو پر مهال «الحمد الله» او ځواب کې يې «يرحمک الله» ويل۴ـ دنوي زيږېدلي ماشوم په ښي غوږکې اذان، اوپه کيڼ کې اقامت، ۵ـ بريتونه لنډول۶ـ دنامه لاندې ويښتان لرې کول ۷ـ تخرګيو نه ويښتان لرې کول ۸ـ نارينه سنتول ۹ـ نوکان پرېکول۱۰ـ دپوزې، خولې اوغابښونو صفايي کول ۱۱ـ استنجا ۱۲ ـ حيض ونفاس کې دميرمنې او خاوند لپاره د اړيکو څخه اجتناب۱۳ـ دحيض ونفاس وروسته غسل کول، ۱۴ دجنابت وروسته غسل۱۵ ـ دمړي غسل، ۱۶ تجهيز و تکفين ۱۷ـ تدفين، کوچنی اختر، ۱۹لوی اختر، ۲۰ـ دالله په نوم اخيستو سره دځارويو تذکيه، ۲۱ ـ نکاح و طلاق او دهغو متعلقات۲۲ـ زکات او دهغه اړوندمسايل، ۲۳ـ لمونځ او دهغه متعلقات ۲۴ـ روژه او دکوچني اختر صدقه ۲۵ـ اعتکاف ۲۶ـ قرباني ۲۷ ـ حج وعمره او متعلقات يې.

سنت همدادي او دا بلکل قطعي دي دثبوت په اعتبار زکه ددې ځيزونو او قران مجيد ترمنځ توپير نشته (ميزان ۱۰مخ، دوهم چاپ اپريل۲۰۰۲ز)

دسنت په پورتني ترميم شوي لړليک نظر واچوئ! نو صفا ښکاري چې دمعمول سره سم «ږيره» پکې ځای نلري او پر دې علاوه نور ۱۳ امور يې هم دسنتيت نه خارج کړي دي چې په هغو کې اودس، تيمم، دحرمينو شريفينو حرمت، هديه، طلاق، اشهر حرم، اختر لمونځونه، جنازې لمونځ، دجمعي لمونځ، د مسجدونو جوړولو اهتمام او نور.

بيا د دې وروسته غامدي په بل اړخ واوښت ۲۰۰۵ زکې يې يوبل ترميم شوی لړليک خپور کړ اوپه هغه کې يې دا وليکل:

سنت نه مراد د ابراهيمي دين هغه روايت دي چې رسول الله صلی الله عليه وسلم دهغې دتجديد و اصلاح کولو وروسته د ځينو زياتونو سره يوځای پخپلو پيروانو کې د دين په حيثيت جاري کړي دي، د دې زريعې له لارې چې کوم دين موږ ته رسيدلی دی هغه دادی:

عبادات:

۱ـ لمونځ۲ـ زکات او دکوچني اخترصدقه، ۳ـ روژه او اعتکاف ۴ـ حج وعمره ۵ـ قرباني او دتشريق تکبيرونه.

معاشرت: ۱ـ نکاح و طلاق او متعلقات يې ۲ـ حيض ونفاس دميرمنې او خاوند لپاره دخپلمنځي اړيکو نه اجتناب.

خوراک وڅښاک:

خنزیر، وینه، مرداره، او دخدای تعالی نه سیوا دبل چا په نوم د ذبح کړي څاروي حرمت، ۲ـ دالله تعالی په نوم دڅارویو تذکیه.

رسوم واداب:

۱ـ دالله تعالی په نوم اخیستو اویه ښي لاس خوراک و څښاک کول۲ـ دملاقات په موقع السلام علیکم ویل او ځواب ۳ـ دپرنجي راتلو سره الحمد الله ویل، ځواب کې یې یرحمک الله ویل۴ـ دنوي زیږیدلي ماشوم په ښي غوږ کې اذان، اویه چپ کې اقامت۵ـ بریتونه لنډول، ۶ـ دنامه لاندې ویښتان لرې کول۷ـ تخرګیو ویښتان صفا کول۸ـ اوږده نوکان قطع کول، ۹ـ نارینه ماشومان سنتول ۱۰ـ دپوزې، خولې، اوغاښونو صفایي کول، ۱۱ـ استنجا۱۲ـ حیض ونفاس وروسته غسل کول۱۳ـ دجنابت وروسته غسل۱۴ـ مړي ته غسل ۱۵ـ تجهیز و تکفین ۱۶ـ تدفین، کوچنی اختر۱۸ـ لوی اختر.

سنت دادي او د دې په باره کې دا قطعي ده چې دثبوت په اعتبار د دې او عظیم الشان قرآن ترمنځ توپیرنشته (اصول ومبادي ۱۰ - ۱۱مخ، فروري ۲۰۰۵ ز)

اوس مورچې دسنت په نورو ترمیم شویو فهرستونو نظر اچوو نو راته داتوپیر ضرور په نظر راځي چې:

دخوراک اوڅښاکاک عنوان لاندې خنزیر، وینه، مرداره او دخدای دنوم نه سیوا دبل چا په نوم ذبحه کړي څاروي حرمت لاندې یو نوی سنت زیات کړی دی خو دسنتو د (۲۷) شمیرپر ځای ساتلو لپاره یې دا ترتیب غوره کړی دی چې اعتکاف چې خپله یو جلا سنت دی هغه یې روژې سره یوځای کړی دی څو په شمارلو کې میزانیه پوره راووزي او دکوم ممکنه اعتراض نه ځان وژغوري.

۳ـ په دوهم ترمیم شوي فهرست کې روژه او دفطر صدقه یو سنت شمارل شوي وو، په دریم ترمیم شوي فهرست کې زکات یې دسنت سره (فطر صدقې) په یوځای کولو دوه سنته ی یو شمارلي.

۴ـ په دوهم ترمیم کړي فهرست کې یې دلمانځه سنتو سره دهغه متعلقات هم ګډ کړي دي مګر دریم ترمیم کړي فهرست کې دلمانځه دسنتو نه دهغه متعلقات غایب کړي دي

۵ـ په دوهم ترمیم کړي فهرست کې د حج وعمرې سنتو سره دهغو متعلقات هم ګډ کړي دي، خو په دریم ترمیم کړي فهرست کې یې دحج وعمرې متعلقات حذف کړي دي.

۶ـ په دویم ترمیم کړي فهرست کې یې اعتکاف یو مستقل سنت ګرځولی خو په دریم ترمیم کړي فهرست کې یې روژې سره یوځای کړی دی روژه او سنت یې یو سنت یاد کړي دي ګواکي اوس یې اعتکاف نیم سنت ګرځولی دی، کوم چې په وړاندېني فهرست کې پوره سنت و.

۷ـ دوهم ترمیم کړي فهرست کې قرباني یو مستقل او جلا سنت وه، خو په دریم ترمیم کړي فهرست کې یې دهغې سره « دتشریق تکبیرونه» ګډ کړي دي او یو سنت یې ګرځولي دي.

دیادونې وړده چې دتشریق تکبیرونه د۱۹۹۸ زکال په فهرست کې هم وو، کوم چې داپریل ۲۰۰۲ زکال په فهرست کې یې خارج کړي دي اوبیا د۲۰۰۵ زکال په فهرست کې یې دوهم ځل بیرته شامل کړي دي،

ددې ټول تفصیل نه غرض دادی چې غامدي دسنت او دین څخه «بازیچه اطفال» جوړه کړې ده، چې هروخت یکې د خپلې خوښې او تبې سره برابر تغیرات راولي او په دې سره عامو خلکوته دا ذهنیت ورکوي چې معاذ الله او س هم د دین اوسنت په احکامو کې تغیرات رامنځته کیدای شي، بله داچې دنوموړي لخوا د شریعت سازي په نتیجه کې د هغه په فکر کې ښکاره تضادات دي او جوتوي چې موصوف ډیرو متضادو افکارو او عقایدو ښکار دی او هیڅ کله په یو سهي دریځ او مسیر روان ندی

نوربیا...

مولوي محبوب شاه ساجد

غرب ولې د مسلمانانو او د مقدساتو سپکاوی کوي؟

مخکې تر دي چې دغه علت معلوم کړو باید یوه بله اصطلاح وپیژنو چې هغه ته اسلام فوبیا وايي.

اسلام فوبیا څه ته وايي او د څه دپاره؟ فوبیاphobia لاتیني کلیمه ده چې د اسلام په هکله په غربي ژبو کې د ویري او نفرت اچوني په معنا استعمال سوي ده، دا کلیمه چې د اسلام دنوم سره یو ځای سي (اسلام + فوبیا) نو معنی یې د اسلام پر خلاف کرکه، نفرت پیدا کول دي، په داسي طریقه چې د خلکو په زړونو کې د اسلام او مسلمانانو څخه نفرت او ویره پیدا سي.

د اسلام فوبیا تاریخ:

د اسلام فوبیا کلیمه خو معاصره اصطلاح ده چې د اسلام دښمنانو د اسلام خلاف ایجاد کړي ده، مګر په اصل کې د اسلام او مسلمانانو خلاف حسد، کینه، تبعیض او نفرت خپرول د رسول الله صلی الله علیه وسلم د بعثت سره هم محاله پیل سوي ده، کوم وخت چې د مکې مشرکینو د رسوالله صلی الله علیه وسلم خلاف زهرجن تبلیغات کول چې ټول تفصیلات یې په نبوی سیرت کې موجود دي بیا چې هر کله د حضرت عمر فارون رضی الله عنه په زمانه کې اسلامي فتوحات پراخ سول او د نورو ځاینو تر څنګ شام او فلسطین هم فتحه سول کوم چې د یهودیانو او نصرانیانو مرکزونه وه، دلته نو دداسلام او مسلمانانو خلاف مختلف پروپاګند د حقیقت څخه لیري زهرجن تلبلیغات پیل سول، همدارنګه د قسطنطنیي د فتحی وروسته او بیا د صلیبی جګړو په جریان کې اروپایی مسیحیانو اور واخیست ددې دپاره چې خلک صلیبی جګړو ته وهڅوي او د جګړی روحیه ورکړي، نو د اسلام، د اسلام د پیغمبر او قرآن خلاف یې خورا کرکجن تبلیغات وکړل.

ددې څخه وروسته بیا د مستشرقینو نوبت سو او په خپل وار یې د اسلام خلاف خورا خطر ناکې او کرکجني لیکني وکړي، ځکه غربیانو په صلیبی او نورو جګړو کې د پر له پسې ماتو وروسته د استشراق پدیده د همدې دپاره رامنځته کړه تر څو مستشرقین یو ځل اسلامي علوم ولولي او بیا مسلمانان او نړیوال د اسلام د دین، پیغمبر او قرآن په هکله شکمن کړي.

مشهوره لیکواله مسیحي راهبه (کرن آرم سترانګ) وایی: چې د اسلام فوبیا تاریخ د صلیبي جګړو سره قوي تړاوو لري همدارنګه د اتریش مشهور مفکر او لیکوال (لیو بولډ فایس) یهودي چې بیا وروسته مسلمان سو او نوم یې محمد اسد دي په خپل

کتاب (الاسلام علی متفرق الطرق) کي وايي: د اسلام او مسلمانانو خلاف د اروپا کرکه خورا ژوري ريښي لري چي په شديد او قوي تعصب مبني دی اروپا اصلا د صليبي جګړي د نس څخه را ټوکيدلی ده او بيا دغه کينه، تعصب او نفرت امريکا په ميراث تللي دي چي د تاريخ پاڼي ورباندی ګواه دي او بيا همدي موضوع ته (ديو جن روستو) د امريکا د خارجه وزارت د پلان رئيس او د ۱۹۶۷ کال پوري د وخت وولسمشر (ليندون جنسون) د منځني ختيځ د چارو مشاور اشاره کړي ده او وايي: امريکا د خپلی فلسفي، عقيدې او نظام سره د غربي نړۍ بنسټپرونکي برخه ده، نو ځکه د اسلام په مقابل کي ولاړه ده، امريکا د غربي نړۍ او صهيونيستي رژيم سره په کلکه د دريدو پخاطر نسي کولای چي د اسلامي نړۍ سره دښمني پريږدي.

نو د اسلام فوبيا دغه او نوري طريقي د تاريخ په اوږدو کي په مختلفو بڼو موجود سوي دي چي د اسلام دښمنانو او په خاص ډول غربيانو ورته کار کړي او اسلام يې تخريب کړي دي خو د اسلام فوبيا اصطلاح معاصره اصطلاح ده چي په شلمه پيړۍ کي د غربيانو په ادبياتو او ليکنو کي کارول سوي ده کوم چي د بلجيم يو مستشرق (هينري لامنس) د رسول الله صلی الله عليه وسلم په هکله په ليکل سوي کتاب کي کارولی ده همدارنګه ۱۹۲۱ کال کي يو فرانسوي مستشرق (اتين دينه) په خپل کتاب شرق او غرب کي دغه اصطلاح کارولي ده.

ويليام ګلادسون چي څلور ځله د انګلستان صدر اعظم پاته سوي دي وايي: تر څو چي قرآن په خپلی اصلي بڼه د مسلمانانو په منځ کي موجود وي او د دوی ورسره رابطه وي، نو هيڅکله به غرب ونه توانيږي چي پر اسلامي نړۍ باندی تسلط پيدا کړي.

خو په شلمه پيړۍ کي غربيانو د اسلام خلاف د اسلام فوبيا يوه تنده څپه را منځته کړه چي لاندی پړاوونه لري:

۱- هر کله چي اتحاد جماهير شوري په افغانستان په کال ۱۹۸۹ کي ماتي وخوړل او کمونيستي بلاک له منځه ولاړ، نو غرب خپل بل حريف اسلام معرفي کړ.

سموپل هنتنګتونګ په کال ۱۹۹۳ کي د تمدنونو د ټکر په نوم کتاب وليکي چي په هغه کتاب کي يې اسلام د غرب دپاره خطرناک دښمن معرفي کړ او امريکا ته يې وړانديز وکړ چي د اسلام مخه بايد ونيسي.

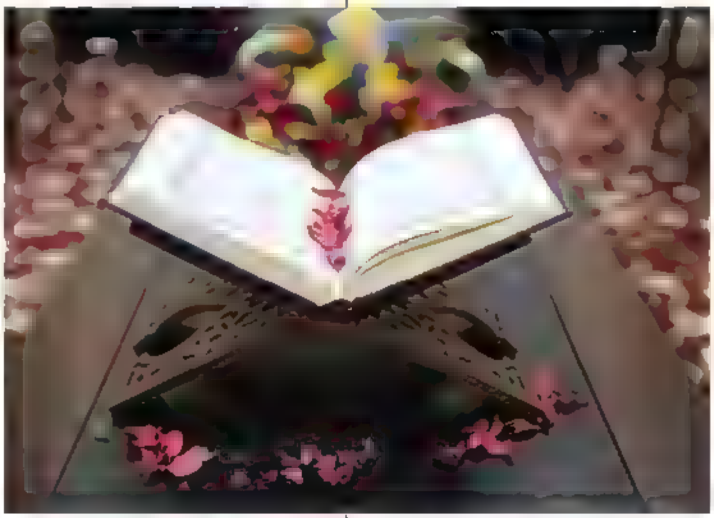

۲- د سيپټمبر د ۱۱ مي ډراما تيکه پيښه د غرب دپاره بهانه سول، تر څو د اسلام خلاف د ترهګری تر عنوان لاندي جګړه پيل کړي ددې حادثې وروسته د امريکا وولسمشر بوش اعلان وکړ چي صليبي جګړه د سره پيل سوه

د غرب يو وتلي مفکر فوکوياما (د تاريخ پای) د کتاب مولف په خپله يو مصاحبه کي وويل چي اسلام يوازني فرهنګ او تمدن دي چي د غربي ماډرنيزم په مقابل کي يو ستر چلنج دي ددي وروسته په ناروي کي د رسول الله صلی الله عليه وسلم کاريکاتور جوړ سو

او د قرآن کریم سپکاوی وسو ور پسې په فرانسه کې د چارلي هیبدو مجلې د بیان د آزادۍ تر عنوان لاندې یو توهین آمیزه کارتون نشر کړ غربي رسنۍ د اسلام خلاف په زهر جنو تبلیغاتو کې مهم رول لري مثلاً: د انګلستان رسنۍ په هره میاشت کې په اوسط ډول ۲۵۰۰ لیکنې د اسلام په هکله کوي تر څو د نړۍ خلګو ته د اسلام چهره کرکجنه ښکاره کړي همدا راز د هالیووډ د سینما له لارې هڅه کوي چې مسلمانان ترهګر وښیي او کار تر اوسه هم دوام لري د فرانسې اوسنې اقدامات.

غرب ولې تکراراً د اسلامي مقدساتو سپکاوی کوي؛

۱- لکه مخکې چې مو وویل غربیان اوس هم صلیبي روحیه لري مخکې یې اسلام د تحریف سوی، منسوخ کلیسایي دین ته د ګواښ پخاطر دا کارونه کول خو په معاصر وخت کې چې غرب د مختلفو مراحلو د تیریدو وروسته د الحاد، سیکولیزم او لیبرالیزم په ډنډ کې لاهو سوي دي او یوازې یو مادي تهذیب پاته سوي دي، نو د غرب دین او خدای تقریباً اوس هیومانیزم انسان پالنه او ساینس دي، په غرب کې اوس خدای محوري په انسان محوري بدله سوي ده، غرب اوس د ساینس تر څنګ انسان په خدایي نیولي دي خو ددې فکر خلاف په اسلام کې د کایناتو محور د الله تعالی ستر ذات دي چې د ټولو مخلوقاتو خالق او معبود دي، انسان یې د خپل عبادت دپاره پیدا کړي دي او د ژوند د تیرولو دپاره یې احکام او قوانین ورته را لیږلي دي چې د هغو مطابق به ژوند کوي او الهي حدود به مراعتوي خپلسرۍ به نه کوي، حال دا چې غربي انسان ته دغه تصور د منلو نه دي، نو ځکه لحاظ غرب د اسلام سره دښمني کوي.

۲- دوهم دا چې اسلام د نورو ادیانو خلاف یو کامل او شامل دین دي او د ژوند دپاره یو مکمله برنامه لري هغه که سیاست دي، که اقتصاد او نور چې

په دغه لحاظ غرب اسلام او اسلام تمدن د ځان ستر حریف او د غربي استعماري ګټو ته ستر ګواښ ګڼي، ځکه خو هڅه کوي چې په غرب کې دداسلام چهره ناوړه وتراشي او خلګ ور څخه متنفر کړي، غرب هڅه کوي چې اسلام دی هم د غرب همدغه مادي تهذیب ته لکه نور ادیان سر ټیټ کړي سیکولیزم، لیبرالیزم، هیومونیزم، کپیټالیزم، همجنسبازي، سود او نور مسایل ومني لکه څو ورځې وړاندې چې د کاتولیکي کلیسا مشر پاپ فرانسیس همجنسبازي تأیید کړل، او یا دی په اسلام کې د دوی په خوښه بدلون راسي هغه کار چې د امریکایي اداري (رانډ کارپریشن) پیل کړي دي.

۳- په اروپا کې اسلام په ډیر سرعت سره پر مخ ځي او د هري ورځې په تیریدو سره خلګ د اسلام په دین مشرف کیږي او هلته خلګ د وچ مادي ژوند څخه روحاً او رواناً سخت په تنګ راغلي دي، نو د اسلام دغه په سرعت سره انتشار هم غربیان وراخطا کړي، چې ځیني وختونه ددې دپاره د مقدساتو سپکاوی وکړي تر څو هلته مسلمانان احساساتي کړني وکړي او دوی ته د مسلمانانو خلاف بهانه په لاس ورسي او پر مسلمانانو بندیزونه ولګوي تر څو د اسلام د انتشار مخه ونیسي او یا په ځینو اسلامي هیوادونو کې د مداخلې دپاره بهانه پیدا کړي.

دسوداګرۍ او اقتصادي ودې په اړه

د اسلامي حکومت واکونه اومسؤلیتونه

م. ش. منصور

داسلام داقتصادي نظام راتلونکی!

اسلامي رویه داده چې هرفرد یا وګړی دې پخپله دسود، قمار او نورو محرماتو څخه د اجتناب کوښښ وکړي، او پر کومو ځایونو کې چې دافرادو لپاره په انفرادي توګه ځانونه ساتل مشکل وي، هلته د وخت د حکومت دنده ده چې هغه خپل مسؤلیتونه اداء کړي، دا داسې ده لکه یوشخص چې ټول عمر لمونځ نکوي او عذر دا وړاندې کړي چې« دوخت حکومت د اقامت صلاة نظام» نه جوړوي، په دې وجه د لمونځ نشي اداء کولی،یا لکه یوسړی ټول عمر زکات نه ورکوي او دا عذر وړاندې کوي چې « ولې دوخت حکومت زکات اداء کولو لپاره نظام نه جوړوي» نو څنګ چې دغه ډول عذرونه د منلو وړندي په ورته توګه د اسلامي معیشت او اقتصاد په برخه کې هم په اسلامي احکامو باندې د عمل نه کولو لپاره دغه ډول عذرونه دمنلو وړندي چې «د وخت حکومت دسود، قمار اونورو محرماتونه د منع کیدو» نظام نه جوړوي، نو ز که یې دی هم نه پریږدي.

تردې مهاله پخپله اسلامي نړۍ کې د ډیرو خلکو رایه داده چې نن سبا د اسلام په مالي او معاشي نظام باندې عمل کول ناشونی دی(معاذالله) نو علماء مسؤلیت لري چې هغوی دا ثابته کړي اوپه ځینو په معاملاتو کې هغوی (علماوو) ثابته کړې هم ده چې د نړۍ ډیرو هیوادونو منلې هم ده چې هغوی ته د اسلامي د مالي نظام احکام قبول دي، خو دا کار د ټول اقتصادي ومالي نظام په لړکې پکاردی، ځکه د نړۍ په مختلفو اسلامي هیوادونو کې داسې مؤثر خلک شته چې لا تراوسه په دې باره کې دهغوی زړونه پوره صاف شوي ندي، چې ایا ربښتیا هم په موجوده دور کې د اسلامي شریعت ټول احکام دعمل وړدي؟ دځینې جزایي احکامو نه دار لري، ځینوته په شخصي قوانینو باندې عمل ګران ښکاري، دځینو په اند: په د ستوري اوحقوقي لاربښوونو عمل ګران دی(معاذ الله) او د ځینو په اند: د جهاد او جنګ په احکامو ورته عمل کول سخت دی، همدا کیفیت دمالي او اقتصادي احکامو په باره کې هم شته دی، نود دې تیروتنې اوغلط فهمی تردید او دارو نده خلکو ذهن سازي ضرور ده، څو داونشي ترهغه وخته د مغرب د مستعمرانه استحصالي او ظالمانه نظام نه نجات مندل ممکن ندی، په نړۍ کې چې نن کوم نظام رایج دی هغه د مغربي مستعمرانه او استحصالي نظام باقیات دي او هم هغه نتایج یې راوزي کوم چې دوه سوه مخکې وو.

دعلماوو او کارپوهانو په نظر: د اسلامي مالي نظام د نفا ذ لپاره چې د کومو معاملاتو خصوصي مطالعه پکار ده، یا دکومو په فني تدوین او علمي تشکیل چې علماء ټینګار لري، هغو کې ترټولو اهمه مسئله د «بانکداری او تکافل ده» چې د دواړو په اړه خاص علمي کارهم شوی دی، لیکن

په هغو موضوعاتو تراوسه کار پاتي دی، لکه« د سود پرته معاشي نظام په اړه تجربه، ناقدانه علمي مطالعه،مضاربه باندې دعمل کولو کيفيت،د زکات او اوقافو داقتصادي اهميت تجربه او مطالعه» شوه چې تراوسه وربانديې په هغسې فني انداز کار ندی شوی کوم چې په نوي دور کې د ادارو د فعاليت اومؤثريت لپاره ضروري دی، اګرکه داسلامي معاشي نظام د تشکيل او تدوين په باب کار له تيرو سل کلو ر اهيسې دوام لري او پکې دپام وړ پرمختګ هم راغلی دی خوبيا هم ډير څه نور کول پاته دي، او کوم څه نورکول چې پاته دي هغه ډيراسان هم ندي،کاريې ډير مشکل اوستونزمن دی، چې په بصيرت سره اجتماعي زيار غواړي.

د مغرب اقتصادي نظام د څوسوه کاله پرليسې علمي اوفکري کوښښونو زيږنده دی، په کوم کې چې دامريکا او اروپا ډيرو لويو،لويو واکمنو پر ګڼون سربيره دلويو، لويو پوهنتونو اوعلمي او تحقيقي ادارو برخه اخيستې ، په زرګونو بلکې په لکونو اقتصادي ادارو چې کومې تجربې په تيرو څلور سوه کلونو کې کړې وې، دهغو ټولو د ژورې فني مطالعې وروسته يې د هغو نه نتايج مستنبط کړل،هغه يې مرتب کړل، بيا يې هغه (نتايج) د دوهم ځل لپاره په علمي تجرباتو باندې منطبق کړل، د دغسې پرليسې هڅو اوزيار په نتيجه کې نوی مغربي معشيت مرتب شو.

هر چې اسلامي معيشت دی پکې په يو وخت سره دوه اړخونه شتون لري، ترکومه ځايه چې نظرياتي او معياراتي اړخ پورې اړه لري هغه متفق عليه دی، طی کړای شوی دی، په قران کريم او سنت کې او د اسلامي فقهاوو په پراخو علمي ځيرنو کې هغه بشپړ شتون لري خو ترکومه ځايه چې دهغه د عملی اوتجربوي نتيجو تعلق دی دهغو لپاره داوسنی دور تجربوي قواعد و استدلال، د نتيو اساليبو او وسائلو دغوره کولو اړتيا ده او دا هغه مهال کيدای شي چې کله دغه تجربوي تحقيق د اوقافو په باره کې هم وکړای شي او د حج پشان د ډ پرمهم فرض اداء کولو په اړه هم، لکه د مليزيا د«تبونګ حاجي» په نوم مشهوره اداره چې وربانديې يوڅه کار شوی دی او هلته يې يوڅه مثبت نتايج

هم ښکاره شوي دي، اوس دهغو نه نورو اسلامي هيوادونوته ګټه پورته کول پکاردي، دا چې نور هيوادونه په څه ډول خپل نظام تشکيلولی شي؟ دا هغه معاملات دي چې دخالصو تجربوي حقايقو او معلوماتو سره تعلق لري.

او دا کار هغه مهال کيدای شي چې کله داسې «اهل علم» موجود وي، چې هغوی د دې ټول کار کولو لپاره علمي او تجربوي اهليت ولري يعني څو چې داسې خلک موجود شوي نه وي چې هغوی داسلامي فقهې په ذخايرو باندې د مجتهدانه بصيرت لرلو ترڅنګ د مغرب معاشي نظام په ناقدانه توګه واقف نه وي، ترهغه پورې به دا ټول کار د تکميل لپاره منتظر پاته وي.

دخينو علماوو په اند: اوس مهال اسلامي نړۍ د يوې اضطراري دورې يا حالت نه تيريږي. په دې حالت کې خيني داسې کارونه هم برداشتولی شي کوم چې په ظاهره حيله معلوميږي. ځکه دهغو نه پرته وړاندې پرمختګ ناشونی وي، په دې مرحله کې به يوشمير داسې طريقې هم زغملی شي چې في الحال دهغو په اړه اسلامي متبادل شتون ونلري او نه به د هغونه د سوداګرو اومعاشي چارو تنظيموونکو لپاره صرف نظر کيدل شونې وي،لکه نن سبا ترډيره تجارت دنامسلمانو په کنترول کې دی، د هغوی ګڼ معاملات دشريعت سره سمون نلري، او د ګڼ شمير اسلامي هيوادونو خارجي تجارت هم د نامسلمانو سره روان دی، په دې لړکې داسپيناوی هم اړين دی، چې نړيوال تجارت کې د مسلمانانو برخه يواځې ۸ سلنه ده هغه هم هغه چې د اسلامي هيوادونو ترمنځ دی او ۹۲ سلنه هغه دی،کوم چې د اسلامي هيوادونو اوغير اسلامي هيوادونو ترمنځ دی،ګڼو اسلامي هيوادونو اونورو هيوادونو دهغوی د اثر لاندې نړيوالو مالي ادارونه لوی، لوی پورونه اخيستې دي، او دهغو پورونو په عوض کې يې خپلې ګرانبيه شتمنی هغوی سره رهن ايښي دي، د زياتو اسلامي هيوادونو ګرانبيه شتمنی دغير اسلامي هيوادونوسره رهن کړای شوي دي اوس داهرڅه د قلم په يوجنبش سره منسوخ او لغوه کول اسان ندي، په اسلامي نړۍ کې داسې هيوادونه هم شته دي چې

هغوی خپلې ټولې شتمنۍ هم وپلورې بیا به هم بهرني پورونه اداء نکړای شي نو دا علماء په «اضطراري حالت» سره تعبیروي، او د اضطرار احکامو ته په کتو د زغم یا برداشت سپارښتنه کوي.

د اسلامي معاشي نظام په لړکې دا هم ضروري ده چې «فقه مالیات او فقه معاملات» په نوي بڼه او نوي اندازسره تدریس ته پاملرنه وکړای شي، دا پیل دپوهنتونو او دیني مدارسو دواړوڅخه کیدای شي بلکې په هرهغه تعلیمي مرکزکې یې تدریس پکار دی چیرته چې په یو نه یو اعتبار د فقهې یا معاشیاتوزده کړې کېږي، په خاصه توګه د ديني علومو ادارو او شعبو لپاره داضروري ده چې هغوی د مالیاتو فقې او د معاملاتوفقې په نوي میتود باندې د تدریس لپاره چارې تنظیم کړي،بانګداری، اقتصادیاتو، سوداګرۍ اوپه نورو برخو کې یې هم په نوي عصري میتود د تدریس زمینه برابرول پکاردي، څو دهغو نه فارغیدو نکي ښاغلي! دشریعت نه په پوره توګه اګاه وي او بیا د خپل ماهرانه مسلکي واقفیت د شریعت احکامو سره هم آهنګ کړای شي.

دعلماوو په اند: داضروري نده چې د اسلام معاشي نظام د نفاذ لپاره چې کومه خاکه یا نقشه په سعودي عربستان کې جوړه کړای شي، هغه دي د خپلو ټولو تفصیلاتو او جزیاتو سره افغانستان ته هم راوړای شي یواځې په کلیاتو او اساساتوکې اتفاق ضروري دی په تفصیلاتو کې اتفاق ته اړتیا نشته.

بل د یو اسلامي هیواد لپاره د اقتصادي او معاشي لومړیتوبونو تعین هم ضروري دی، زکه چې کله معاشي یا اقتصادي اولیات تعین او په ګوته کړای شي بیا هغوته په کتو سره د «سود اسلامي متبادلات او متقاربات تیارول به نسبتاً اسان کاروي» دبهرنیو هیوادونو څخه ازادي ترلاسه کول نه یواځې ضروري ده، بلکې د« خود کفالتي» لاسته راوړل د معاشي خپلواکۍ لپاره اساس دی، هرکله چې « دخود کفالتي» ترلاسه کول د پالیسۍ په توګه تعین نکړای شي ترهغه پورې دا هدف ترلاسه کیدای نشي.

داسلامي هیوادونو ترمنځ د خپلمنځي سوداګرۍ زیاتول هم د اسلامي اقتصادیاتو سره ژورتعلق لري، که هغه اسلامي هیوادونه چې هغوی د اسلامي معشیت په لړ کې پرمختیاوې کوې یایې کول غواړي یا یې د کولو علمبرداران وي، که د هغوی ترمنځ خپلمنځي تجارت دومره زیات اوپراخ کړای شي چې هغوی د یو بل داړتیاوو تکمیل وکړای شي نو په دې سره به اسلامي وحدت ته هم زیاته فایده ورسي او هم به د اسلامي اقتصاد په برخه کې ښه پرمختګ راشي او هم به د یوبل د تجربوڅخه استفاده کول اسان شي

اوس داچې د اسلامي اقتصاد او سوداګرۍ د ودې معیارونه څه دي؟ نښې یې څه دي؟ د دې فن دماهرینو علماوو په نظر هغه دا لاندې څو اموردي دي:

۱ـ د دولت پراخ ویش ۲ـ کوچني او کورني صنعتونه تقویه کول

۳ـ دمشارکه او مضاربه اویا د هغوی په تصویرباندې دنویو جوړشویو طریقو دود ولو ته پاملرنه!

۴ـ سوداګرۍ ته پراختیا ورکول.

۵ ـ په صنعتي ترقۍ کې ښکاره زیاتوالی او پرلپسې زیاتوالی.

٦ـ د ټولنې نادارو طبقوته د استفادې چانسونه زیات برابرول

۷ـ د سودي معیشت مخنیوی کول

۸ـ په اسلامي معیشت کې دلګول شوې پانګې زیاتوالي ته پاملرنه

۹ـ په ارتکاز کې کمی راوستل

نوربیا...

د ارګ چارواکي یا د داعش مدافع وکیلان

دا څووم ځل دی چې په هیواد کې خصوصا د کابل ښار کې د داعش د مرموزې ډلې لخوا بورنوونکي جنایات او قتل عام ترسره کیږي خو د ارګ چارواکي د دې پر ځای چې ولس ته د پیښو اصلي عاملین معرفي کړي هڅه کوي چې عامه اذهان مغشوش او د ولس سترګو ته خاورې وروشنیدي.

پرون د دوشنبې په ورځ په کابل پوهنتون د داعشي بریدګرو لخوا وحشیانه برید ترسره شو، چې په ترڅ کې یې لسګونه محصلین شهیدان یا ټپیان شول. له پیښې څو ساعته وروسته د داعش لخوا رسما د پیښې مسؤلیت ومنل شو. د بریدګرو عکسونه یې خپاره کړل او ویې لیکل چې د برید هدف یې د قاضیانو د فراغت مراسم وو. له دې علاوه د پیښې ټول کوائف هغو بریدونو ورته وو چې پخوا د داعش لخوا ترسره شوي وو.

اما له دې ټولو شواهدو سره سره د اشرف غني لومړي مرستیال امر الله صالح او د ملي امنیت شورې مشر حمد الله محب د دې پر ځای چې خلکو ته داعش د پیښې د اصلي عاملینو په حیث معرفي کړي او دا کار یې تقبیح کړي د رسنیو په وړاندې د داعش د مدافع وکیلانو په حیث راڅرګند شول. دوی داعش له خپل دې جنایت څخه په بشپړ ډول تبرئه کړ، ویې ویل چې داعش داسې کارونه نه کوي او علاوه یې په دروغو د دې کارونو نسبت د اسلامي امارت مجاهدینو ته وکړ.

دا چې د ارګ چارواکي له دومرو غلیظو جنایاتو سره سره بیا هم د داعش خلاف څرګندونې نه کوي. علاوه دا چې په رسنیو کې د هغه تصفیه او تبرئه کوي، د هغوی د مدافع وکیلانو په حیث یې جنایات نورو ته منسوبوي او حتی په اړه یې یوه ترخه خبره او نقد هم نه کوي. له دې معلومیږي چې د داعش او ارګ تر منځ خامخا د اړیکو او دوستۍ یو داسې تار شته چې د ولس له سترګو پټ دی، هغه تار چې په واسطه یې ارګ د داعش وژونکې ډله کنټرولوي او د خپلو کرغیړنو اهدافو لپاره ورباندې بورنوونکې او فجیعانه ډرامې تمثیلوي.

ولس پوهیږي چې د داعش مرموزه ډله د اسلامي امارت تر واکمنۍ لاندې ټولو سیمو کې ځپل شوې او له منځه وړل شوې ده. خو د کابل ادارې تر واک لاندې ښارونو کې لا هم فعالیت لري، درګرده په ولسي ځایونو بریدونه کوي او د عام ولس وینې بهوي.

له کابل ادارې سره د داعش د اړیکو بل ثبوت دا دی چې داعش کله هم په حکومتي چارواکو او نظامي مراکزو بریدونه نه کوي. بلکې همیشه په غیر دولتي ځایونو لکه روغتون، مسجد، پوهنتون، ورزشي کلب، د واده صالون او یا تعلیمي کورس باندې حملې ترسره کوي چې تلفات یې هم ټولو ولسي وګړو ته رسیږي او چارواکي یې په بریدونو کې هیڅ زیان نهویني. همدا لامل دی چې د ارګ چارواکي متقابلا په رسنیو کې د دې ډلې دفاع کوي او جنایات یې نورو ته منسوبوي.

د افغانستان ا سلامي امارت د د ارګ د چارواکو دا دروغ چې د داعش جنایات اسلامي امارت ته منسوبوي په کلکه ردوي او د تقبیح وړ یې شرمانه عمل یې ګڼي. د ارګ چارواکي باید دومره سپین سترګي نه شي چې د ټول ولس په مخکې لمر په دوو ګوتو پټوي او د ولس له سترګو د پیښو عاملین ورکوي. دغه وړ اعمال یوازې دا خبره ثابتوي چې د ارګ چارواکي هم د دې جرائمو شریکان دي نو ځکه یې اصلي عاملین تبرئه کوي او د رسنیو په وړاندې د داعش د مدافع وکیلانو رول ترسره کوي.

د دښمن په لیکو کې ولاړو کسانو ته

د اسلامي امارت له لوري دعوتي اعلامیه

د کابل اداري په لیکو کې ولاړو عسکرو، پولیسو، استخباراتي کارمندانو، اربکیانو او ټولو اشخاصو ته د عالیقدر امیرالمؤمنین د عفوې د فرمان په تعقیب یوځل بیا بلنه ورکوو چې د اسلامي امارت په مقابل کې له جګړې او مخالفت څخه لاس واخلي.

د اسلامي امارت مجاهدین د دوي وژل نه غواړي، او نه مو لوړي چې د دوي کورني، مور او پلار خپلوان، اولادونه او تورسرې د غم په تغر کښیني او د یوې کورنۍ مهم غړی له لاسه ورکړي.

خو داچې یاد عسکر، پولیس او اربکیان پخپله خوښه د دښمن لیکوته ورغلي، په جګړه اصرار لري او د اسلامي حاکمیت د جوړیدو په وړاندې غنډ ګرځیدلي، د مجاهدینو سره جګړه کوي او ولس زوروي نو ځکه یې له منځه وړل د اسلامي امارت د مجاهدینو مجبوري ده.

که چیرې یاد ټول کسان، حقائق درک کړي، د اشغال او د هغو د لاسپوڅي رژیم له حمایت څخه لاس واخلي، په هرځای، ولایت، ولسوالۍ، کلي او سیمه کې له مجاهدینو سره ارتباط ونیسي او په زړورتوب سره د خپلو مجاهدینو غیږې ته راشي، نو زموږ لخوا ورته عفوه ده، سر، مال، عزت او آبرو به یې خوندي وي څوک به هیڅ ډول ضرر نشي ورته رسولی او په راتلونکي کې به په خپل وطن کې د عزت ژوند ولري. د دغې اعلامې په خپرولو سره تاسو ته یوځل بیا داد درکوو چې افغانستان زموږ اوستاسو ګډ کور دی، دا کور به له اشغال او مفسدو، بیګانه پرستو، د سولې ضد او د اسلام دښمنو عناصرو له شر څخه ژغورو او بیابه دلته د وروڼو په شان، آرام، سوکاله او سولییز ژوند کوو.

راځئ د اسلامي امارت له لیکو سره یوځای شئ، د څو پیسو او امتیازاتو لپاره ځان په حتمي خطرکې مه اچوئ، پخپلو کورنیو، اهل او فامیل رحم وکړئ او نور د جګړې د اوږدېدو باعث مه ګرځئ.

په دې ورستیو کي په هلمند او کندهار کې په سلګونو وسلوال د دښمن له صف څخه د اسلامي امارت غیږي ته راغلل او مجاهدینو خورا ښه استقبال کړل چې په دواړو ولایاتو کې خورا ښه او مثبت تغیرات ورسره راغلل او په سلګونو کلي او پراخې سیمي د شریرو ټوپکوالو له شره خلاصې شوې او اوسیدونکو یې د ارام سا واخیسته.

د اسلامي امارت په مجاهدینو هم لاربښونه کوو چې د دښمن له صف څخه راوتونکي عسکر، پولیس او اربکیان د خپلو وروڼو په شان وزغمي، راتګ ته یې زمینه مساعده کړي، هرکلی یې وکړي او په راتلونکي کې ورته د هرډول ضرر او زیان نه رسولو په اړه خپلې ورسره کړې ژمنې او تعهدات په کلکه عملي کړي او امنیت ته یې خاصه توجه وکړي. والسلام

د افغانستان اسلامي امارت

۱۴۴۲/۳/۱۶هـ ق

۱۳۹۹/۸/۱۲هـ ش ــ ۲/۱۱/۲۰۲۰م

د اسلام په اړه د فرانسې د جمهور رئیس د بې مسئولیته خبرو په غبرګون کې د اسلامي امارت اعلامیه

په دا وروستیو کې د فرانسې جمهور رئیس (مکرون) د اسلام په ضد بې مسئولیته خبرې کړې او تور یې پورې کړی چې ګنې اسلام په نړۍ کې له انزوا سره مخ ده او تغیرته ضرورت لري، په فرانسه کې به په مسلمانانو باندې محدودیتونه وضع کړي او داسې نورې خبرې.

اسلامي امارت د فرانسې د جمهور رئیس دغه راز خبرې غندي او هغه د ملتونو په ضد دریځ بولي.

ښه داده چې نوموړی د اسلام په ضد د بې خبرانه ځرګندونو پرځای د اسلام دین دقیق مطالعه کړي، د اسلام په اړه د دښمنو کړیو د ناقصو معلوماتو په اساس بې ځایه خبرې ونکړي او له داسې موقف څخه ډډه وکړي چې هغه د نړۍ امنیت پرخلاف وي او د ملتونو ترمنځ نفرتونه او کرکې را پاروي.

دا څووم ځل دی چې په فرانسه کې د اسلام سترپیغمبر حضرت محمد صلي الله علیه وسلم ته منسوب کارتون خپریږي او په دغه هیواد کې ځینې شریرې کړۍ د مسلمانانو په اړه غلط تصور وړاندې کوي.

د افغانستان اسلامي امارت

۱۴۴۲/۳/۸هـ ق

۱۳۹۹/۸/۴هـ ش ــ ۲۰۲۰/۱۰/۲۵م

د کابل په پوهنتون باندې

د کرغېړن برید په اړه

د اسلامي امارت د ویاند څرګندونې

په خواشیني سره مو خبر ترلاسه کړ چې د کابل په پوهنتون د څو کسانو لخوا برید شوی او هلته یې د پوهنتون محصلینو او عامو خلکوته تلفات اړولي دي.

اسلامي امارت دغه برید، همدا ډول څه موده مخکې په تخار ولایت کې په مسجد هوایي بمبار چې د ګڼو زده کوونکو ماشومانو د تلفاتو سبب شو او څو ورځې وړاندې په کابل کې د کوثر په نامه یوه روزنیز کورس باندې وحشیانه بریدونه په سختو ټکو غندي. شهیدانوته مغفرت او ټپیانوته عاجله شفا غواړي او کورنیوته یې د زړه له تله تسلیت وایي.

بې له شکه چې دغه راز بریدونه د هغو شریرو عناصرو لخوا ترسره کیږي چې په ننګرهار او جوزجان کې له شکستونو وروسته د کابل ادارې پنا ورکړه، په میلمستونو کې یې ساتي او بیا یې د دغه راز بریدونو لپاره استخداموي، ملاتړ او رهنمایي یې کوي او پلان ورته طرحه کوي.

دغه ځایونه کوم نظامي مرکز، قرارګاه او بل کوم نظامي هدف نه دی چې څوک پرې بریدونه توجیه کړي؛ بلکې صرف د وحشت ښودنې، ویرې خپرونې او پروپاګند کولو په موخه ترسره کیږي.

داچې د کابل ادارې د لوړې سطحې مسئولین د دې پرځای چې د شرم او خجالت احساس وکړي، یو ډول یې مسئولیت اسلامي امارت ته منسوبوي، له دې څخه هم څرګندیږي چې دغه بریدونه د همداسې پروپاګند د توکو د برابرولو لپاره په ګډه ترسره کیږي.

خو الحمدلله افغان مسلمان اولس د اسلامي امارت مجاهدین له نیږدې پیژني او پوهیږي چې زموږ مجاهدین کله هم په تعلیمي مراکزو، عامو ځایونو او بل داسې محل برید نه کوي چې هلته کوم نظامي هدف نه وي.

ذبیح الله مجاهد د اسلامي امارت ویندوی

۱۴۴۲/۳/۱۶هـ ق

۱۳۹۹/۸/۱۲هـ ش ــ ۲۰۲۰/۱۱/۲م

د چاپي شپه «خاطره»

محمد زاهد زبیر

د عرفات ورځ وه اکثرو ملګرو نفلي روژه نیولې وه، ټول خوښ وو څکه صبا د لوی اختر مبارکه ورځ وه په مینه او خوشحالی سره مو اجتماعي روژه ماتی وکړ داچې داختر شپه وه نو کلیوال هم زیات له مسافریو څخه کورونو ته راغلي وو او جومات کې رش زیات وو بیا مو کلیوالو سره یو ځای په جماعت سره د ماښام لمونځ ادا کړ.

ورسره سم مو دشپې تېرولو په موخه د دوه او یا درې ملګرو نه متشکل ګروپونه په خوښی سره رخصت کړل او تقسیم شولو.

زه او یو بل ملګری د ځنګل په طرف چې کلي سره نږدې وو روان شو.

ملګري مې وویل: نن دریمه ده چې بنګنې زیاتې ګرزي خداینخواسته څه مشکل جوړ نکړي.

په خندا مې وویل: داختر شپه وګوره او ستا دا خبرې آخر دا کافران خو هم دومره پوهیږي چې د اختر شپه ده.

غلی شو څه یې ونه ویل، د شپې تېرولو لپاره مو د یو ملګري کره د تلو هوکړه وکړه، مخابره کې مو خصوصي نمبر جوړ کړ او دواړه په ډېر محتاط انداز سره په بیلابیلو لارو د ملګري د کور په طرف ولاړو.

د ملګري کورته په رسېدو سره مې په شفري ډول دروازه وټکوله، ژر خلاصه شوه فکر کوم کوربه تیار د دروازې سره زما په تمه وو.

مهمان خانې ته ننوتم ګورم چې ملګری مې هم له ما مخکې رسېدلی ده.

له دودی خوړلو او لمانځه وروسته مو له کوربه سره دچایو پر خوړلو تر ناوخته د اختر د خوښیو او نورو ورته موضوعاتو په سر بندار ډېر په خوند روان وو.

نږدې دولس بجې به وي چې یو ناڅاپه د یرغلګرو لخوا د چاپو اچولو لپاره اختصاصي طیاره چې مجاهدین یې چار ماشینه بولي راورسېده، زمونږ له پاسه یې دعادت پرخلاف یې سم د واره بمبار شروع کړ.

ژر ژر مو ځانونه سمبال کړل له نېکه مرغه په دې شپه راسره لیزري دوربین هم وو خپل توپک ته مې په ډېر تلوار سره بسته کړ.

یو ډول حیرانونکی حالت وو د اختر شپه وه هېڅ مو د دا ډول حالت توقع نلرله.

په لومړي سر کې لږ وار خطا غوندې شوم، خو د کوربه وارخطا حالت ته په کتو ژر بېرته سمبال شوم، ملګري ته چې آمر مې هم وو

ووېل وخت کم ده ژر باید فیصله وکړو چې څه کوو؟

آیا همدلته ورسره جنګېږو، کور نه بیرون وزو او که ځانونه تسلیموو.؟

هغه ووېل دلته جنګېدل مناسب نه دي ځکه د کوربه ټول کور به له یو لوی بمب سره له مینځه ولاړ شي. په تسلیمي خو هیڅ غور نشي کېدلای.

څو قسمه جهازونه ګرځېدل. درون، هیلیکوپټرې، جیټ او چارماشینه فضا ټوله د طیارو او بمبارۍ ځورونکو اوازونو نیولې وه.

کوربه سره تر مشورې وروسته مو پرېکړه وکړه چې له کوره بیرون د ځنګله خواته به ځان رسوو او هلته به تر وروستۍ سلګۍ مقاومت کوو که چیرې په لاره کې کوم ملګری تر بمبار لاندې راغی، زخمي شو او که شهید دوهم ملګری به یې دحالاتو تر سمېدو مرستې ته نه ورځي، خپل ځان به ځنګله ته رسوي. دا ځکه چې د بل ملګري مرسته داسې حالت کې هیڅ امکان نلري یوازې د ځان ضایع کولو په معنا ده.

په همدې وخت کې د ډېدبنو لویو هیلیکوپټرو درونډ اواز راغی درې دانې یې دکلي شاوخوا په محاصره شکل کېنولې امریکایي یرغلګر یې کوز کړل او بېرته پورته شوې.

له یوبل څخه د بښنې غوښتلو او خدای پامانۍ وروسته مو له کوربه څخه اجازت واخیست او له کوره ووتو.

خپل مسیر مو د یرغلګرو د کوزېدو له ځایونو څخه مقابل طرفته بدل کړ زه مخکې او ملګری مې شاوخوا لس متره وروسته راپسې شو. په ناسته، ولاړه او خپ خپ تک سره په داسې حالت کې روان ووم چې هر قدم مې د ژوند وروستی قدم بللو، بار بار مې کلیمه طیبة مبارکه تکراروله او ځینې نور اذکار او د قرآنکریم ځیني سورتونه چې ذهن ته مې راتلل خپل ځان ته مې یې په لوستلو اطمنان ورکاوه.

د ازغنو لویو بوټو تر مینځ نسبتا لویې ویالې ته ننوتو، د رود پر غاړه د چینارنو لویو ونو نه ډک ځنګل ته لا هم ډېره لاره پاتې وه.

مشوره مو وکړه او همدا ځای مو د جګرې لپاره مناسب وبللو.

په داسې حال کې چې یرغلګرو او غلامانو سره په مخامخ جګړه، چاپو او نور ورته پېښو کې مې ډیر وخت مرګ په خپلو سترګو لیدلی وو خو دا ځل په ژوند کې لومړی ځل وو چې واړه بچیان مې یو یو سترګو ته ودرېدل دعا مې ورته وکړه له الله تعالی مې بښنه وغوښته ټول اقارب او هغه ملګري چې په زړه مې راوورېدل د زړه له تله مې ورته په عاجزانه شکل یوه طولاني دعا وکړه.

زړه مې غوښتل چې دوه رکعاته لمونځ هم وکړم خو حالت ډېر سخت وو جرأت مې ونکړ یوازې د دښمن د راتګ لپاره مو شېبې شمارلې انتظار مو وار په وار اوږدېده یوازې مو سترګې د دښمن د لیدو لپاره غړولې.

بار بار مې ساعت ته کتل تر څو شپه ژر لنډه شي خو شپه وار په وار اوږدېده او غمېده، هره شېبه د دښمن د راتګ احتمال وو.

نږدې دوه نیمې بجې به وې د ورو انفجاراتو په اوریدو سره چې اشغالګر وربانديې عموما د کورونو دروازې ماتوي او د هیلیکوپټرو د ګرځېدو مسیر ته په کتو وپوهېدو چې زمونږ په مرکز چاپه ده اطمنان مو وشو چې زمونږ ځای هدف نده.

ترسهاره مو همدلته انتظار ویوست دسهار د اذانو پر وخت مو احساس کړه چې لویې چینوک هیلیکوپټرې د راتګ په حال کې دي وپوهیدو چې اشغالګر نور د وتو هڅه کوي د هیلیکوپټرو او نورو جهازونو دورې هم کرار کرار لویې شوې او بیا هماغسې ورپسې لاړې.

مونږ هم د لمانځه تر ادا کولو وروسته دچاپې ځای ته چې زمونږ

مرکز وو د تللو تابیا ونېوله باوري وو چې ملګري مو محفوظ دي څکه هلته نږدې ساحه کې له مونږ دواړو بغیر بل ملګري شتون نه درلود، خو د کلیوالو تشویش راسره زیات وو.

دچاپې ځای ته پر لاره خورونکې چوپتیا او د لویو لویو چنارونو ماتو ونو او ښاخونو د درنې بمبارۍ او لوی وحشت کیسه کوله.

کلی ته په رسېدو مو ولیدل چې کلیوال خلک له یو ډول مایوسونکې خاموشۍ سره ګرځي وپوهېدو چې شهیدان شوي دي.

خو زمونږ په ژوندي لیدو تولو د خوښۍ اظهار وکړ او د الله ﷻ حمد یې ووایه او ورسره سم یې په کیسه پیل وکړ.

ملا سحر ګل او شیر ګل کاکا اوبه لګولې دواړه یې شهیدان کړي دي د شیر ګل کاکا په زامنو یې هم ډېر بمبار کړی خو هغوی د نوي جوړ شوي کور په زیر زمینیو کې پټ شول، ژوندي پاته شول خو وروسته پیاده راغلیو یرغلګرو ډېر کلک ووهل او له ځان سره یې ژوندي بوتلل جومات یې هم په بمونو والوزاوه او څیني نور کورونه یې هم تلاشي کړل کوم کلیوال چې یې له کورونو راویستي وو تر سهاره یې په یخه هوا کې کینولي وو او د وژلو ګواښونه یې ورته کول خو نږدې سهار یې ټول پرځای پرېښودل او ورته ویل یې: که مو له دې ځایه حرکت وکړ له پاسه مو طیاري ولي، دوی ولاړل یوازې د شیرګل کاکا زامن یې له ځان سره بوتلل.

مونږ هم سمدستي د شهیدانو د کتلو لپاره دهغوی دکورونو خواته ولاړو دواړه سپین ګیري وو دعا مو ورته وکړه.

نور شاوخوا مجاهدین هم راورسیدل کلیوالو د هغو لویو غورځول شویو بمونو ځای ته بوتلو قوي بمبار شوی وو، لویې کندې یې جوړې کړې وې، پوره کرونده یې له منځه وړې وه، غریبو کلیوالو د خپل نقصاناتو او د دښمن لخوا د تر سره شوي وحشت کیسې کولې بیا د هغه نوي جوړ شوی کور په طرف ولاړو ومو لیدل چې له زورور بمبار څخه یې دیوالونه نړېدلي وو او زیرزمیني یې هم نقصاني شوې وه خو د شیرګل کاکا زامن خدای ساتلي وو.

د لوی اختر لمانځه ته هم وخت کم پاته وو کالي مو په خټو او خاورو پوښلي وو.

که څه هم داختر مینه او خوښي نه وه خو ولې بیا هم مجبور وو چې داختر او جنازې د لمانځه تیاری ونیسو.

دلوی اختر لمونځ مو په نیم ویده حالت کې ادا کړ، یوازې محدودو کسانو سره مو رواجي اختر مبارکي وکړه او د اختر لومړی ورځ مو ټوله په خوب تېره کړه.

* * *

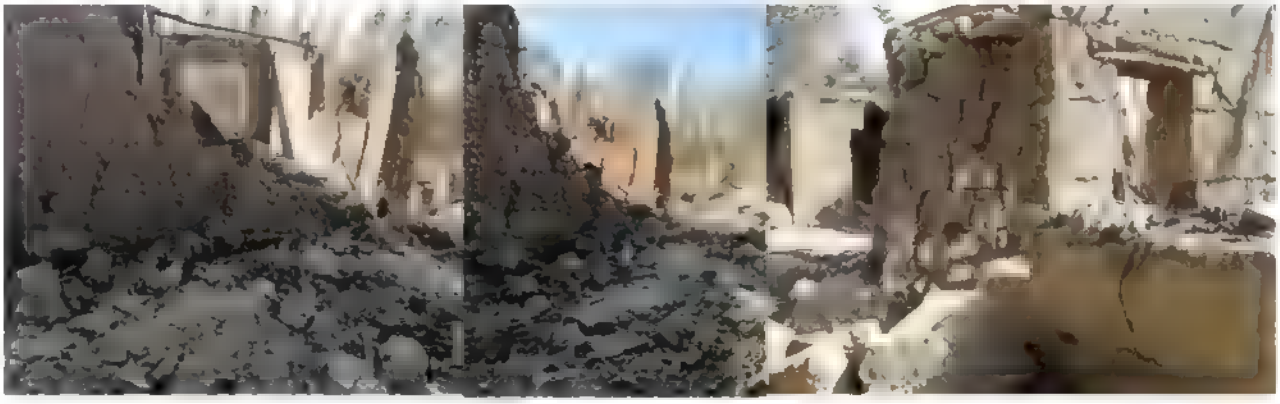

د شهامت دارالافتاء

دمجاهدینو امانت چې دیو کور څخه ضائع شي!

الاستفتاء : محترم مفتي صاحب زموږ یوموټر سائکل په کور کښې درولی ؤ دیوي بلې دلگی مجاهدراغلی اوموټرسائکل یې ځیني بیولی دی ، وروسته دغه مجاهدله موټر سائکل سره په ماین ختلی اوشهیدشوی ، اوموټر سایکل له مینځه تللی اوس زموږ په دغه دلگی دځپل موټرسائکل حق کیږي اوکنه ؟عبدالله مجاهد

الجواب حامدا ومصلیا وبعد:

که چیري موټرسائکل دکور مالک ته امانت درولی شوی وي اوبیا هغوئ ستاسو بې اجازي دغه موټرسائکل دغه دوهمي دلگئ مجاهدته ورکړی وي نوبیاستاسو حق دکور په مالک دی ځکه هغه په اصل کې ستاسو امانت ضائع کړی دی چې په دي سره ضامن گرزي.

اوکه دکور مالک څخه ددغه دلگئ مجاهدینو په زور بیولی وي اوبیاهلاک شوی وي نوبیاتاسو ددغي دلگئ څخه دتاوان حق کیږي .او که چیري دغه طالب په خپله خوښه اودکور دمالک بې اجازي بیولی وي نو بیا دغه تاوان دهمدي شهید طالب په ورثه ؤ باندي دی.

في المجلة المادة ۷۹۰ - لیس للمستودع ایداع الودیعة عندآخر بدون اذن واذا اودعها فهلکت صار ضامنا ، ثم اذاکان هلاکا عندالمستودع الثاني بتقصیر او تصرف منه فالمودع مخیر ان شاء ضمنها المستودع الاول وان شاء ضمنها الثاني الخ وفي حاشیة الهدایة ۲۷۵\۳ ورجحت جمعیة المجلة قول الصاحبین الخ

وفي الاختیار لتعلیل المختار کتاب الغصب : وهو أخذ مال متقوم محترم مملوك للغیر بطریق التعدی، ومن غصب شیئاً فعلیه رده في مکان غصبه، فإن هلك وهو مثلي فعلیه مثله، وإن لم یکن مثلیاً فعلیه قیمته یوم غصبه، وإن نقص ضمن النقصان،

ومثله في ردالمحتار ۱۲٦\۵

کتبه : مفتي ابوحامدعفی عنه

آیا یواځې په جهاد بالمال دجهاد فریضه اداء کیږي ؟

الاستفتاء : محترم مفتي صاحب ! په قرآن کریم اواحادیثو کې په قتال ځانته امرشوی اوپه جهادبالمال ځانته امرشوی دی ،همداراز په حدیث کې په لساني جهاد هم امرشوی دی ،نواوس دادرې واړه جهاد فرض دي اوکه یوتن یوله دغه جهادونوڅخه وکړي فرض اداء کیږي ؟ بینوا توجروا . ملامحمدعفی عنه

الجواب :حامدا ومصلیا وبعد:جهاد چې کله فرض شي اودفرضیت شرائط یې موجود شي ،مثلا کفار په یوه اسلامي ملک یرغل وکړي ،اسلامي نظام رنګ کړي ،مسلمانان شهیدانوي ،اواسیران کوي یې اوداسي نور ... نوپه دې صورت کې په هرمسلمان چې وس اوطاقت ولري په نفس ،مال ،ژبه ، او قلم او نورو وسائلو سره جهاد فرض گرزي.

که یوسړی په داتولو قدرت لري مگر دی یواځې په مال جهاد کوي اوداتور نه کوي بیانو گنهگارېږي ، نودیوه مسلمان چې څومره خپل وسع وي په هغوتولو امورو به جهاد کوي.

في البدائع ۵۷\٦ : وفي عرف الشرع یستعمل في بذل الوسع والطاقة بالقتال في سبیل الله عزوجل بالنفس والمال واللسان وغیرذلک.

وفي البحر ۱۲۴\۵ من کان قادرا علی الجهاد بنفسه وماله فعلیه ان یجاهد بنفسه وماله ...وحق الجهاد ان یجاهدبنفسه وماله.

وفي التبیین ۲۴۲\۳ واحوال الناس مختلفة فمنهم من یقدر علی الجهاد بالنفس والمال ومنهم من یقدر باحدهما وکل ذلک واجب الخ

که یوه قرارګاه فتح شي ...؟

الاستفتاء : محترم مفتي صاحب ! زموږ مجاهدینو یوقرارګاه فتح کړه ،مګر دیرغلګرو طیاري سیمې ته راغلي موږ یوځای غلي شوو،خوچې طیاري ولاړې ترموږ وراندي خلګ ورغلو اوځیني شیان یې ځیني یوورل نوپوښتنه داده :چې آیا دغه څیزونه شرعازموږ حق دي چې بیرته یې له خلقو واخلو اوکه څرنګه ؟ فرحان الله

الجواب حامدا ومصلیا وبعد: غنیمت ددې امت خصوصیت او ترټولو غوره مال ګڼل کیږي ، کوم مال چې په جګړه کې د یرغلګرو یا د هغوئ د غلامانو څخه ونیول شي هغه غنیمت دی او دغه غنیمت د هغو مجاهدینو حق دی چې په جګړه کې حقیقة یاحکما شریک وي .نورخلګ په دغه مال کې حق نه لري اوکه یوشی څیني یوسي ورباندي لازم دي چې بیرته یې مجاهدینوته وسپاري اوبیا که له تقسیم ورروسته دمجاهدینو مشر له خمس څخه دې خلقوته یوشی ورکړي نوجائز دي ورته.

قال الله تعالی : ومن یغلل یأت بماغل یوم القیامة. الایة

وعن ابي هریرة رض قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ...فلم تحل الغنائم لاحد من قبلنا ذلک بان رئی ضعفنا وعجزنا فطیبها لنا. متفق علیه.

وفي الهندیة ۲۱۷۱۲ وغل رجل شیئا من المغانم ولم یأت به الابعدماقسمت الغنائم وتفرق اهلها فللامام أن یصدقه فیماقال ویأخذمنه ویخمسه ویصرف الخمس الی الفقراء ویمسک الباقي حتی یجئ مستحقوه....

والله تعالی اعلم

کتبه :مفتي ابوحامدعفی عنه

که استعداد نه لري او مسئولیت ورکول کیږي ؟

الاستفتاء رقم ... محترم مفتي صاحب ! که په یوه تن کې استعداد دیوه مسئولیت نه وي اوبیاهم دی دې مسئولیت ته اماده وي داشرعا ورته رواده ؟ اوبل داچې کـه امیرداسې یې استعداده سړي ته مسئولیت وروسپاري داشرعا جائز ده ؟ ابوبکر خالد

الجواب حامدا ومصلیا وبعد: په لمړي صورت کې داسې سړي ته مسئولیت قبلول شرعا ناروا ده ،همداراز په دوهم صورت کې امیرته شرعا روا نه دی چې داسې سړي ته مسئولیت وسپاري کنه ګنهګاریږي

لمافي الهدایة ۱۳۳۱۳ کتاب ادب القاضي : ویکره الدخول فیه لمن خاف العجز عنه......الخ

وفي الاختیار ۸۲۱۲ وحرام وهوان یعلم من نفسه العجزعنه ،وعدم الانصاف فیه لمایعلم من باطنه من اطباع الهوی....

ومثله في مجمع الانهر ۳۱۳۱۰.

کتبه : ابوحامد عفی عنه

که یې دبیت المال مرمی دامیرله اجازې پرته استعمال کړي ؟

الاستفتاء : محترم مفتي صاحب ! یومجاهدکولای شي چې دبیت المال په مرمیو باندي نښه وویلي دتدریب اوتعلیم په ډول باندي ،اودامیرڅخه یې اجازه نه وي اخیستي ؟ عبدالله

الجواب حامدا ومصلیا وبعد :په ذکرشوي صورت کې که یې دغه عمل دجهاد په نیت وي بیادبیت المال دڅیزونو استعمال دحق لپاره جائز دي اوضمان نشته ورباندي . اوکه یې مذکور عمل دځپل ساتیري په نیت وي بیا یې ضمان شته !یعني خومره مرمی چې یې استعمال کړي هغومره مرمی به بیت المال ته جمع کوي . یابه دهغوئ قیمت ورکوي.

في احکام القران للامام الجصاص رح ۱۰۱۱۳ قوله تعالی : واعدوا لهم ما استطعتم ... امرالله تعالی المومنین في هذه الایة باعداد السلاح والکراع قبل وقت القتال ارهابا للعدو والتقدم في ارتباط الخیل استعدادا لقتال المشرکین وقدروی في القوة الرمي.

وفي تفسیرالمظهري ۱۰۰۱۴ قوله من قوة : ای اسباب والات واعمال یقویکم علی حربهم من الخیل والسلاح والمصارعة ونحو ذلک واللهو بالرمي والبندقة وغیر ذلک.

وفي الموسوعة الفقهیة ۲٦۲۱۸ لاخلاف بین الفقهاء في ان من اتلف شیئا من اموال بیت المال بغیرحق کان ضامنا لمااتلفه وان اخذمنه شیئا بغیرحق لزمه رده اوردمثله ان کان مثلیا وقیمته ان کان قیمیا.

له اسلام سایټ څخه په مننه

د لوړ عزم خاونده!

لښکر برطانوي، د امريکا دې راځي
د لوړ عزم سينو ته خامخا دې راځي

لښکر د مغربيانو سره د قوتونو
داده په اطمينان لکونو په زرکونو
په سمه په اسمان، د غرونو پر سرونو
موږ دغه پال کتلي بې نوا دې راځي

درياب د انقلاب څپې لري موجونه
څوک لاندې وي څوک باندې پوره غواړي وختونه
نه مياشتې، نه هفتې وي؛ کالونه وي، قرنونه
په عزم د قرنو سهر بيګا دې راځي

د چا قوت ولاړ وي د عصر په ماديا تو
څه تېز غونډې رفتار وي په داسې امکاناتو
د چا زړونه قرار وي په رب د کايناتو
لښکر د ابراهه، په بيت الله دې راځي

ولسه د افغان! د لوړ عزم خاونده
جنډه دې د ايمان دنيا ته کړه ځلنده
څه وخته «بدرالدينه!» د زړونو وه دا تنده
ژړا يې عاقبت ده په ژړا دې راځي

مولوي بدرالدين حقاني

"يا صاحب الجمال و يا سيد البشر" دنيا شوله
روښانه ستا د ښکلي مخ په لمر

رڼا تول کاينات کړل مشالونو د رحمت
پوره شو رسالت په تا د هر يو پيغمبر

جاري دې گواهي ده تر قيامته د قران
سېراب ځوک د کوثر ځوک په وعيد "هو الأبتر"

ولاړ يمه په لار د حليمې ابې په څار
غړېږي مې په سترگو کې ناشنا غوندې منظر

مولا علي حيدر او د عفت ميره بتول
دعا کې بدرگه د شاه حسين غلبېل ټټر

ټوټې ټوټې حمزه، خير د امت کامل حسن
پيغام د کربلا د هاشمي زلمو لښکر

بې پښو چې په تنه راځي اشجار دې په دعوت
د هيلو لېونيو څه حاجت دی د وزر

يو پرک دې د جمال گډه غوغا کړه د جلال
جذبه د کوم يو زړه محشري شور د چا د سر

ناگار چوپ دی په بڼ د بوصيري او د سعدي
"بعد از خدا بزرگ تويی قصه مختصر"